

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 45 (1760) 1983 LAPKRITIS-NOVEMBER 10 • "AUŠROS" METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

Veikėjų jieškant

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seime Čikagoje 1983 m. nebuvo jokio vargo su valdybos sudarymu, nes kandidatų netrūko. Vykto netgi stiprios varžybos tarp dviejų sąrašų. Reikia veikėjų viršūnėse netrūksta. Kitaip yra žemesnėse plotmėse. Vargai prasideda kraštų ir apylinkių valdybų sudaryme. Iš įvairių apylinkių ateina žinios apie didėjančius sunkumus — iki šiol vadovavę asmenys atsikako toliau darbuotis, o naujų veidų nedaug tematyti. Net ir ten, kur jaunoji karta įsijungė valdybosna, būklė nėra geresnė. Jaunieji, kurį laiką padirbė visuomeninį darbą, pasitraukia, o į jų vietas nematyti aiškių kandidatų. Ir taip atsiranda veikėjų krizė gana plačiu mastu. Seniau buvo priešingai — veikėjai varžėsi dėl "valdžios", kandidatavo į valdybas. Toji nuotaka per trejetą išeivinio gyvenimo dešimtmečių radikaliai pasikeitė. Jei seniau vadovaujantieji patys varžėsi ir jieškojo už juos balsuojančių, tai dabar balsuotojai turi jieškoti kandidatų ir juos maldauti, kad sutiktų įeiti į valdybosna. Vienur kitur tebevadovauja vyresnioji karta vieną kadenciją po kitos, tapo "amžiniais" pirmininkais, nes neranda savanorių, norinčių ir galinčių juos pakeisti. Tai nenormali padėtis, rodanti visuomeninės veiklos susilpnėjimą.

AR TAI reiškia lietuvių bendruomenės sunykimą, višaką visuomeninės veiklos išblėsimą ir veikėjų išėjimą pensijon? Taip dar nėra. Lietuvių bendruomenės įvairiose vietovėse tebevyvuoja, žmonių yra dar nemažai. Pasidairius matyti dar gana daug vyresniosios, vidurinės ir jaunosios kartos tautiečių. Jų eilėse nestokoja ir tokių, kurie galėtų vadovauti bei dirbti visuomeninį darbą, bet dėl įvairių priežasčių nesutinka dalyvauti valdybose. Kokios tos priežastys? Vieni jaučiasi netekę energijos dėl pažengusio amžiaus, kiti yra patyrę nuoskaudų praeityje, tretį mato darbo sunkumą dėl menkos kitų talkos, ketvirtį nepajėgia rasti laiko visuomeninei veiklai dėl užgulusio profesinio darbo, penktį nemato jame asmeninės naudos ir yra linkę praleisti turimą laisvą laiką pramogaujant, šešti laiko save netinkamais tokiai veiklai, septyni yra užimti šeimos reikalais ir t.t. Priežasčių yra daug. Kiekvienas turi savo pasiteisinimą. Daugumoje betgi atveju matyti stoka rūpestio bendraisiais lietuvių reikalais. Asmeniniai reikalai kažkaip išplaukė ir pirmąjį planą ir užgožia bendrinius. Ypač tai ryšku jaunoji karta, kurios žmonės visą savo energiją sudeda į profesinį darbą, į turtingą įsikūrimą, įsitvirtinimą augstesnėje klasėje. Visuomeninė veikla jiems lieka visai svetima.

JIEŠKODAMI veikėjų, visų pirma turėtume pažadinti rūpestį lietuviškais reikalais visoje bendruomenėje. Asmeniniai reikalai svarbūs, bet visuomeniniai taip pat. Jei visi rūpinsimės tik asmeniniais savo reikalais, parodysim puikų savo egoizmą, bet menką pareigos supratimą savo tautai. Egoistinis žmogus gali daug pasiekti ekonominėje bei karjeros srityje, bet jeigu jis nieko neduoda tautai, parodo savo asmens menkumą. Lietuvių tauta, gyvendama dabar didelių sutėmų laikotarpį, laukia iš savo išeivijos, gyvenančios laisvėje, didelių darbų. Jai rūpi, kad išeivija nepasikęstų egoistinių reikalų liūnuose ir reikštųsi kaip sąmoninga tautos šaka, suprantanti dabarties reikalavimus. Visuomeninė veikla ir yra toji plotmė, kurioje gyvastigai reikiama tautos dvasia. Joje besireiškia veikėjai yra tie varikliai, kurie neleidžia mums paslęsti egoistiniuose reikaluose. Dėlto jie yra gerbtini. Jie dirba ne sau, o savo tautai. Jų darbas nėra apmokamas, tačiau vertingusias už apmokamą komercinį darbą. Jų veikla pakyla virš kasdieninių reikalų, vesdama ir kitus į platesnį tautos bei gyvenamojo krašto horizontą. Jų darbo mastas yra ne asmeninė, bet kitų gerovė. Kai visi matysime visuomeninę veiklą tokioje šviesoje, atsiras daugiau ir veikėjų, drįstančių neapsiriboti vien savo kiemu, žvelgiančių platesniu mastu.

KANADOS ĮVYKIAI

Bylos prieš vyriausybę

Kanados konstitucijon įjungti skubiai paruošti žmogaus teisių paragrafai atneša vis didesnį galvosūkių vyriausybei, nes juos savo reikalams pradeda naudoti atskiri kanadiečiai bei jų grupės, susilaukdamai teisėjų sprendimo savo naudai. Žmogaus teisių pažeidimu buvo apšauktas Kanados vyriausybės nutarimas leisti JAV skraidančių bombų navigacinius bandymus Albertoje. Tą tariamą pažeidimą pripažino teisėtu žemajame teisme vienas teisėjas, vyriausybę priversdamas imtis apeliacijos. Praėjusią savaitę vėl plačiai nuskambėjo komiškas Ontario provincijos teisėjo W. Rosso sprendimas, kad žmogaus teises pažeidžia ir Kanados vyriausybės įstatymo keliu įvesta metrinė sistema. Byla lietuvių du benzino stočių savininkus Toronto — J. Halperį ir R. Christianseną, ku-

rie parduodamą benziną mato tuoj ne litrais, o galionais, nesilaikydami įstatymo. Valdžia tą bylą pralaimėjo ir netgi gavo įsakymą padengti teismo išlaidas. Kanados ministrė varotojų reikalams Judy Erola dabar turės pradėti apeliaciją, kuri gali pasiekti augštesnįjį teismą.

Teismo sprendimu ypač džiaugiasi konservatyvių leidėjų bei redaktorių rankose esantis tabloidinis dienraštis "The Toronto Sun", kuriam metrinė sistema yra didžiausias siaubas. Pagal tą laikraštį atrodo, kad colių, pėdų, mylių, svarų, galionų ir netgi Fahrenheito laipsnių išjungimas yra baisus nusikaltimas. Esą žmonės dabar visiškai nesugadino prekų svorio vienetuose. Galiono pergales proga į Toronto gatves buvo pasiųstas korespondentas S. Pazzano, tu-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, vadovaujama Živilės Grodbergienės, ir choras, vadovaujamas dirigento Arvydo Paltino, pasirodė tautinių šokių festivalyje, suruoštame Paneuropoje — Union Vokietijos skyriaus kongreso proga Mainze spalio 8 d. Šį festivalį filmavo vokiečių televizija ir ištraukos bus rodomos už kelių savaičių. Po festivalio Paneuropa — Union pirmininkas ir Europos parlamento narys OTTO VON HABSBURGAS pasikalbėjo ir nusifotografavo su Vasario 16 gimnazijos mokytojais ir mokiniais. Kairėje — gimnazijos direktorius A. ŠMITAS, viduryje — lietuvių bičiulis OTTO VON HABSBURGAS. Nuotr. M. Šmitienės

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Maskva bijo ateinančios sukakties

"Svenska Dagbladet" korespondento viešnagė Vilniuje ir jo pokalbiai su sovietiniais pareigūnais

Neseniai Vilniuje lankėsi Stockholm dienraščio "Svenska Dagbladet" korespondentas Bobas Scheutzas. Savo įspūdžius jis trumpai nusakė dviem antraštem: Lietuva rengiasi savo šventojo Globėjo sukakties, o Maskva bijo užsikrėtimo lenkiškomis nuotaikomis. Galbūt svarbiausias katalikiškas įvykis Lietuvoje nuo to laiko, kai šis kraštas tapo sovietine respublika, numatomas ateinančiais metais — 500 metų nuo šv. Kazimiero, Lietuvos Globėjo, mirties. Taip pradeda savo straipsnį "Svenska Dagbladet" korespondentas.

Ateizmo muzėjus

Specialias komitetas rengia plačią sukaktuvinių metų programą visoje Lietuvoje. Iškilmes vyks visur, tačiau ne pačioje šv. Kazimiero katedroje Vilniuje, pastebi švedas žurnalistas, pabrėždamas, kad čia dabar įrengtas ateizmo muzėjus, nelabai pritaikytas šventųjų garbinimui. Šv. Kazimiero pasidabruotas karstas perkeltas kiton šventovė, o pastatytas naujas gražus meniškas altorius garbina kitą lietuvišką Kazimierą — Kazimierą Liščinskį, XVII š. filosofą, kuris šiandien vadinamas ateizmo pradininku Lietuvoje. Jo žodžiai apie Dievo nebuvimą prašyti raudono stiklo raištelio altoriaus viduryje.

Muzėjus vykusiai įrengtas, rašo Bobas Scheutzas. Jo ateizmas nėra per daug rėkiantis. Stovuose rodomos visos žinomos pasaulio religijos bei demagogiško gaidų, be perdoto smerkimo. Budistai ir žydų kulto reikmenys, stambidiskųjų tikybų šventenybės ir vario raižiniai apie raganų deginimą rodomi drauge su kryžiais ir katalikų liturginiais drabužiais. Paroda turi sukelti aiškų įspūdį, kad visų rūšių religijos išsivysčiusio socializmo epochoje priklauso muzėjui. Čia jaučiama, kad šv. Kazimierui veikiai bus laikas sugrįžti į savo katedrą ir dvasiškai išlėsti stikliniame stovė. Tačiau Lietuvoje, pažymi švedas, nuomonės skiriasi, kada tai galės įvykti, o oficialūs sluogsniai nelabai nori, jog pašaliniai mėgintų nustatinti, kiek ilgai tai turėtų užtrukti.

Pokalbis "ministerijoje"

Užsienio korespondentas, aplankęs užsienio reikalų "ministeriją" Vilniuje, turi išklauti paskaitą, esą iš jo laukia-

ma objektyvaus straipsnio. Parodomas lapas iš bylos ant stalo, kuriame sužymėti visi ankščiau korespondento laikraštyje išspausdinti tendencingi straipsniai apie lietuvių gyvenimą. O kad būtų dar labiau pabrėžtas objektyvumo svarbumas, apsilankiusi žurnalista per visą viešnagę lydi iškimi "angelai sargai". Jų buvimas labai aiškiai pabrėžia, kad Lietuvoje Katalikų Bendrijos padėtis yra jautrus klausimas.

Religijos "laisvė"

Lietuvoje gyvena trys su puse milijono žmonių. Iš jų, pasak korespondento, nuo vieno iki dviejų milijonų yra katalikai, didžiausias katalikų telkinys Sov. Sąjungoje. Niekas nežino, kiek iš jų praktikuoja, tačiau tikinčiųjų ir valdžios sluogsniai sutaria, kad jų skaičius kasmet mažėja. Sovietinės valdžios atstovai teigia, jog tai visiškai natūralus, istoriškai sąlygotas ir numanomas reiškinys, kurio negalima sulaikyti, nors Sov. Sąjungoje galiojanti visiškai tikėjimo laisvė. K. Bendrijos atstovai sutinka, jog tai numanomas reiškinys, tačiau nurodo, kad ši raida galėtų būti sulaukiama, jei iš tikrųjų galiojūt religijos laisvė.

Bijo Lenkijos

Švedas korespondentas teigia, kad įvykiai kaimyninėje Lenkijoje pastaraisiais metais atkreipė didesnį Vakarų ir sovietinės valdžios dėmesį į Lietuvos K. Bendriją. Maskvoje ir Vilniuje bijoma, kad nepageidaujamos įtakos gali pereiti sieną ir paplisti ne tik Lietuvoje, bet dar toliau į šiaurę — į kitas Baltijos respublikas — Latviją ir Estiją. Lietuva esą labiausiai gresia toks užsikrėtimo pavojus iš dalies dėl to, kad čia gyvena Sov. Sąjungos katalikų dauguma, iš dalies ir dėl esamos lenkų mažumos.

Tačiau lietuviškasis tautiškas kumas, kurį su K. Bendrija riša daugiau ar mažiau stiprūs saitai, gauna paskatą iš šalies. Bent taip teigia oficialūs sluogsniai Vilniuje. Pagal Edvardą Juozėną, religijų reikalų tarybos įgaliotinio pavaduotoją, antikomunistinė, religinė propaganda kasdien labiausiai srūva iš Vatikano lietuvių radijo laidų. Šalia "Amerikos Balso" dar minimos BBC ir "Deutsche Welle" lietuviškos laidos, kurių, žinoma, tikrovėje nėra. "Laisvės radijas" visiškai nepamirėtas.

Radio programos

Edvardas Juozėnas švedui padarė įspūdį esąs ištikimas Vatikano radijo kasdieninių ketvirtėjų valandos laidų klausytojas. Jis teigė, kad tos laidos esančios politiškai, nors pats popiežius sakęs nemaišyti religijos su politika. "Tačiau mes matome, kaip popiežius spaudžia pašalinės jėgos. Tai — JAV kryžiaus žygio prieš komunizmą išdava", sakė Juozėnas. Jis net teigė žinąs, kad Vatikano radijo laidas tvarko lietuviai, 1944 metais pabėgę su fašistais. Kaikurie sluogsniai nori lietuviškąją katalikybę įvelti į šaltąjį karą, pasakojo Juozėnas. Tačiau sluogsniai, kuriems jis atstovauja, daro viską, kad tai suklaidytų.

Ateistų siuntėjimas

Kitaminčiai ir išeivių šaltiniai Vakaruose turi duomenų, kad pastaraisiais metais visoje Baltijos srityje vykdomas didelis valymas, kuriuo siekiama visiškai sužlugdyti tikybą, tautinį ir kitokį pasipriešinimą. Sunku nustatyti, kokios apimtys tas užmojis, tačiau nėra abejonių, kad buvo daug suėmimų ir teismų pastaraisiais metais.

Netiesiogiu būdu tai patvirtino ir įgaliotinio pavaduotojas Juozėnas, kai jis, aiškindamas korespondentui apie gerus valstybės ir K. Bendrijos santykius, pastebėjo, kad "ligi 1981 m. nebuvo teisiamas nė vienas kunigas per dešimt metų".

Iš sovietinės spaudos matyti, kad Lietuvoje stiprinama ateistinė kova. "Sovetskaja Litva" neseniai rašė apie jaunuolius, kurie dėl religinių įsitikinimų atsikako eiti į kariuomenę. Laikraštis kritikoja komjaunimą už nepakankamą veiklumą ateizmo platiniame. Laikraščiu ypač nepatiko, kad religinės grupės pritraukia daug jaunuolių.

Baigdamas straipsnį, švedas korespondentas pažymi, kad pernai Lietuvoje kompartijos vadovas Petras Griškevičius centro komiteto posėdyje reikalavo tėti kovą su tautišku ir religiniu ekstremizmu. Tas pats klausimas jau ir prieš tai pakartotinai buvo svarstytas respublikiniame centro komitete.

Prie straipsnio pridėta nuotrauka iš Vilniaus ateizmo muzėjaus su prierašu, kad šv. Kazimiero šventovėje nebėra pamaldų. A. Lembergas

Pasaulio įvykiai

PREZ. R. REAGANAS PRADĖJO JAV KARIUOMENĖS DALINIŲ atitraukimą iš Grenados. Pasibaigusios kautynės lig šiol žuvo tik 18 amerikiečių karių. Salos valdymu dabar rūpinasi generalinis gubernatorius P. Scoonas, uždaręs Sovietų Sąjungos, Kubos ir Libijos atstovybes. Išstremtieji diplomatai JAV lėktuvais buvo nugabenti Meksikon, kur jų laukė sovietų "Aerofloto" lėktuvai. Kubai grąžinami sužeistieji ir karo nelaisvėn patekę kubiečiai. Grenados vicepremyras B. Coardas ir gen. H. Austinas, atsakingi už revoliucinį premjer M. Bishopo nužudymą spalio 19 d., pradžioje buvo laikomi JAV lėktuvnešyje, o dabar grąžinti Grenadon ir uždaryti kalėjime. Jų kruviną sukilimą tirs generalinio gubernatoriaus P. Scoono sudaryta vyriausybė. Prez. R. Reaganas įsiveržimą Grenadon pavadino ne invazija, o draugiškos pagalbos suteikimu šiai 110.000 gyventojų turinčiai salai. Viešosios nuomonės tyrimo duomenys liudija, kad tokios nuomonės yra ir amerikiečių dauguma. Prez. R. Reagano veiksmams pritarė 65% apklaustų amerikiečių, juos pasmerkė tik 27%. Net ir JAV kongreso nariai, nuvykę Grenadon, atsikako ligšiolinės savo kritikos, pamatę gyventojų dėkingumą už kruviną marksistinio režimo pašalinimą, salos grąžinimą demokratijon.

Trečias sproginimas

Teroristai Libane trečią kartą panaudojo masinėms žudynėms sunkvežimį su sprogmenimis. Pirmais dviem atvejais buvo sunaikintos JAV marinių ir prancūzų karių būstinės Beirute. Galutinis žuvusių skaičius — 230 amerikiečių ir apie 50 prancūzų. Trečiasis suakcentavimas buvo nukreiptas į Izraelio kariuomenės būstinę Tyro uoste. Šį kartą sunkvežimis ir jo savižudis vairuotojas nepasiekė pastato, bet sprogo netoli jo. Sprogime žuvo 28 Izraelio kariai ir 32 būstinėje tardomi libaniečiai. Krašto apsaugos ministras M. Arensas į sproginimą tuojau pat reagavo kerštu. Izraelio lėktuvai puolė palestiniečių ir Sirijos karių pozicijas Šufo kalnuose. Sakoma, kad tame puolime žuvo 60 asmenų, buvo sužeista apie 100. JAV prez. R. Reaganas, sprogime netekęs 230 marinų, pažadėjo nubauti teroristus, bet lig šiol jokių veiksmų nesėmė, nes jie tebėra neišaiškinti. Izraelis, susilaukęs tik 29 aukų, griežėsi kerštu, nelaukdamas teroristų išaiškinimo. Visais trim atvejais kaltę prisiėmė Iranui palanki grupė "Šventasis mahometonų karas".

Posėdžiai Ženevoje

Libano prez. A. Gemajelis Ženevoje susitiko su atstovais krikščionių ir mahometonų grupių vadais. Vienybę sugrąžinti nedaug tebuvo padaryta, išskyrus sutarimą, kad Libanas turi būti nepriklausoma valstybė, palaikančia draugiškus ryšius su arabų šali-

mis. Mahometonų grupės atmetė prez. A. Gemajelio vyriausybės gegužės 17 d. pasirašytą sutartį su Izraeliu, leidžiančią Izraeliui savo apsaugai palikti dalį karių pietiniame Libane. Dėl to pasilikimo savo kariuomenę atsikako atitraukti Sirija, Libanais atsiųsta Arabų Lygos 1975-76 m. pilietiniam karui sustabdyti, o pasitraukimą be Sirijos atmetė Izraelis, Libane atsidūręs invazijos dėka. Ženevos posėdžiuose prez. A. Gemajelis buvo įgaliotas siekti sutarties pakeitimo su Izraeliu. Jo dabar laukia kelionė Vašingtonan pas prez. R. Reaganą.

Grijta demokratija

Prezidento rinkimus Argentinoje laimėjo radikalų partijos vadas R. Alfonsinas, gavęs 52% balsų. Pralaimėjimo su 40% balsų susilaukė peronistų vadas I. Luderis. Tai pirmas peronistų kritimas nuo 1976 m., kai juos iš valdžios pašalino kariuomenės sukilimas. Naująjį prezidentą turi patvirtinti išrinkta rinkiminė kolegija, kurioje atstovų daugumą taip pat turi radikalai. R. Alfonsinas yra įsipareigojęs saugoti žmogaus teises, sudaryti naujas sutartis užsienio skolos grąžinimui. Kai valdžią 1976 m. perėmė karinė diktatūra, Argentina užsienio tebuvo skolinga \$7 milijonų, o dabar ta skola yra pasiekusi \$40 milijonų. Argentina taipgi šmaugia 20% nedarbas ir 500% infliacija. Karinę diktatūrą palaidojo pralaimėtas Falklandų karas, neįsprendžiamos ekonominės problemos. Radikalų partija reikalauja valdžios perėmimo gruodžio pradžioje.

Nutraukė ryšius

Burma nutraukė diplomatinis ryšius su komunistine Š. Korėja, kurios agentai bombos sproginam Rangūne spalio 9 d. nužudė keturis P. Korėjos ministrus, 13 augštųjų pareigūnų ir šešis būrmečių žurnalistus. Tuoj po atentato buvo suimti trys Š. Korėjos agentai — majoras ir du kapitonai. Vienas jų žuvo bandydamas pabėgti, kiti du bus teisiamai pagal Burmos įstatymus už atentato įvykdymą.

Šiame numeryje:

Veikėjų jieškant

Kai veikėjų eilės pradeda retėti ir visa veikla silpnėti

Maskva bijo ateinančios sukakties

Švedų žurnalisto kelionė Lietuvoje ir jo įspūdžiai

Jonas-Paulius II ir Lietuva

Jo popiežiaus penkmetis ir lietuvių tautos rūpestiai

Teisininko dienos Kaišiadoryse

Atsiminimai kaikiurių įvykių ir asmenų lemtingomis dienomis

Didžiųjų renginių praeitinį palydint

Prancėsimas apie Pasaulio Lietuvių Dienų pabaigtuves Čikagoje

Tėvynės diena Vokietijoje

Duesseldorfo bei apylinkių lietuvių saskrydis ir olandų "Daina"

Kalbės amerikiečių arkivyskupas

Plataus masto šv. Kazimero iškilmė Hartfordo katedroje

Šeštojo teatrų festivalio išvakarės

Hamiltono "Aukuras" ir Petro Vaičiūno "Tėviškės pastogė"

Senovės menas — naujas ir dabar

Pantomima ir žymusis jos atstovas Paulius Rajeckas

Opera-misterija pakeliui į sceną

Pokalbis su kompoz. D. Lapinsku apie naująjį veikalą Toronto

TEVIŠKES ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672Laidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. KastytisMetinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10. Remėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostata. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$19.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Jonas-Paulius II ir Lietuva

Spalio 16 d. prieš penkerius metus buvo išrinktas popiežius Jonas-Paulius II, ligotinis Krokuvos arkivyskupas kardinolas Karolis Voityla. Jo išrinkimas sukėlė pradžioje nusistebėjimą ir buvo tikra staigmena. Pirmą kartą nuo 1523 m. šv. Petro įpėdiniu išrinktas neitalas. Netrukus naujasis popiežius pavėgė visus savo nuoširdumu ir neišsenkančia energija, jau nekalbant apie tą entuziazmo bangą, kurią sukėlė persekiojamai Rytų ir Vidurio Europos tikintiesiems artimo žmogaus atėjimas į šv. Petro sostą.

Pirmaisiais savo žodžiais šv. Tėvas pradžioje bei padarėsinio ir Lietuvos katalikus. Netrukus po to 1978 m. lapkričio 13 d. Lietuvoje buvo įsteigtas Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetas (TTGKK), kurį pradžioje sudarė penki uolūs kunigai: Jonas Kauneckas, Alfonsas Svarinskas, Sigitas Tamkevičius, Vincas Vėlavičius ir Juozas Zdebskis.

Pirmajame savo dokumente šv. Tėvui komitetas rašė:

"Šventasis Tėve! Ilgą laiką, net ir tada, kai mūsų tikinčiųjų vargai garsiai šaukėsi pagalbos, kai buvome persekiojami ir kovojome, mes buvome laikomi 'tylos Bažnyčia'. Labai nudžiugome išgirdę iš Jūsų Šventenybės lūpų, kad nuo dabar 'tylos Bažnyčios' nėra, nes ji kalbės Popiežiaus lūpomis."

Toliau TTGKK šv. Tėvui taip dėstė savo nusistatymą, kuris įkvėpė jo steigėjų imtis šios iniciatyvos:

"Bažnyčioje garsiausiai yra girdimas apaštalių įpėdinių — vyskupų balsas, tačiau kovojančio ateizmo sąlygomis šis balsas kartais būna visiškai prislopintas. Suvokdami savo atsakomybę prieš Dievą ir Bažnyčią, taip pat žinodami, kad objektyvi informacija apie Katalikų Bažnyčios padėtį Lietuvoje nevisada pasiekdavo Apaštalių Sostą, mes, Lietuvos kunigai, ryžomės kalbėti ir ginti švenčiausias Bažnyčios ir tikinčiųjų teises, nes mūsų tyla ir laukimas sudaro palankiausias sąlygas griausti Bažnyčią iš vidaus ir išorės. Šiuo tikslu mes ir susibūrėme į Tikinčiųjų Teisėms Ginti Katalikų Komitetą.

Išreikšdami savo sūnišką meilę ir ištikimybę Apaštalių Sostui, mes prašome Jus, Šventasis Tėve, palaiminti mūsų pasiryžimus ir darbą."

Taip nepraslinkus nė mėnesiui nuo Jono-Pauliaus II išrinkimo, šio popiežiaus dviasia buvo jaučiama Lietuvoje.

Po kiek laiko "Kronika" rašė: "Mes stiprūs, mes ne vieni — Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė! Su mumis 'Rytų Popiežius', kalbas tylinčios Bažnyčios lūpomis, o Lietuvos persekiojamai ir kovojančiai Bažnyčiai paskyręs pusę širdies". Dar vėliau "Kronika"

teigė: "Lietuvos kunigai ir tikintieji jau seniai suprato tiesą, kurią gražiai išreiškė popiežius Jonas-Paulius II, sakdamas, kad religinės laisvės tikintieji tiek turėsią, kiek jos išsikovosia".

Antraisiais savo pontifikato metais Jonas-Paulius II, sveikindamas vyskupą Julijoną Steponavičių jo vyskupiškojo darbo 25 metinių proga, pažymėjo: "Is tikrųjų, kai rašome, Mūsų dvasia skrieja ir krypta į Tave, Garbingasis Broli, į tolimą Lietuvos kraštą, į garsią to krašto tautą, kuri Mums dėl jos krikščioniško tikėjimo yra labai miela ir Apaštalių Sosto ypatingai vertinama, iš kurios Tu esi kilęs, kurioje lig šiol gyvenai ir dabar tębegyveni." Ta proga popiežius sveikino visus tikinčiuosius lietuvius ir vyskupui Steponavičiui rašė: "Tegul jie žino, o taip pat tegu jaučia ir būna įsitikinę, kad Romos vyskupas — Petro įpėdinis ir Kristaus vietininkas žemėje — yra ir ateityje bus visuomet su jais visais, nes manome, kad labiausiai dera Vyriausiajam Ganytojiui ypač rūpintis tais vaikais, kurie gyvena sunkesnė aplinkybėse".

Kai 1981 m. pavasarį pasikėsintojo sūviai sunkiai sužeidė Joną-Paulių II šv. Petro aikštėje, Lietuvos katalikai susijaudinę rašė: "Gegužės 13 dieną sūviai į Jūsų Šventenybę labai skaudžiai palietė ir mūsų, Lietuvos, katalikų, širdis... Mes puikiai suprantame, kad reikėtų šiuo metu Katalikų Bažnyčiai, pasauliui ir mums, komunistinių kraštų katalikams, netekti Jūsų, kuris taip drąsiai ir taikliai moka kalbėti ir taikliai moka kalbėti 'tylinčios Bažnyčios' lūpomis".

Nebuvo lengva Lietuvos katalikams suprasti, kai šiuo metu pradžioje, skirdamas kardinolus, popiežius apilenkė kovojančią Lietuvos K. Bendriją, bet jie nesuabejojė, jog jis, rūpindamas bendrąją gerovę, kitaip šiuo metu pasielgti negalėjo.

Lietuvos tikinčiųjų nusistatymą tada gražiai išreiškė "Kronika": "Šiuo sunkiu metu, kai uoliausi kunigai areštuojami, o uolumas tarsi neįvertinamas, Lietuvos kunigams ir tikintiesiems labai svarbu nepasimesti, bet ir toliau išlaikyti pirmąją pagarbą ir ištikimybę Apaštalių Sostui. Pati Apvaizda pasirūpins, kad tikroji ištikimybė triumfuotų. O krikščioniškas triumfas visada prasideda nuo kryžiaus". Kai sekmadienį, spalio 16, Lietuvos šventovėse tikintieji su viso pasaulio katalikais meldėsi už popiežių Joną-Paulių II, pažymėdami jo pontifikato penktąsias metines, savo maldose jie prisiminė ir savo karžygius kunigus, ypač tuos, kurie, kaip Alfonsas Svarinskas ir Sigitas Tamkevičius, atiduoti plėšriesiems žvėrimis. A.L.

Teisininko dienos Kaišiadoryse

V. DOMEIKA

1934 m. sausio pradžioje drauge su Kauno apygardos teismo sesija pirmą kartą nuvažiavau į Kaišiadoris kaip prokuroro padėjėjas.

Miestelio statyba buvo senoviška — prieškarinė. Naujai pastatyta katedra, vyskupijos rūmai, taip pat — savivaldybės namai. Buvo apie 2500 gyventojų.

Susipažinau su apskrities viršininku Merkiu, komendantu plk. Žutautu, apskrities gydytoju Žilinsku, tarytoju Navicku ir eile kitų asmenų, jų tarpe ir kun. Slavnui, kuris atvykęs iš Amerikos vietinėje gimnazijoje dėstė anglų kalbą.

Dar pirmos bolševikinės okupacijos metu aps. viršininkas Merkys, nuovados viršininkas Tamarūnas su šeima buvo išvežti Rusijon, komendantas plk. Žutautas nužudytas Norilsko stovykloje, o apskrities gyd. Žilinskas jau antros okupacijos metu nužudytas Kaišiadoryse. Kun. Slavnui, kaip Amerikos piliečiui, buvo leista per Vladivostką grįžti Amerikon.

Prie demarkacijos linijos

Minėtas pareigas Trakų Kaišiadorių apskrityje ėjau iki 1939 m. rudens. Kai Sov. Sąjunga gražino Vilnių ir dalį jo teritorijos, man buvo pavestos kitos pareigos pačiame Kaune. Bet per tuos šešerius metus Kaišiadorių apskrityje man teko aplankyti daugelį vietovių — Žaslus, Ziežmarius, Kietaviškes, Vievį, Semeliškes, Aukštadvarį, Onuškių ir kitas. Džiaugiausi gražiomis vietovėmis, kalbėjaisi su neturtingais, bet nuoširdžiais tų vietovių gyventojais dūkais. Į rytus nuo Kazokiškių, Vievio, Semeliškių, Strėvos, Onuškių ir Žilinių buvo vadina moji demarkacijos linija, kuri skyrė apskritį nuo lenkų okupuoto Vilniaus krašto. Toji linija iš Lietuvos pusės neturėjo jokių ženklų, o lenkai laikė įsmeigtas gaires. Ta linija buvo saugoma pasienio policijos, o iš pavergtų Vilniaus pusės — lenkų karinių dalinių, kurių sargybiniai daugiausia po du vaikščiodavo pagal tą liniją.

Jankauskų byla

Nors oficialiai demarkacijos linija buvo uždaryta, bet vietos gyventojai slapta lankydavosi vieni pas kitus. Pasitaikydavo vagysčių ir apiplėšimų. Vienas Vievio vls. gyventojas nuvyko į lenkų policiją ir pasiskundė, jog buvo apiplėštas ir nurodė įtariamus asmenis. Lenkų policija suradė dalį pagrobūtų daiktų ir jam sugrąžino.

Rodos 1936 m. Kalėdų išvakarėse, palei Valkininkus buvo nušauti trys lietuviai. Lenkų policija nustatė, jog tai padarė du asmenys, kurie po įvykio Onuškių-Zilinių ruože perėjo demarkacijos liniją ir pasislėpė Lietuvoje. Spauda ir radijas išsystė akciją prieš lietuvius — esą jie organizuoja nusikaltimus darbus Vilniaus krašte.

Vilniaus radijui paskelbus, jog nužudymą įvykdė broliai Jankauskai, kurie specialiai buvo atvykę iš Lietuvos, Kauno apygardos teismo prokuroras J. Brazinskas įsakė tai iširti. Policija sulaukė Jankauskų, kurių vienas dirbo Kuršėnų, o antras Klaipėdos geležinkelio stotyse. Jankauskai prisipažino buvę Valkininkuose ir tenai nušovę 3 lie-

tuvius. Byla buvo perduota Aukštadvario tarytojiui J. Talalai, kuris paruošė įstatymu numatytą kaltinimą.

Tuo tarpu Vilniaus storasta pasiūlė apskrities viršininkui Merkiui susitikti ir aptarti įvykį. Susitikimas įvyko Trakuose. Atvyko storasta su Vilniaus apygardos teismo prokuroro padėjėju. Storasta paprašė, kad lietuviai atiduotų lenkam Jankauskus, o lenkai pažadėjo atiduoti 9 iš Lietuvos atbėgusių vagis — recidyvistus bei plėšikus, kurių tarpe buvo man žinomas Telšis ir Šiaulių apskrityse pagarsėjęs plėšikas Balsys. Merkys pareiškė, kad Jankauskai yra suimti ir bus teisiami Lietuvoje, nes Jankauskai yra Lietuvos piliečiai. Neturint specialios sutarties su Lenkija, jiedu negali būti atiduoti kitos valstybės teismams.

Kaltinamųjų teisme

Jankauskai buvo teisiami apygardos teisme Kauno mieste. Į teismo posėdį buvo pakviestos visų trijų nužudytų vyrų žmonos. Joms šaukimus atvykti į teismą perdavė pasienio policija per patikimus asmenis. Į teismo posėdį atvyko tik vieno nužudyto asmens našlė, rods, Varanavičienė ar Varnauskienė. Teismo posėdyje aš dalyvavau kaip prokuroro padėjėjas. Atvykusi Varanavičienė buvo klausama tik apie nužudymo faktą. Aš ir visi teisėjai gerėjosi, kai Varanavičienė kalbėjo be jokių lenkiškų priemaišų gražia dūkų tarpe.

Teismo posėdyje abu Jankauskai prisipažino, jog nušovė minėtus tris asmenis už tai, kad pastarieji skųsdavo lenkų policiją vietiniais lietuviais. Teismas, apsvairstęs visas aplinkybes, pripažino Jankauskus kaltais ir nubaudė — vieną aštuoneriais, o antrą šešeriais metais sunkiųjų darbų kalėjimo. Vilniaus lenkų administracija reiškė nepasitenkinimą, nes Jankauskai buvusi paskirti permaža bausmė.

Kai po teismo Varanavičienė grįžo į Valkininkus, lenkų policija sulaukė ją už "nelegali" sienos peržengimą.

Lemtingi įvykiai

1938 m. kovo pradžioje Trasnų kaime, Merkinės vls. (Alytaus aps.) buvo persautas lenkų pasienio korpuso kareivis Serafimas. Tą įvykį lenkai panaudojo piktai propagandai prieš Lietuvą. Jai buvo įteiktas ultimatas. Visi Lietuvos gyventojai susijaudino, kilo įvairūs gandai. Vienas iš svarbiausių buvo šis: prasidėjus karo veiksams tarp Lietuvos ir Lenkijos, Rytprūsių karo vadovybė Karaliaučiuje turėjo įsakymą pulti ir skubiai užimti Klaipėdos kraštą su visa Žemaitija. Niurnbergo karo nusikaltėlių bylose yra prijungti vokiečių įstaigų dokumentai (vienose bylose yra originalai, o kitose — nuorašai), kuriuose aiškiai matyti, kad vokiečių karo vadovybė tikrai turėjo tokį įsakymą.

1939 m. rugsėjo mėn. bolševikams užimant Vilnių, Lukiškių kalėjime buvusieji kaliniai išėjo laisvėn. Daugelis vagių, recidyvistų ir plėšikų pradėjo verstis senu savo "amatu". Jie pradėjo lankytis net kitoje demarkacijos linijos pusėje. Į vieno pasiturinčio Semeliškių vls. gyventojų namus įsiveržė 3 ar 4 plėšikai, nužudė gyventojus ir, pagrobę jų turtą, pasiėmė. Išliko gyva tik viena

mažametė mergaitė, kuri plėšimo metu buvo palindusi po lova. Toji mergaitė, kai buvo suimti nusikaltusieji, vieną jų atpažino.

Kunigai — Vilniaus auklėtiniai

Dauguma Trakų-Kaišiadorių aps. kunigų buvo Vilniaus seminarijos auklėtiniai. Želigovskio karinė avantiūra atskyrė juos nuo Vilniaus, vertė orientuotis į Kauną, kur jie prieš tai neturėjo jokių reikalų. Todėl nenuostabu, jog daugelis kunigų norėjo susipažinti su atvykusiais inteligentais, pasikalbėti kultūriniais bei politiniais klausimais, palosti profesorsą. Kaišiadoryse buvo mėgstamas apygardos teismo teisėjas Maliukevičius. Dar prieš I D. karą Maliukevičius mokėsi Vilniaus kunigų seminarijoje ir išėjo iš IV kurso. Jis pažinojo labai daug kunigų. Aš mėgdavau pasivaikščioti su juo, nes papasakodavo įdomių dalykų iš Vilniaus gyvenimo. Iki to laiko aš dar nebuvau matęs Vilniaus. Būdami Semeliškės eidavom pasivaikščioti pro Daugirdiškes iki demarkacijos linijos. Visada Maliukevičius man primindavo, jog Trakuose yra jo dėdė — dekanas kun. Maliukevičius.

Man taip pat teko susipažinti su eile kunigų: Žasluose — prel. Cijūnaičiu, Vievyje — kun. Mincevičium, Aukštadvaryje — su legendiniu kun. Paškaniu. Apie jį buvo pasakojama daug istorijų. Paškaniš su Vailokaičiais baigė dvasinę Petrapilio akademiją ir gavo aukso medalį. Vysk. Cirtaustas paskyrė jį kurijos notaru. Paškaniš mėgdavo "stikliuką" ir ginčo metu pavartodavo lazda.

Iš Kauno Paškaniš buvo paskirtas kapelionu Šiaulių gimnazijon. Ten kartą mokytojų akivaizdoj susiginčiojo su ortodoksų šventiku ir įsikarščiavęs apkūlė jį lazda. Už tai buvo išskeltas į Joniškį klebonauti.

Atėjo 1915 m. Fronto linija nusistovėjo palei Ventą. Joniškėje stovėjusio rusų dalinio karininkai surengė balių. Ten dalyvavo ir kun. Paškaniš. Kilo ginčas — kas laimės karą? Paškaniš tikino, jog vokiečiai. Ginčo metu kun. Paškaniš vėl pavartojo lazda. Karo policija jį suėmė ir uždarė daboklėn, grasindama perduoti visą reikalą karo lauko teismui. Rytą, dieną vokiečiai staigiu smūgiu peržengė Ventą, užėmė Šiaulius ir kiek vėliau Joniškį. Vokiečių armijos generolas, sužinojęs įvykį su kun. Paškaniu, pakvietė jį atvykti į štabą. Ten kun. Paškaniš buvo pagerbtas. Ir po to jis galėjo išgelbėti daugelį vietos gyventojų nuo vokiečių valdžios bausmių.

Nepriklausomos Lietuvos laikais kun. Paškaniš darbuosi Aukštadvarėje.

Man pačiam tarytojo Talalos akivaizdoje kun. Paškaniš pasakojo apie savo pažįstamus, dirbančius Lenkijos administracijoje, apie pažintį su Pilsudskiu. Iš Aukštadvario kilę lenkai, kurie dirbo Lenkijoje, atvykdavo pas kun. Paškanių prašyti rekomendacijų. Kun. Paškaniš rašydavo į Vilnių, į Varšuvą savo pažįstamiems.

Kan. Varnas ir kiti

Gerai pažinojau kan. Varną — Kaišiadorių katedros rektorių-kleboną. Jis buvo Vilniaus kunigų seminarijos (Nukelta į 3-čią psl.)

A+ A

PRANAS ARTIŠAUSKAS

mirė, 1982 m. gruodžio 25 dieną

Mišios už velionį bus atnašaujamos 1983 m. gruodžio 23, penktadienį, 8.30 v.r., Lietuvos Kankinių šventovėje Mississauga.

Jo liūdintys: žmona **Kathy Artišauskas** dukra ir žmona **Elizabeth** ir **George Zilinski** vaikaičiai **Christine** ir **Mark**

Š. m. lapkričio 11 d. sueina metal, kai mirė

Janina Garastaitė-Štarienė

Metinės Mišios bus atnašaujamos lapkričio 13 dieną, 9 valandą ryto Hamiltono Aušros Vartų šventovėje.

Išskentėjusi daug skausmo žemėje, išsėkis ramybėje mano brangi sesute!

Liuda Šileikienė ir šeima
vyras — **Juozas Štaras**

PADĖKA

Mylimai mūsų motinai, žmonai, uošvei

a. a. Lydijai Korsakienei

staiga mirus, nuoširdžiai dėkojame kun. klebonui J. Staškui už maldas laidotuvių namuose, šv. Mišias ir prasmingą pamokslą šventovėje laidotuvių dieną.

Nuoširdžią padėką reiškiam draugams ir pažįstamiems, dalyvavusiems laidotuviuose.

Dėkojame už gėles, užuojautas ir karsto nešimą.

Giliame liūdesyje likę —

Vyras, duklė, sūnus, žmona

A+ A

ANELEI VASIUKEVIČIENEI

Kanadoje mirus,

vyrą JONĄ, dukterį ALBINĄ, jos vyrą ir dukraitės nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

Anicetas ir Aldona Griniai
Ksavera Maknavičienė

A+ A

ZIGMUI JAKŪBAUSKUI

Lietuvoje mirus,

seserį JANUTĘ ŠARŪNIENĘ ir jos vyrą JUOŽĄ
nuoširdžiai užjaučiame —

P. Basevičius

V. P. Melninkai

A. J. Pūkai

V. V. Nausėdai

J. S. Sendžikai

K. M. Janeliūnai

Z. O. Girdauskai

J. A. Norkai

F. V. Urbonai

Šviesaus atminimo kolegai agronomui

A+ A

VACLOVUI KECORIUI

mirus,

jo liūdinčiai žmonai kolegai agronomui VALEI (STANIONYTEI) nuoširdžiausią užuojautą reiškiam ir kartu liūdime —

Kazimiera Indreikienė
Faustina ir Mečislovas Mackevičiai
Alicija ir Adolfas Ruibiai
Elena ir Stasys Briedžiai
Salomėja ir Vytautas Janulaičiai

Čikaga

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPORALE - oficialus skulptorius
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

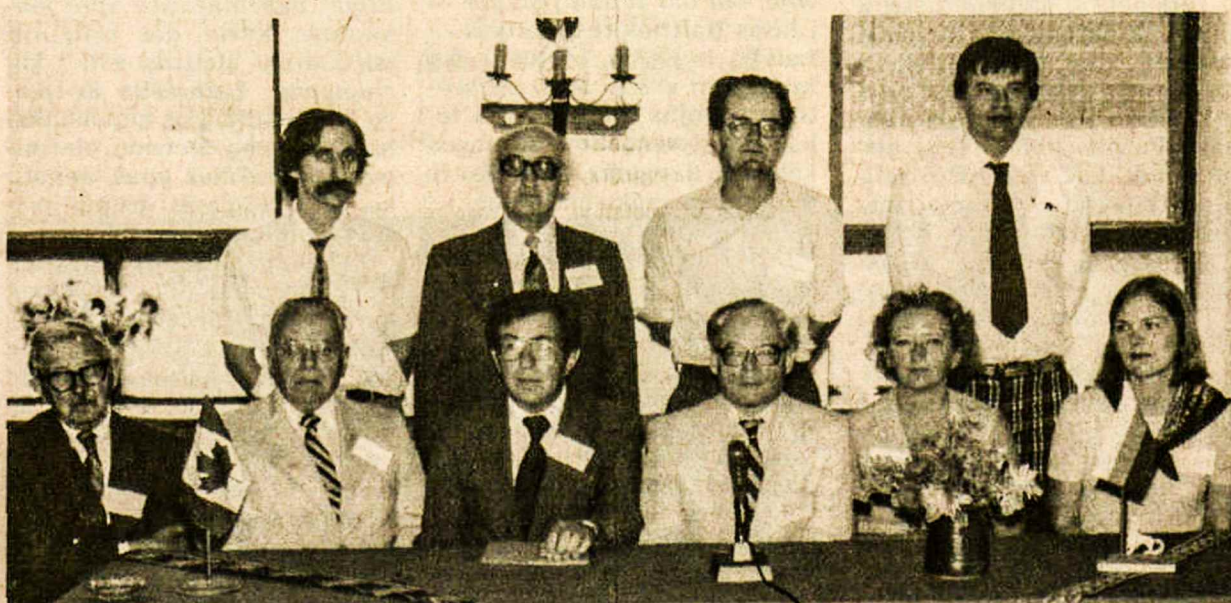
Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą menišką darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Skaitė paskaitas bei aktyviai reiškėsi Lituanistikos Instituto suvažiavime Toronte 1983 m. rugsėjo 3-4 dienomis. Iš kairės: J. Dainauskas, J. Gimbutas, A. Keblys, R. Šilbajoris, I. Gražytė-Maziliauskienė, A. Liulevičienė; II eilėje: P. Kruckonis (skaidrės apie Lietuvą), B. Vaskelis, K. Skrupskelis, J. Slavenas

Nuotr. B. Tarydo

Mobawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — Rytuose —
137 RONCESVALLES Ave. 2448 DANFORTH Ave.
Tel. 537-1442 Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakara

Didžiuosius renginius praeitin palydėjus

II Pasaulio Lietuvių Dienų pabaigtuvės Čikagoje

J. ŠLAJUS

Rengiant II-jų Pasaulio Lietuvių Dienų didžiąją šventę, apėmusią beveik visas kultūros, švietimo, sporto, politiko ir visas kitas sritis, per porą metų daug penktadienio vakarų PLB-nės būstinėn Čikagoje rinkdavosi apie 30 to festivalio — centrinio komiteto bei komisijų pirmininkai. Į posėdžius atvykavo iš Kanados, Toronto, Detroito, Klevelando, Čikagos ir jos užmiesčio. II PLD atsakingasis rengėjas buvo PLB valdyba. PLD buvo nuo birželio 24 iki liepos 4 d.

PLD posėdžiams vadovavo (nė vieno nepraleidęs) vyriausio komiteto pirm. dr. Antanas Razma. Posėdžiuose buvo daromi nutarimai, liečią visų PLD dienų komitetų visas veiklos sritis. Posėdžiai užsitedavo iki vidurnakčio. Kai pirmininkai ar pavaduotojai stengdavosi pagerinti ar patiesinti savo vietinio darbo svarbumą, iškilavo ir balsin-gesnių diskusijos. Tačiau dr. A. Razmai taktiškai pirmininkaujant, niekuomet neįsigaudo į ginčus. Posėdžius jis sumaniai apvaldydavo ramiai žodžiu. Nedaug kartų jam te-reikėjo pasinaudoti savo "val-džios" plaktuku.

Be vyriausiojo komiteto, dažnai privačiose patalpose atski-rai ir kitu laiku dar vykdavo pavienių komitetų ir komisijų posėdžiai. Jų taip pat būdavo dažnai ir daug. Iš viso PLD pa-siaukojančiai dirbančiųjų skaičius buvo daugiau kaip 200 žmonių. O jeigu už visą tą darbą ir visiem būtų reikėję užmokėti? Tikrai džiugu, kad gyvai lietuviškai egzistenci-jai išlaikyti Čikagos lietuviai tebėra pakankamai vieningi ir pareigingi.

1983 m. rugsėjo 30 d. centri-nis komitetas susirinko ton pa-čion PLB būstinėn Čikagoje ap-svėgti praėjusios šventės dar-bus, o spalio 1 d. — pabaigtu-vių vaisiams.

Lešos

V PLJK komiteto pirm. Vio-letai Abarintei negalėjus iš Detroito atvykti, trumpesni pranešimai padarė jaunimo kongreso išd. Arvydas Šepetys iš Kanados. Sakė, kad JK prasi-dėjo JAV-se liepos 1 d. ir pasi-baigė liepos 24 d. Kanadoje. Nesuspėta gauti visų sąskaitų, ir pilnos pinigines apyskaitos dar negalys pateikti.

II PLD išd. Kostas Dočkus, negavęs iš vieno didžiausių renginių pinigines apyskaitos, negalėjo pateikti bendro vi-sų PLD balanso. Sakė bus pas-keblta, kai PLB revizijos ko-misija surašys patikrinimo aktą. Posėdžio dieną iš gautų pajamų \$293.947 išd. Dočkus banke turėjo \$34.130. Žinia, ši suma dar pasikeis. Bendra PLD samata buvo numatyta \$600.000.

Seimas

PLB seimo komiteto pirm. dr. Petras Kisielius savo pranešime sakė, kad PLB seimas buvo pagrindinis PLD rengi-nys, nes be seimo nebūtų buvę ir kitų didžiųjų renginių. Iš 14 kraštų seime dalyvavo 105 atstovai ir 11 PLB valdybos narių, iš viso — 116 atstovų su balsavimo teise. PLB jungia 18-kos laisvųjų kraštų lietu-vius. Labai geras ir naujas dalykas buvo veiklos komisijų sudarymas. Turėjome du stiprius PLB valdybos kandidatus — Kanados ir Ameriko seimo atstovai pasisakė už Amerikos sąrašą. Pajamų turėta \$3.470, išlaidų — \$20-

034.29. Nuostolis — \$16.564.29.

Aplink šiuos status mes ne-mažai kalbėjome kur seimą rengti — tęsė dr. P. Kisieli-us: Jaunimo Centre ar Illi-nois universiteto patalpose. Dabar jau galima pasakyti, kad Jaunimo Centro parinki-mas buvo padarytas labai tiks-liai. Šeštasis seimas buvo vienas stipriausių. Beveik visi Jaunimo Centro kambariai (klasės) buvo užpildyti LB kraštų darbų paroda, kuri pa-rodė Bendruomenės išsiplėti-mą. Buvo rengta pirmą kartą. Kadangi buvo sėkminga, bus rengiama ir ateityje. Parodos rengimo darbą pavyzdinčiai at-liko PLB seimo komiteto narė Birutė Jasaitienė.

Sportas

Lietuvių Sporto Žaidynių komiteto pirm. Valdui Adam-kui nedalyvaujant, pranešimą padarė pavad. R. Dirvonis. Iš visų kraštų sporto žaidynėse dalyvavo 1178 asmenys (850 vyrų ir 328 moterys). Komite-tas patenkintas, kad sporto žaidynės įvyko, patenkintas sportininkų tvarkingumu bei drausmingumu. Vargino nevěsinama salė. Tai buvusi di-džioji nesėkmė, nes salėje buvė 110 laipsnių F. Dėkojo LB už paramą. Be jos nebūtų galė-jusios įvykti didžiosios sporto žaidynės. Skatino daugiau dėmesio kreipti į sportuojan-tį jaunimą, nes sportas yra priemonė lietuvių stiprinimui. Piniginė apyskaita dar neužbaigta, tebelaukiama duomenų iš bendrai su PLJK reng-to talentų vakaro.

Kultūriniai renginiai

VI JAV ir Kanados dainų šventės komiteto pirm. Vae-lovas Momkus sakė, kad dainų šventei buvo ruošiasi dvejus metus, dalyvavo 44 chorai su 1649 choristais (1227 suaugę ir 422 moksleiviai) ir 200 tau-tinių šokių šokėjų. Buvę gir-dima nepasitenkinimo reper-tuaru. Šventė praėjusi su dideliu pasisekimu ir buvusi pelningiausias PLD renginys.

Kultūrinių renginių komi-teto pirm. Ingrida Bublėnė raštu pateikė 14-kos skirtingų kultūrinių renginių apžal-gą. Didžiausias atliktas kultūrinis renginys buvo opera "I Lituanai" "Auditorium" teat-re. Operą stebėjo 400 žiūro-vų. Iš aukotojų operos pasta-tymui sutelkta \$53.779, bilie-tų parduota už \$36.270, gauta auka iš "Illinois Arts Council" \$5.215 ir kt. Iš visų ren-ginių pajamų buvo \$111.007, išlaidų — \$110.018. Išlaidos padidės gražinus darbo pra-dioje gautą paskolą \$9.000.

PLD meno komiteto pirm. dail. Vincas Lukas raštu pa-teikė reikšmingą pranešimą apie įvairius meno šokių apipa-vidalavimo darbus, kurių at-likimas pareikalavo 6000 pro-fesionalinių valandų. Dau-gumą išlaidų (medžiagos) pa-dengė jo bendrovė, kurios bu-vo tūkstantinės. Pirm. V. Lu-kas galėjo naudotis naujausia mašinerija. Be šių priemonių darbas būtų buvęs dar sunkes-nis, ilgesnis ir brangesnis. Buvo atlikti 24 pagrindiniai meniški darbo junginiai su 40 atskirų darbų. Sülė, kad ateityje, pradėjus projektą vykdyti, tuojau būtų pakvies-tas meninis koordinavimas. Šį kartą darbas buvo pradė-tas pėvelai. V. Lukui talki-no dailininkai: A. Trinkūnas, Donatas Kavaliūnas, Vladas Vijeikis ir Daina Čepulytė.

Įvairūs pranešimai

Kanados LB krašto valdy-

bos pirm. Joana Kuraitė-La-sienė pranešė, kad PLD su-telkė \$20.000. Tai nebuvo lengva, nes reikėjo paremti jaunimo kongresą, vykusį ir Kanadoje. J. Lasienė buvo aktyvi PLD darbuotoja, da-lyvaudavo PLD vyr. komite-to posėdžiuose Čikagoje.

Bilietų platinimo komisi-jos pirm. Jadvyga Šliažienė kartu su "Gifts International" prekyba — Vazneliais platino visų renginių (išskyrus kul-tūrinių renginių k-to) bilie-tus, dėkojo visiems už tvar-kingą atsiskaitymą. Visi su-rinkti pinigai buvo perduoti PLD išd. K. Dočkui.

Finansų telkimo k-to pirmi-ninkei Birutei Bagdonienei negalėjus dalyvauti posėdyje, pranešimą padarė vyr. k-to pirm. dr. A. Razma, pats šį aukų telkimo darbą pradė-jęs. Iš mecenatų ir mažesnių aukom aukotojų buvo sutelk-ta apie \$60.000. Didelį parei-gingumą parodė LB apygardų ir apylinkių valdybų. Aukų telkime apylinkėse buvo iš-jungę ir jaunimas.

Loterijos k-to pirm. Sta-sys Jokūbauskas pranešė, kad dovanų paskirstymo bilietė-lių platinimas į PLD kasą at-nešė apie \$30.000 dol.

Suvenyrų komisija (pirm. M. Šilkaitis) nebuvo gerai apskaičiavusi suvenyrų gami-nimo bei platinimo — vietoj pelno gali turėti nuostoli. Nuostolį atnešė ir 332 psl. puikiai išleistas. Broniaus Nainio redaguotas leidinys "II Pasaulio Lietuvių Die-nos". Nepasisekimo prie-žastys — patirtis atečiai.

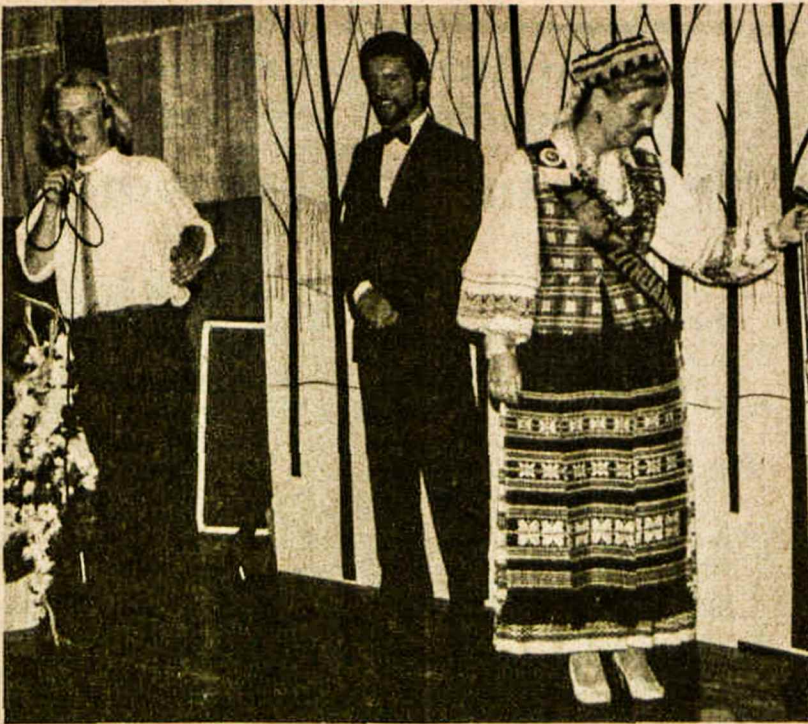
Informacijos k-to pirm. Ritonė Rudaitienė pranešė, kad spaudos ir radio bend-radarbiai per visą laiką pla-čiai informavo lietuvių vi-suomenę. Ji pati apie PLD informavusi 22 laikraščius. Perskaitė žurn. Alfonso Na-ko laišką — pastabas dėl nuotraukų apie PLD spaus-dinimą laikraščiuose.

Angliškiosios informacijos darbsčiai ir sumaniai tvar-kytojai Viktorija Kašubai-tei-Matrangai, negalėjus da-lyvauti, jos pranešimą per-skaitė Danutė Korzonienė. Viktorija savo pranešime ap-gailėstavo, jog Čikagos di-džiosios spaudos ir televi-zijos reporteriai, pažadėję bent didžiuosiuose PLD ren-giniuose dalyvauti, nepasi-rodė ir informacijos iš jų negavome. Viktorija buvo be-ne pareigingiausia iki šiol buvusių amerikėnės spaudos informatorių.

Įvairius pranešimus bei pa-reiškimus dar padarė: M. Len-kauskienė — svečių k-to pir-mininkė, A. Milūnas — ryšių su JAV įstaigomis, V. Kleiza ir A. Juodvalkis, K. Laukaitis — LB Vid. Vak. apygardos valdybos pirmininkas, B. Juo-delis — PLD vyr. k-to pirmi-ninko pavaduotojas, adv. S. Kuprys — teisinis patarėjas ir kiti.

Pirm. dr. A. Razma visiem padėjo už rūpestingai at-liktą darbą, o PLD sekretorė Danutė Korzonienė (ji yra ir PLB būstinės administratore) pagerbė specialia dovana.

Užbaigiant PLD, PLB valdy-bos pirm. Vytautas Kaman-tas padėjo dr. A. Razmai, komitetui ir komisijų pirmi-ninkams bei PLJS-gos na-riams, LB apygardų ir apy-linkių valdyboms. PLB valdy-bos vardu dr. A. Razmai jis įteikė didžiulį simboliš-ką medžio drožinį "Kerdytį".

Lietuvių paviljone "Vilnius" tautybų savaitės dienomis Winnipeg. Kairėje — paviljono vedėjas ir KLB Winnipeg apylinkės valdybos pirm. MARIJUS TIMMERMANAS, kvarteto "Harmonija" iš Niujorko vadovas VIKTORAS RALYS, "Vilniaus" karalaite VIDA BALČIUNAITĖ, pranešėjusi programą. Nuotr. E. Bugailiško

Tėvynės Diena Vokietijoje

Duesseldorfio ir apylinkės lietuviai surengė Tėvynės Dieną spalio 8

R. GUMULIAUSKAS

Iškilnė pradėta pamaldomis Šv. Marijos Rožinio šventovėje. Jas laikė ir atitinkama pamokslą pasakė kun. dr. K. Gulbinas, kapucinas. Per pa-maldas giedojo sol. Gailiūtė-Spias.

Po pamaldų, 18 v., iškilnė buvo tęsiama minėtos šventovės salėje. Susirinko apie 150 tautiečių. Į juos prabilo sveikinamuoju žodžiu ponias Boehm. Pagrindinę kalbą pa-sakė kultūros draugijos pirm. Algirdas Palavinskas, išryš-kindamas didžiasias vertybes, kurias dabartinis žmogus ima niekinti. Pvz. tėvynė III Reiche buvo augščiausia vertybė, o dabar — suniekinta. Daugu-mai dabartinio jaunimo nebe-egzistuoja jokie idealai. Tai persisotinusios visuomenės, vargo nemaišius, išpaikinto jaunimo pseudofilosofija.

Kitoks esąs tremtinių bei iš-eivių jaunimas. Jis ir mes ži-nome tėvynės vertę. Čia labai tinka kiek prarastas vokiškas priežodis: "Pinigus pametėi — nieko nepametėi, ryžtą pa-metėi — daug pametėi, tėvynę praradai — visko netekai".

Meninę programą atliko grupė olandų jaunimo. Tai Lie-tuva susidomėjusi jaunimo grupė. Jai patiko sėnėji lietuviška daina, melancholiškos melodijos. Jas meistriš-kai atliko sekstetas. O ir dainos buvo ne tos, kurias nese-niai ar dar ir dabar plyšauja jaunimas, grįždamas iš pasi-linkminimo parvyčiais namo-lei. Tai senosios raudos, ba-ladės ar dar kitaip vadintinos senovinės dainos.

Šiam sekstetui pradžia davė Olandijoje apsigyvenęs žurna-listas Kaplanas. Jis teikė pa-tarimus dainininkams, taisė tarėną (mat šie jaunuoliai lietuviškai nekalba), parinko ir seksteto vardą "Daina". Kiek triušo, kiek repeticijomis lai-ko paaukojo šie Lietuvą pami-lę jaunuoliai, težino tik jie patys. Ir net keista: šitokie

meninio kolektyvo, mes, lie-tuviai, turį pakankamai neblo-gų savo dainininkų, suorganizuoti nepajėgiame. Ponia Boehm dainininkams įteikė po-gelę, publikai palydint katu-tėmis.

Dvi lietuviškas balades, pa-lydint gitara, meniškai pade-klamavo Kęstutis Ivinskis. Programos pabaigoje sudaina-vom "Grazi tu mano..." ir su-giedojom Lietuvos himną.

Iškilnės dalyvius pasveiki-no laišku, pats negalėdamas dalyvauti. Europos parlamento narys, mums jau gerai pažįsta-mas Lietuvos interesus gynė-jas Otto von Habsburgas. Jo dėka Europos parlamente bu-vo priimta rezoliucija, re-mianti Baltijos tautų laisvę. "Aš ir toliau dėsiu visas pa-stangas, kad Europos parla-mento Jūsų tėvynės klausimas nebūtų pamirštas".

Po oficialiosios programos dar ilgai skambėjo lietuviškos dainos. O jas pakeitus dviem akordeonų šokių muzi-kai, sukome tai valsą, tai polkų iki vidurnakčio.

Pagrindiniai šios šventės rengėjai buvo kun. K. Gulbi-nas ir jaunimo sąjungos sekr. R. Gumuliauskas.

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai įraš knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvius. Telefonas 625-2412 P.O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A7 (prieš Lietuvių Namus) Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Lietuvių bendruomenės išvyka į šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties minėjimo iškilmes Romoje 1984 metais

Tiesioginiai skridimai į Romą:

išskrendama 1984 m. vasario 28 d. iš Toronto ir Montrealio, grįžtama kovo 6 arba 13 dienomis

KELIONĖS KAINA	Vienai savaitei	Dviem savaitėm
Torontas/Montrealis	\$995.00	\$1227.00

(Kaina asmeniui gyvenant dviese kambaryje — Amerikos doleriais) Galima praleisti vieną arba dvi savaites Romoje

Asmenys, kurie po iškilmių norės dar atskirai keliauti Europoje, galės tą progą pasinaudoti. Bus galima praskirti iš Romos ir vėliau už tą pačią kainą, iš anksto nustatius grįžimo datą. Norintiems bus parūpinti traukinio kuponai (Eurailpass).

Pasinaudokite šia progą su lietuvių ekskursija aplankyti "amžinąjį miestą" Romą ir dalyvauti šv. Kazimiero iškilnėse šv. Petro bazilikoje!!!

Dėl smulkesnės informacijos ir registracijos prašome kreiptis:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643, USA
Tel. (312) 238-9787

Tėviškės Žiburiai • 1983. IX. 10 — Nr. 45 (1760) • psl. 3

Kalbės amerikiečių arkivyskupas

Platus šv. Kazimiero sukakties minėjimas Hartforde

Lietuvos karalačio Kazi-miero, tapusio šventuoju ir Lietuvos globėju, 500 metų mirties sukaktis minima 1984 m. Didžiosios iškilnės bus Romoje kovo 4 d. ir Kanados Toronte — rugsėjo 1-2 dienomis.

Daug lietuvių ir labiausiai norėdami Romon vykti negalės, jiems teks pasitenkinti Torontu ir savo gyvenamose vietovėse suruostais šv. Kazimiero minėjimais.

Vieną šv. Kazimiero iškil-ningo minėjimo komitetą sudarė Connecticut valstijoje gyvenę lietuviai. Į komi-tetą įeina: visų lietuviškų parapijų, kurių yra penkios, klebonai ir kunigai, lietu-vių vienuolių — marijonų ir N. Pr. Marijos seselių vadovai, LB apygardos bei apylin-kių atstovai, Lietuvos vyčių, katalikių moterų draugijų ir kitų organizacijų įgalioti-niai. Komiteto pirm. yra inž. Ignas Budrys, LB Hartfordo apyl. pirm., sekretorė — prof. Vaiva Vėbraite-Gustienė, išd. — Viktoras Vaitkus. Komiteto garbės pirm. sutiko būti vysk. John F. Whealon, Hartfordo arkivyskupas.

Minėjimo programa apims dvi dienas. Kovo 3, šeštadienį, rengiamas lietuvių pasi-rodymas su menine programa Bushnell salėje, o vakare — iškilminga vakarienė. Kovo 4, sekmadienį, lietuvių eiseną miesto centro gatvėmis į ka-tedrą su plakatais, prime-nančiais šv. Kazimierą ir Lie-tuvos kančias dabar. Kated-roje bus koncelebracinės Mi-šios, vadovaujant pačiam ar-

chivyskupui. Pamokslą sakys arkivyskupas; numatytas ir trumpas pamokslas lietuviš-kai. Kurija kvies į šias pa-maldas visus arkivyskupijos vyskupas.

Stengiamasi padaryti šį mi-nėjamą iškilmingą, kad ameri-kiečiai atkreiptų į tai dėmesį. Tuo pagarsinsime ne tik šv. Kazimiero vardą, bet ir pa-garsinsime okupuotos ir ken-čiančios Lietuvos vardą, jos sūnų kančias. O to dabar la-bai reikia, kai Lietuvos ru-sinimas sustiprėjo ir lietu-vių persekiojimai sugriežtėjo.

Minėjimo rengimas susijęs su nemažomis išlaidomis, nes vien Bushnell salė kainuos apie \$10.000. Lietuviai, gy-veną ne tik Connecticuto, bet ir Niujorko, ir Massa-chussetts valstijose, prašo-mi paremti šį minėjimą savo dalyvavimu ir lėšomis. Rei-kia, kad komitetas ligi šių metų galo žinotų apytikriai pajamų dydį ir galutinį mi-nėjimo planavimą galėtų už-baigti turimo biudžeto ribo-se. Ruošiami knygelės su šven-tės — minėjimo programa. Jo-je bus ir rėmėjų skelbimai, kuriuos reikia nieko nelau-kiant atsiųsti.

Naujosios Anglijos ir Rytų Pakraščių valstijose gyvenę lietuviai sukurksime ir pa-darykime šv. Kazimiero minė-jimą iškilmingu, neužmiršta-mu ir naudingu kėnčiančiai Lietuvai.

Minėjimo reikalais kreip-tis: Ignas Budrys, 2 Button-wood Hill, Canton, CT 06019. Tel. (203) 693-0164. J.Kr.

Teisininko dienos Kaišiadoryse

(Atkelta iš 2-ro psl.)

auklėtinis. Baigęs seminari-ją ir tapęs kunigu Varnas bu-vo paliktas Vilniuje. Apie 1917 m. Vilniaus lenkų kunigai įteikė okupacinei vokiečių karo vadovybei memorandumą, prašydami po karo priskirti Vilnių ir visą jo kraštą prie projektuojamos įsteigti lenkų karalystės. Sužinoję apie tai lietuviai kunigai įteikė vokie-čiams savo memorandumą, ku-riame prašė laikyti Vilnių ir jo kraštą neginčijama lietu-vių teritorija. Tai labai ne-patiko lenkams. Vilniaus vys-kupijos valdytojas Michalke-vičius nubaudė visus lietuvius kunigus, pasirašiusius tą pa-reiškimą. Kan. Varnas buvo iškeltas iš Vilniaus.

Kaišiadorių klebonijoje kan. Varnas man parodė kambarį, kur prie sienos kabėjo prikal-ta memorialinė lenta, sakanti, kad čia išsėjos popiežius Pi-jus XI. Mat 1918 m. popiežius paskyrė vyskupą A. Rattį atsto-vu besikuriantčiai Lenkijai ir Baltijos kraštams. Tuo reika-lu Rattis dū kartą buvo atva-žiuves pro Vilnių į Lietuvą. Pirmą sykį vyko tiesiai į Kau-ną, o antrą nakvoj Kaišiado-ryse.

Pas kan. Varną Kaišiadoryse susipažinau su vysk. Kuku. Jis buvo labai malonaus bū-do. Mano paklaustas jis šiek tiek papasakojo apie prieš-kačinį lietuvių klierikų vei-kimą Vilniaus seminarijoje.

Apskrities gydytojas Žilins-kas ir tartytojas Navickas buvo pakviesti klebonijon pietų. Dalyvavo ir vysk. Kuku-ta. Po pietų gyd. Žilinskas, tartytojas Navickas ir kan. Varnas atsisėdo lošti profe-ranso. Vyskupas tik žiūrėjo. Atvyko žmogus prašyti kan. Varną važiuoti pas ligonį. Vyskupas leido kan. Varnui nepertraukti lošimo ir pats nuvažiuo pas ligonį.

Pas kan. Varną susipažinau ir su generalvikaru prel. La-buku. Klebonijoje ir kurioje man teko keltą kartų kalbė-tis su juo. Pagal tuometinius įstatymus dvipatystės ar daug-patystės bylose vyskupijų tri-bunolai turėdavo nuspręsti kurios jungtuvės yra teisėtos. Čia buvo susiduriama su kitų tikybų šventovėse atliktomis jungtuvėmis ir ištukomis. Kaišiadoriečiai, kurie teise-tai susituokė šventovėje, nu-vykę ir apsigyvenę Klaipėdos krašte galėjo prašyti ir gauti tenai ištukas. Aš pastebe-jau, jog prel. Labukas yra ap-siskaitęs žmogus ir gerai orien-tuojasi vokiečių civilinės tei-

visų kvi-kupui. Pamokslą sakys arkivyskupas; numatytas ir trumpas pamokslas lietuviš-kai. Kurija kvies į šias pa-maldas visus arkivyskupijos vyskupas.

Stengiamasi padaryti šį mi-nėjamą iškilmingą, kad ameri-kiečiai atkreiptų į tai dėmesį. Tuo pagarsinsime ne tik šv. Kazimiero vardą, bet ir pa-garsinsime okupuotos ir ken-čiančios Lietuvos vardą, jos sūnų kančias. O to dabar la-bai reikia, kai Lietuvos ru-sinimas sustiprėjo ir lietu-vių persekiojimai sugriežtėjo.

Minėjimo rengimas susijęs su nemažomis išlaidomis, nes vien Bushnell salė kainuos apie \$10.000. Lietuviai, gy-veną ne tik Connecticuto, bet ir Niujorko, ir Massa-chussetts valstijose, prašo-mi paremti šį minėjimą savo dalyvavimu ir lėšomis. Rei-kia, kad komitetas ligi šių metų galo žinotų apytikriai pajamų dydį ir galutinį mi-nėjimo planavimą galėtų už-baigti turimo biudžeto ribo-se. Ruošiami knygelės su šven-tės — minėjimo programa. Jo-je bus ir rėmėjų skelbimai, kuriuos reikia nieko nelau-kiant atsiųsti.

Naujosios Anglijos ir Rytų Pakraščių valstijose gyvenę lietuviai sukurksime ir pa-darykime šv. Kazimiero minė-jimą iškilmingu, neužmiršta-mu ir naudingu kėnčiančiai Lietuvai.

Minėjimo reikalais kreip-tis: Ignas Budrys, 2 Button-wood Hill, Canton, CT 06019. Tel. (203) 693-0164. J.Kr.

sės (BGB) nuostatuose. Visada jo atsakymai ar paaiškinimai buvo aiškūs ir tiksūs. Man susidarė įspūdis, jog visoje Trakų-Kaišiadorių apskrityje prel. Labukas buvo geriausiai apsišvietęs ir išsilavinęs kunigas.

Paskutinis apsilankymas

1940 m. birželio 15 d. Sov. Sąjunga okupavo Lietuvą. Bu-vo sudaryta "liaudies vyriau-sybė". Į ją teisingumo minis-teriu buvo paskirtas proku-roro pad. P. Pakarklis. Apie penkerius metus aš dirbau kartu, viename kambaryje, su Pakarkliu. Su visais proku-rorais ir tarnautojais man santykiai buvo geri. Be to, aš ir Pakarklis buvome vien-gungiai ir keletą kartų drau-gė su juo lankiausi pas jo būsimą žmoną. Partijai reika-laujant, Pakarklis išleido įsa-ką, pagal kurį nuo rugpjūčio 15 d. jungtuvės galėjo būti sudaromos tik civilinėje re-gistracijos įstaigoje.

Paskambinau kan. Varnui, jog rugpjūčio 14 d. noriu at-vykti pas jį ir katedroje susi-tuokti. Sakiau, jog turime tik vidaus pasus ir universiteto baigimo diplomus. Kan. Var-nas pažadėjo pasitarti su prel. Labuku. Pastarasis tuojau pat davė sutikimą jungtuvėms.

Rugpjūčio 14 d. atvykau į Kaišiadoris ir tiesiai nuėjau katedron. Čia jau laukė kan. Varnas. Ten susituokėm su Zose Andriškevičiute, kilu-sia iš Pandėlio parapijos. Tai buvo paskutinės kated-roje sudarytos jungtuvės pa-gal Lietuvos nuostatų.

Pakarklis rugpjūčio 15 d. susituokė Kauno rotušėje. Jis buvo pirmas asmuo, anuomet susituokęs civiline tvarka.

Kanauninkas A. VARNAS, buvęs Kaišiadorių katedros rektorius-klebonas nepriklausomos Lietuvos laikais. Nuotrauka daryta 1940 m.

Olandų jaunimo sekstetas "Daina", koncertavęs lietuviams Duesseldorf, V. Vokietijoje. Nuotr. R. Gumuliauskas

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NETIKĖTAS PRANEŠIMAS

Savaitraštis "Literatūra ir Menas" spalio 1 d. laidoje informuoja skaitytojus: "Lietuvos kultūrinių ryšių su tautiečiais užsienyje "Tėviškės" draugijos pakviesta, respublikoje viešojo grupė Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenančių lietuvių. Praėjusią savaitę (IX.23) redakcijoje lankėsi šios grupės nariai A. T. Antanaitis, K. Kazbulis, V. K. Kelertienė, A. Kezys, L. L. Mockūnas (grupės vadovas), V. Pauparas, J. Pivorūnas, N. O. Remeikytė, E. A. Sakadolskienė, J. J. Smulkštys, A. Tonkūnas. Svečiai domėjosi redakcijos darbu, mūsų literatūros, kitų meno sričių, apskritai kultūros atspindėjimu savaitraštyje; į svečių klausimus atsakė redakcijos darbuotojai ir redakcines kolegijas nariai". Arnoldo Baryso nuotraukoje matyti nerūškūs, bet atpažįstami kaikiurių tos grupės narių veidai. "Literatūra ir Menas" vis dar naudojasi pasenusia spausdinimo technika, kuri turbūt nelabai domino minėtųsios svečių.

TARPTAUTINĖ PERKĖLA

A. Pipiras "Tiesos" spalio 15 d. laidoje praneša, kad jau pradėti paruošiami darbai tarptautinės jūrų perkėlos, kuri Klaipėdą sujungs su Rūgėno saloje, R. Vokietijoje, statomu nauju Mokrano uostu. Perkėla geležinkelio vagonams bus įrengta pagal Sovietų Sąjungos ir R. Vokietijos susitarimą. Neuzšalanti Klaipėdos uostą nuo Mokrano skiria 506 km. Šį nuotolį į abi puses per dvi paras galės atlikti R. Vokietijoje pastatyti jūriniai laivai-keltai, priimančys Klaipėdoje pakrautus geležinkelio vagonus, kurie į geležinkelius su savo krovinių bus nukreipti naujajame Rūgėno salos Mokrano uoste. Per metus taip bus galima pervežti milijonus tonų krovinių. Perkėlos statybai yra pasirinktas pusiasalis tarp Kuršių įlankos ir Klaipėdos kanalo. Čia bus įrengtos dvi krantinės, prie kurių galės priplaukti didelio tonazo laivai-keltai. Geležinkelio vagonai į juos pakels ir nugabens dviaukščiai pakeliamieji tiltai. Planuotojai numato nutiesti paildomus geležinkelius, išplėsti Klaipėdos ir Rimkų stotis. Visus projektavimo ir statybos darbus atliksa Sovietų Sąjungos institucijos, jos transporto ir statybos ministerijos, bet į juos žadama įjungti ir Klaipėdos statybininkus. Jūrų perkėlos pirmosios dalies statybą numatoma užbaigti 1986 m. Ateityje šia linija kursuos šeši jūriniai keltai, pervežantys geležinkelio vagonus.

UOGOS IR GRYBAI

"Literatūros ir Meno" vedama 24 d. laidoje paličiamas grybų ir spanguolių rinkimo problemos. Esą ant grybų rinkėjų pyksta miškų mylėtojai: tie barbarai iš miesto drasko samanai ir sunaikina grybių, jų automobiliai ardo miško paklotę. Miškų mylėtojų dėmesys atkreipiamas į tikruosius taltinkinius —

pamiškių gyventojus. Mat jie įsigudrino samanas naudoti kaip pakratą gyvuliams. Perpuvusios samanos, sumaišytos su mėšlu, yra nuostabi trąša daržams ir sodams. Su kaupu pakratais vežimais kasmet "nušienaujami" ištisi plotai miškų aplink Vilnių ir Dūkiją. Rugšėjo 1 d. prasidėjo spanguolių rinkimo sezonas. Rinkėjai su oficialiais leidimais buvo įsileisti ir į gamtinių draustinių paskelbtą garsųjį Čepkelių raistą. Ten jų betgi laukė tik kur-ne-kur spingsanti viena kita uogelė. Šiemet spanguolės per karščius ankščiau prisirpo. Gudresnieji spanguolių mėgėjai dar prieš rugšėjo 1 d. slaptaisi takeliais, žvėrių keliais be oficialių leidimų įsiveržė į Čepkelių raistą ir jį visą nuuogavo.

KOMUNISTŲ ŠVENTĖ

Rugšėjo 12 d. Paryžiaus Kur-nevo priemiestyje pasibaigė tradicine vadinama prancūzų kompartijos oficiozo "L'Humanite" šventė. Dienraščio festivalin įsijungė net 88 komunistų bei jiems simpatizuojančių grupių delegacijos iš 78-nių pasaulio šalių. Propagandai skirtame festivalyje buvo kalbama apie darbo žmogaus teises, tautos stiprinimą sovietiniais metodais, Maskvos peršama nusiginklavimą. Šiam tikslui buvo skirtas atskiras "Pravdos" paviljonas su propagandinėmis parodomis. Meninė program buvo įkintyti okupuotos Lietuvos atstovai: jos liaudies šokiai ir muzikos kūrinių atliko iš Vilniaus atsiųstas ansamblias "Lie-tuva", kuriam talkino sol. G. Kaukaitė-Zebriūnienė, Vilniaus filharmonijos sopranas, ir sol. V. Prudnikovas, Vilniaus operos bosas. Jiedu dainavo rusų ir lietuvių liaudies dainas, atliko sovietinių kompozitorių kūrinius. Sovietų Sąjungos paviljone svečius lietuviškais patiekalais vaišino Vilniaus "Palangos" restorano virėjos V. Dobkevičienė, J. Matijošienė ir O. Lukošienė.

PASLAUGŲ DĖDĖS

Šiaulietis Pranas Mačiūnas spalio 13 d. "Tiesoje" bara paauklamus paslaugius dėdes. Esą jį du 12-13 metų paaugliai paprašė nupirkti porą pakelių cigarečių ir degtinės, nes jiems neparduoda. P. Mačiūnas, atmetęs tokią paslaugą, vėliau pastebėjo tuos pačius paauglius su cigaretėmis ir svaigalais. Jiems pavyko susirasti gailętingą dėdę. Panašius patarnavimus nepilnametėms atlieka ir pelno siekiantys degtinės spekuliantai. Butelį degtinės gauna net ir vidurnaktį atėjęs dešimties metų vaikas. Gorkio gatvėje prie 17a namo buvo sulauktyti du jaunuoliai: vienas nešėsi du butelius degtinės, kitas — vieną. Padarius kratą pas tame name gyvenantį Joną Valentįną, buvo rasta slėptuvė su dar kitais 47 buteliais degtinės. P. Mačiūnas šaukiasi visuomenės pagalbos: "Degtinės perpardavinėtojų lizdus būtina išardyti, ir vidaus reikalų darbuotojams čia labai reikalinga visuomenės parama. Tad tikrai — nepraleiskime pro šalį!" V. Kst.

Simon Travel

kviečia keliauti į
LIETUVĄ kartu!!!

ŠVENTĖS SU GIMINĖMIS LIETUVOJE!!!

Išvykimas: **gruodžio 19** – grįžimas: **sausio 4**
Kelonę lydi įstaigos savininkė **Audronė Našlėnaitė-Simon**

Nepraleiskite geros progos užsakyti

kalėdines dovanas savo artimiesiems Lietuvoje

UŽSAKYMAI PRIIMAMI DABAR:

- Automobiliams bei kitiems daiktams.
- Tarpininkaujama suteikiant finansinę paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, broliui, seseriai, vyriui ar žmonai.
- Sutvarkome dokumentus iškvietimams
- Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnį žinių teiraukitės adresu:

2385 Dundas St. W. Toronto, Ont. Canada, M6P 1X2

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060

Telex 06-986766 TOR

(Kelių įstaigos registracijos numeris — 1835961)

Hamiltono Jaunimo Centre, 48 Dundurn St. N.,
lapkričio 19, šeštadienį, 7 v.v., rengiamas

Lietuvos kariuomenės atsteigimo

ir
"Aušros"
šimtmečio

MINĖJIMAS

Programoje: kun. dr. Pr. Gaidos paskaita, Toronto vyrų choras "Aras", diriguojamas muz. V. Verikailio, akomp. muz. J. Govėdo. Pranešėja — Liuda Stungevičienė. Šokiams gros J. Vaičiūnas orkestras. Šiltas maistas, įvairių gėrimų baras, turtinga loterija. Įėjimas — \$5.00 asmeniui, studentams — \$4.00.

Lapkričio 20, sekmadienį, 10.30 v.r., Aušros Vartų šventovėje pamaldos.

Visos Hamiltono organizacijos prašomos dalyvauti su savo vėliavomis.

Rengėjas — DLK Algirdo šaulių kuopa

Hamiltono "Aukuras" kviečia visus į premjerą

Petro Vaičiūno keturių veiksmų dramą

"Tėviškės pastogėje"

š.m. lapkričio 20, sekmadienį, 4 v.p.p., Jaunimo Centro salėje

Režisuoja E. Kudabienė

Aktorai: K. Bungarda, A. Stasevičius, M. Kalvaitienė, K. Kalvaitis,

E. Labuckas, I. Kudabaitė, O. Stanevičiūtė, A. Lukavičius ir K. Mikšys.

Grimuotojas — S. Ilgūnas

Bilių kaina: \$4.00, pensininkams, studentams — \$2.50

Visus dalyvauti kviečia rengėjas — "Aukuras"

Hamilton, Ontario

"AUŠROS" ŠIMTMEČIO ir Lietuvos kariuomenės atsteigimo sukaktis bus paminėta specialia iškilme lapkričio 19, šeštadienį, 7 v.v., Jaunimo Centre. Pagrindinę kalbą pasakys "T. Žiburių" red. kun. Pr. Gaida, meninę dalį atliks Toronto lietuvių vyrų choras "Aras". Bus ir promaginė dalis — šokiai, užkandžiai, gėrimai, loterija. Iškilmę rengia ir visus dalyvauti kviečia DLK Algirdo šaulių kuopa.

TEATRAS "AUKURAS" ruošia si teatrų festivaliui Čikagoje. Hamiltono lapkričio 20, sekmadienį, 4 v.p.p., Jaunimo Centre vaidins P. Vaičiūno veikalą "Tėviškės pastogėje". Visi kviečiami dalyvauti ir paremti aktorių pas-tangas ir jų kelionę Čikagoje.

I KLB VYŲ KRAŠTO TARYBĄ Hamiltono apylinkę išrinkti: J. Pleinys (175), J. Kristolaitis (169), V. Stanevičienė (161), Alf. Juozapavičius (156), K. Deksnys (139), J. Stankus (136), V. Kvedaras (128) ir L. Skripkutė (114). Iš viso balsavo 256 asmenys.

I KANADOS LIET. JAUNIMO SĄJUNGOS tarybą išrinkti: Elytė Rukšėnaitė (15), Ramona Ciparytė (14), Kristina Aušrotaitė (14), Dana Ciparytė (13) ir Aušra Pleinytė (12). Iš viso balsavo 25.

Išrinktieji yra įsipareigoję trejus metus atstovauti Hamiltono apylinkę šioje KLB krašto taryboje ir Kanados Liet. Jaunimo Sąjungoje. Rinkiminę komisiją sudarė: K. Mileris, pirm., B. Pakalniskis, sekr., K. Mikšys ir L. Lukavičiūtė.

AV PARAPIJOS KLEBONAS kun. J. Liauba laiškais kreipėsi į savo parapijiečius, prašydamas iš kiekvieno dirbančio \$100 aukos parapijos pastatų remontams. Po tiek metų atėjo laikas atlikti didesnius parapijos pastatų pataisymus. Tam reikalingas didesnis kapitalas. Reikia manyti, kad parapijiečiai ir dirbantys, ir nedirbantys tam neabejotinai pritaris ir pagal išmoktas parems šį svarbų reikalą. Remontui jau ir dabar aukų gaunama iš pavienių aukotojų.

KNYGYNĖLĖ, kurį Jaunimo C.

salėje sekmadieniais ankščiau

tvarke Pr. Enskaitis, dabar yra

perėmęs A. Petkevičius. Knygne-

lis turi įrengtas gražias lentynas,

kuriose išdėstytos naujausios

knygos, plokštelės, atvirukai ir

visokie tautiniai šenklai. Pr. En-

skaitis, buvęs spausdininkas, šį

knygynėlį tvarkė ketverių metus.

Per tą laiką sakosi pardavęs

per 1000 lietuviškų knygų.

HAMILTONO LIETUVIŲ PEN-

SININKŲ KLUBAS turi ir savo

chorą. Jį įsteigė ir vadovauja di-

delis dainos mylėtojas ir choro

entuziastas Alf. Juozapavičius.

Šis dainos vienetas jau daug kar-

tų yra pasirodęs lietuviams gegu-

žinėse ir įvairiuose renginiuose.

Jų dainų repertuaro sudaro dau-

giausia mūsų liaudies dainos, į

kurias kartais įpina vieną kitą ir

promaginę. Šiemet šis dainos vie-

netas planuoja prasipėsti, įve-

dant balsinį dainavimą. Tad įjies-

koma ir daugiau dainininkų. Pas

mus pensininko amžiaus žmonių

yra gana daug, bet nevisi jie yra

įsijungę į pensininkų organizaci-

ją. Choro vad. Alf. Juozapavičius

kviečia norinčius įsijungti į cho-

rą. Skambinti tel. 544-5015.

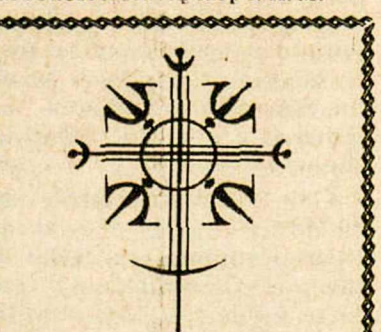
STELLA SAMUS, ankstyvesnės išsivijos lietuvaite, ištekejo už J. Miškinio ir išsikėlė gyventi į Niagarą Falls. Čia ji buvo gana plačiai įsitraukusi į lietuvių veiklą, dirbo Bendruomenės, Tautos F., AV par. choro valdybose. Ji čia turėjo "Stelco" įmonėje buhalterės darbą. Išsikeldama pasidarė jauna pensininkė.

J. GIMŽAUSKO IR M. ZURLI-NES, kurie yra abu našliai, sutok-tuvės įvykis lapkričio 12 d. Hamil-tone.

BRENDAI IR ALGIUI PLISKE-VIČIAMS spalio 24 d. gimė duk- rėlė Rebeka.

LIUCIJA SKRIPKUTĖ yra su- sirgusi ir gydomi Šv. Juozapo ligo- ninėje. Sunkiai serga Aug. Renkys.

MIRĖ JUOZAS PACEPAVIČIUS, 71 m. amžiaus. Velionis buvo "Stel-co" pensininkas, įsigijęs ir nema- žią apartamentų nuosavybę. Mirė vėžio liga. Liko žmona Elena, len- kaitė iš Suvalkų trikampio, ir du jau suaugę vaikai. Lietuvoje gy-vena jo brolis ir dvi seserys. Spalio 24 d. palaidotas Mississaugo-je, lietuvių Šv. Jono kapinėse. A. a. J. Pacepavičius lietuviams čia mažai tebuvo žinomas, nes ma- žai rodesi lietuvių tarpe. K. M.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
jis mums duoda"

Gerry Loughheed
Funeral Home

252 Regent Street South

Sudbury, Ontario P3C 4C8

Telefonas: (705) 673-9595

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje,

įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ "TALKA" KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 17 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.)

santaukas

kasdienines palūkanas

už santaukas

term. indėlius 1 m.

term. indėlius 3 m.

reg. pensijų fondo

90 dienų indėlius

(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask.

asmenines paskolas

Nemokamas pilnas

čekių patarnavimas.

Nemokama narių gyvybės

drauda pagal santaukų

dydį iki \$20.000.

Nemokama asmeninių

paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV valstybės departamente rugšėjo 28 d. lankėsi trys Baltijos valstybių atstovai: Lietu- vos — dr. S. A. Bačkis, Latvijos — A. Dinbergs, Estijos — E. Jaak- sonas. Juos ten priėmė valstybės sekretoriaus asistento Europos reikalams pavaduotojas M. Pal- meris, Baltijos skyrus vedė- jas J. W. Zerolis, naujasis R. Europos ir Jugoslavijos biuro direktorius R. Combs. Aktualieji Baltijos valstybes liečiantys reikalai aptarti 45 minutes tru- kusiame pokalbyje.

Zurnalas "Pasaulio Lietuvis", kurį leidžia Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, spalio mėnesio numeryje atskleidė finansines savo problemas. Metinė šio žur- nalo prenumerata yra \$10 pa- prastu paštu ir \$25 oro paštu. Ji toli gražu nepadengia visų išlaidų. Šiometinį nuostolį su- darys \$6.000. Ypač yra brangus oro paštas užsienin, o "PL" siunčiamus net į 27 kraštus už JAV ribų. Į P. Ameriką nemo- kamai siunčiama 140 egz., nes tose šalyse doleriai skaityto- jams neprieinami dėl jų labai augtos vertės. Pigesnis "PL" persiuntimas tėra JAV, kur iš prenumeratos dar susidaro li- kutis, bet jis yra per mažas už- sienio siuntoms padengti. Lei- dėjai padarė išvadą, kad "Pa- saulio Lietuviai" Š. Ameriko- je reikia rasti 1.500 naujų pre- numeratorių. PLB valdyba susi- tarusi su JAV LB ir KLB valdy- bomis, paskelbė naujų prenume- ratorių rinkimo vajų, kuriam vadovauja "PL" red. Br. Nainys.

Bus kreipiamasi į JAV ir Kana- dos LB apylinkes prašant su- rasti naujų skaitytojų ir me- cenatų, kurie ne tik patys užsi- prenumeruotų "Pasaulio Lietu- vi", bet ir parūpintų garbes prenumeratas neturtingiems skaitytojams P. Amerikoje bei Europoje.

Mantis Gasiūnas, svečias iš Australijos Melbourne, automo- bilio nelaimėje liepos 30 d. bu- vo netekęs atminties, gydysi Portlande, Ore., ligoninėje. Jo tapatybę padėjo išaiškinti ži- nių tarnybos paskleista nuotra- ka. Rugpjūčio 31 d. buvo prane- šta, kad tas 24 metų amžiaus ja- uns vyras jau pasveiko ir grįžo Australijon.

Urugvajus

Montevideo mieste buvo surengta pirmoji grafikos dar- bų paroda, kuri atėityje bus rengiama kas dveji metai. Du savo kūrinius jai nusiuntė dr. Alfredas Stanevičius. Parodon įsijungė 66 grafikai iš P. Ame- rikos valstybių. Jai buvo atrink- ta 600 darbų. Tarp jų yra ir dr. A. Stanevičiaus nusiųsti du kū- riniai. Ši paroda bus rodoma dešimtyje valstybių.

Brazilija

Savaitraštis "Mūsų Lietuva", leidžiamas Sao Paulo mieste, ieško kultūrinio talkininko sau ir lituanistinei mokyklai bei darbui su jaunimu. Idealistui būtų sudarytos patogios pragy- venimo sąlygos Brazilijos Lie- tuvių Bendruomenės ir Šv. Kazi- miero parapijos globoje. Lau- kiama pasiryžėlio, kuris sutik- tų atvykti vieneriems metams ar ilgesniam laikotarpiui. Prime- nama, kad Sao Paulo mieste yra didžiausia lietuvių kolonija visoje P. Amerikoje, turinti apie 30.000 tautiečių. Šis mies- tas yra 800 m augštyje, pasižy- mi geriausiu klimatu visoje Brazilijoje. Kvietimu galėtų pasinaudoti ir lietuvis pensi- ninkas. Informacijas teikia "Mū- šų Lietuvas" red. Pranas Gavė- nas, SDB, C.P. 4421, 01000 Sao Paulo, S.P., Brazil.

Argentina

Tradicinę pavasario šventę rugšėjo 24 d. Buenos Aires lietuviams surengė Susivienij- mas Lietuvių Argentinoje savo patalpose. Programą atliko pian- istė Ariana Rastauskaitė, sol. Adriana Jocyte ir "Žibučių" an- samblis. Pavasario karalaite iš- rinkta Ariana Rastauskaitė, pirmąja princese — Adriana Sta- loriatytė, antrąja — Klaudija Deveikytė.

"Aušros" šimtmečio minėjimą Buenos Aires bei apylinkių lie- tuviams rugšėjo 18 d. surengė Susivienijimo Lietuvių Argenti- noje kultūros komisija. Įva- dinį žodį tarė tos komisijos na- rė I. Simanaušienė, dalyvius supažindinusi su paskaitininku prof. dr. Ernestu Paršeliu, dir- bančiu keliuose universitetuo- se. Jis skaitė paskaitą "Laikraš- tis "Aušra" ir Lietuvos kovos atgimimą". Savo paskaitą bu- vo suskirstęs į tris dalis: pirmo-

joje apibūdino priešaušrinį Lie- tuvos istorijos laikotarpį, antro- joje — "Aušros" laikus, kai vyko kultūrinė rusų ir lenkų kova dėl įtakos Lietuvoje, trečiojo- je — pačią "Aušrą" ir jos sie- kius. Kultūros komisija buvo surengusi Argentinos lietuviš- kų laikraščių parodėlę.

Australija

ALB Kanberos apylinkės val- dybos pirm. Albertas Balsys spalio 4 d. pasitraukė iš šių pa- reigų. Jį pakeitė vicepirm. dr. Kazys Kemėžys. A. Balsys bend- ruomeninei veiklai yra paauko- jęs dešimtį metų, eidamas įvai- rias pareigas skyrus valdy- bose. Jis taipgi keletą metų vadovavo Baltiečių Tarybai Kan- beroje, turėjo nemažai pažin- čių su Australijos politikais bei kitais žymiais veikėjais.

Melburno Lietuvių Klubo valdyba papildyta keturiais naujais nariais, pakeitusiaiis užbaigusius savo kadenciją. Naują valdybą dabar sudaro: pirm. Petras Sungaila, išd. Paulius Jokūbaitis, sekr. Paulius Kabaila, patalpų adminis- tratorius ir I vicepirm. Mar- tynas Didžys, parengimų vado- vas Gediminas Statkus, ūkio vedėjas ir II vicepirm. Algis Milvydas, virtuvės reikalų ve- dėjas Anupras Rakštelis.

Britanija

Tradicinį kalėdinį bazarą bal- tiesiems moteris šiemet surengs lapkričio 26-27 d.d. Londono Latvių Namuose. Lietuvių sky- rių tvarkys "Dainavos" grupė. Dainavietės prašo lietuvių šiam skyriui parūpinti įvairių tautodailės dirbinių — audinių, juostų, pagalvėlių, medžio dro- žinių. Laukiama ir laimikių lo- terijai, kuri paprastai duoda daugiausia pelno. Dainavietės tą pelną panaudoja ligoniams, seneliams, dalį jo paskiria lietuvių organizacijoms.

Mančesterio lietuvių klubas metinį pobūvį savo nariams surengė spalio 1 d. Šį kartą buvo susilaukta

BIRUTĖ KEMEŽAITĖ

Savo pirmame straipsnyje "Kas padovanojo sovietams Baltijos valstybes", kuris buvo išspausdintas "TŽ" (1982. II.18), rašiau, kad vokiečių-sovietų 1939 m. nepuolimo sutartis tęsėsi tik iki 1941 m. vidurio, nes prasidėjus sovietų-vokiečių karui Lietuvą okupavo Vokietija. Tokiu būdu anksčiau pasirašyta vokiečių-rusų sutartis, partneriams susipykus, savaime pasinaikino — tapo negaliojanti. "TŽ" (1982.II.25) buvo išspausdintas papildomas mano straipsnis "Ten buvo parduota ir Lietuva", kuriame aiškinu: "Kokią reikšmę ir svorį galėjo turėti Molotovo-Ribbentropo sutartis tada, kai Vokietija jau buvo virtusi Rusijos priešu ir ėjo į pralaimėjimą?" Žinoma, jeigu vokiečių-sovietų karui prasidėjus 1939 m. sutartis jau nebegaliojo, tai man kilo logiškas klausimas: kokia sutartimi pasiremdama Sov. Sąjunga Lietuvą okupavo 1944 m.? Tie, kurie mane puolė, ši mano antros okupacijos klausimą ignoravo ir kalbėjo tik tai apie 1940 m. pirmąją okupaciją, kaip tąšą iki šių dienų. Savo kalboje vokiečių okupaciją ignoravo visi lietuviai ir amerikiečių veikėjai ir net kai kurie Europos parlamento nariai, minėdami 1940 m. sovietų okupuotą Lietuvą kaip tąšą iki šių dienų.

"Drauge" 1983 m. spalio 4 d. "Bona nepripažįsta Lietuvos pavergimo" pranešime rašoma: "Pasiremdamas Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministerijos raštu, dr. Otto von Habsburg praneša, kad Bonos vyriausybės pažiūra į Hitlerio-Stalino nepuolimo

paktą, pasirašytą 1939 rugpjūčio 23 d., yra ši: šis nepuolimo paktas Vokietijos vyriausybės nesaisto (nicht rechtsgueltig ist). Ši sutartis negaliojanti tapo jau nuo karo su Sovietų Sąjunga pradžios. Todėl nereikėjo nė jokio specialaus Vokietijos vyriausybės pareiškimo. Panašiai užsienio reikalų ministeris atsakė 1980 m. spalio 30 d. Vakarų Vokietijos parlamente į Luneburgo atstovo Horst Schroederio paklausimą".

Šis Bonos pareiškimas patvirtina mano įrodinėjimus. Tad kaip Sov. Sąjunga 1944 m. galėjo vėl okupuoti Lietuvą pagal tą pačią 1939 m. pasirašytą sutartį, kuri jau negaliojo? Žinoma, Sovietų Sąjungai nebuvo reikalo 1943 m. Teherano konferencijoje iš Rooseveltto prašyti leidimo Lietuvą okupuoti, nes ją okupuoti ji galėjo be jokio leidimo. Tačiau jau buvo svarbu užsitikrinti, kad tokiu atveju JAV-bės Lietuvos, Latvijos ir Estijos negins, nesudarys sovietams naujo fronto, kaip atsitiko Vokietijai iš Lenkijos gynėjų pusės. Teherano konferencijoje tokį užtikrinimą iš Rooseveltto Stalinas gavo. Amerika Baltijos valstybių užgrobimui neprieštaravo, tai reiškia pritarė. Apie tai buvo rašyta ankstyvesniuose lietuvių laikraščiuose ir pasaulinėje spaudoje.

Idomu, ar ir toliau lietuviai, amerikiečiai ir pats Otto von Habsburg dabartinę Lietuvos okupaciją laikys 1939 m. Sov. Sąjungos — Vokietijos sutarties padarinio tąsa, ignoruodami vokiečių okupaciją, kurią ypatingai pabrėžia šis Bonos vyriausybės pareiškimas?

Mokinių skaičius šiomet nesumažėjo

Toronto Maironio mokykla pradėjo naujus mokslo metus su 180 mokiniu

LIUDA ŠILEIKIENĖ

Rugsėjo 24 d. mokykla pradėjo darbą. Trumpa diena: gauti naujiems mokslo metams informacijų, sužinoti kokie mokslo reikmenys bus reikalingi, susipažinti su savo klases mokytoju/a. Mokyklos kietme ir vėl buriuojasi seni draugai, nors daugelis iš jų mėtėsi stovyklose, bet dar daug kas yra išsipasakoti. Jaunesnieji šokinėja, žaidžia, šūkauja. Mokyklos koridoriuose stalai, prie kurių registruojami tėvėlių pirmą kartą į mokyklą atvesti vaikučiai. Kai kurie jų jau seniai norėjo eiti į lietuvišką mokyklą, nes jų broliukais, sesutė ar draugas į lanko.

Pagal tėvų pageidavimą, šiomet buvo įsteigtas ir 4 metų vaikučiams parengiamasis skyrius. Dabar Maironio mokykla turi vyresniųjų ir jaunesniųjų parengiamąjį skyrių. Jaunesniųjų parengiamajam skyriui mokytoja sutiko būti Jūratė Čeponkutė-Neimaniienė.

Pavasariį išleidome 12 abiturientų, šiomet naujų mokinių užsiregistravo 25. Vadinasi, mokykla mokinių neprado, bet skaičiumi dar padidėjo. Šiomet Maironio šeštadieninėje mokykloje yra 180 mokinių. Norėtume pasiūlyti, kad iš mokytojų atsisakė tik viena (dėl studijų), o visi kiti mokytojai liko dirbti ir toliau.

Mokytojų kambaryje vėl stalai nukloti mokslo vadovėliais, sąrašais, pranešimais, laikšiais tėvams.

Nauji mokslo metai — naujomis idėjomis papildyti

mokslo metų planai. Šiomet Maironio mokykloje bus paminėti Šv. Kazimiero metai ir ta tema bus stengiamasi išleisti metinį mokyklos leidinį. Šiomet yra įvesta žemesniųjų skyrių mokiniams tautinių šokių ir žaidimų pamoka kas antrą šeštadienį. Vaikučiams patinka tautiniai šokiai. Taip pat džiaugiamės turėdami Mirgą Šaltmiraite (lankiusią Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje), kuri padės silpnesniesiems mokiniams su skaitymu ir rašymu.

Pirmąją mokslo metų dieną raštinės darbuotojai ypatingai buvo užimti įvairiais mokytojams medžiagos pareikalavimais. Taip pat mūsų dauginuvas (multiplikatorius) dirbo išsijuošęs, dauginamas mokytojų pateiktą medžiagą.

Spalio 5 d. paskutinės pamokos metu dalyvovome Mišiose už a.a. Laimutę Kuncaitytę — V sk. mokinę ir už a.a. T. Prapką, jau universiteto studentą, kuris buvo baigęs Maironio šeštadieninę mokyklą ir lituanistinius kursus.

Oficialiai mokslo metai Maironio mokykloje prasidėjo spalio 16 d. Mišiomis. Priskikimo parapijos šventovėje. Vaikučiai atnešė altoriaus aukas, o skyrių atstovai prašė Dievą palaimos savo klases.

Lietuvių visuomenė turėtų didžiulius, kad turime Toronte lietuvišką mokyklą — tą lietuviybės židinėlį, kurį privalome visi kurstyti ir neleisti užgesti.

Tautinių šokių šventės komisija, aptarusi meninio pobūdžio klausimus. Iš kairės: O. Mikulskienė, A. Modestas, J. Reginienė, A. Mikulskis; stovi: B. Kazėnas, dr. A. Butkus, dr. V. Stankus. Tautinių šokių šventė įvyks 1984 m. liepos 1 d. Klevelande

Praeities puslapiai dabarties akimis

Rašo žydai vilniečiai apie save, lenkus, lietuvius ir sovietus

II D. karo metu Hitleris buvo okupavęs daug kraštų ir pavergęs daug tautų, tačiau tik žydai buvo išskirti sistemingam sunaikinimui. Daugelis mano, kad šeši milijonai žydų be jokio pasipriešinimo leidosi išžudomi. Ši mitą paneigia Lester Eckman ir Chaim Lazar knygoje "The Jewish Resistance. The History of the Jewish Partisans in Lithuania and White Russia During the Nazi Occupation 1940-1945". Kadangi abu šios knygos autoriai yra vilniečiai, nenuostabu, kad daugiausia vietos jie skiria Vilniaus getui.

Kovos organizacija

1941 m. birželio 22 d. Hitleris sulaužė nepuolimo sutartį su Stalinu ir pradėjo karą prieš Sovietų Sąjungą. (Tai vienintelė sutartis, kurios sovietai nesulaužė). Birželio 24 d. vokiečių kariuomenė įygiavo į Vilnių ir čia tuoj pradėjo žydų persekiojimą. Rugsėjo 6 d. mieste buvo įsteigti du getai. Mažesnis, į kurį buvo suvaryti darbai nepajėgūs, po 46 dienų buvo likviduotas, o jo gyventojai sunaikinti Paneriuose. 1942 m. sausio mėn. įvairios likusio geto politinės partijos susijungė į vieną kovos organizaciją FPO (Fareynigte Partizaner Organizatsye), kurios štabo viršininku buvo komunistas Icekas Vitenbergas. Komunistai šioje organizacijoje vyravo, nes tik bolševikų partizanai galėjo jiems padėti. Kiti, kaip knygoje rašoma, buvo jiems priešingi.

Apie lenkų partizanus knygos autoriai rašo: "Pagalba iš priešvokiško pogrindžio buvo labai ribota. Stipri lenkų krašto armija — Armia Krajowa (AK) buvo labai antisemitiška. Yra žinoma, kad AK žudė žydus. Tikslai lenkų pogrindžio pavieniai asmenys pasiūlė žydams šokią tokią pagalbą".

Pradžioje FPO planavo nebėgti į miškus, bet kovoti gete, kol bus gauta daugiau ginklų. Apie ginklų perdavimą geto kovotojams knygoje rašoma: "Pirmas revolvers buvo perduotas getui 1942 m. sausio viduryje, o 1943 m. ten jau buvo gan gausus ginklų arsenalas. Nors "ypatingi" ir šaulių būriai (knygoje rašoma ("Ipatingos" ir "sauliaili"), taip pat baltieji lenkai puldavo žydus, buvo kitų neįžydu, kurie nepaisė pavojaus ir slėpė žydus bei jiems padėjo. Visus savo drąsą ir pasišventimui pralenkė neįžydas Jankauskas. Jis pirmas pristatė getui kulkosvaidį. Jis ir žydų herojė Sonia Madejskerytė buvo nepamainomi žvalgyboje ir ginklų pristatyme (abu žuvo).

Pirmas keturias rankines granatas į getą pristatė benediktinių vienuolyno vyresnioji Marija Mikulska. Pagal žydų poetą ir knygos "Vilniaus getas" autorių Abraomą Sutzkeverį, ši nepaprasta moteris buvo baigusi universitetą ir daug žydų išgelbėjo savo vienuolyne. Ji labai norėjo dalyvauti kovoje prieš nacius ir norėjo būti priimta į getą kaip žydė.

Veikla gete

Vilniaus geto vidaus reikalus tvarkė žydų taryba "Judenrat" ir policija, kurios vadu buvo Lietuvos kariuomenės karininkas Jokūbas Gens. Geto

vidaus tvarkytojų skausmingiausia pareiga buvo pristatyti vokiečių reikalaujamą skaičių žmonių sunaikinimui. Neįvykdžius nacių įsakymo, žydų tarybos nariai buvo žudomi, o į jų vietą paskiriami kiti.

Jokūbas Gens buvo kontroversinis geto asmuo. Vieni jį laikė vokiečių kolaborantu, kiti gi manė, kad jis vykdė vokiečių reikalavimus, stengdamasis išgelbėti kuo daugiau gyvybių. 1943 m. rugsėjo mėn. jis buvo Gestapo apkaltintas pagalba FPO pogrindžiui ir nušautas.

1943 m. liepos mėn. FPO vadą Vitenbergas, lenkui Kozlovskui jį išdavus, buvo lietuvių policijos Vilniaus gete suimtas. Jį bevedant pro vartus, FPO kovotojai savo vadą išgelbėjo. Nei policija, nei partizanai nepalaido jokio šūvio — abi pusės tik pasikumsčiavo. Vokiečiai pateikė žydų tarybai ultimatumą, reikalaudami Vitenbergą išduoti. Šito nepadarius, jie grąsino getą sulginti su žeme. Vitenbergas buvo išduotas, tačiau kašėjime nusizudė.

Po šio įvykio geto partizanai nusprendė pereiti į miškus pas bolševikų partizanus, bet ir ten jų niekas su išskėtomis rankomis nelaukė.

Komunistų, kurie pabėgo nuo vokiečių į Maskvą, Stalinas nelepino — savo pozicijas sovietinėje hierarchijoje jie turėjo išsikvoti partizanaudami vokiečių kariuomenės užnugaryje. Parašiusiais į Lietuvą buvo nuleisti komunistai — Juozas Vilūnas-Vitas, Motiejus Šumauskas "Kazimieras", Genrikas Zimanas "Jurgis", plk. Marijonas Miceika "Gabrys" ir šimtai kitų, daugiausia rusų.

Desantininkų mokyklos

Maskvoje ir kituose Sov. Sąjungos miestuose buvo įsteigtos desantininkų mokyklos, kuriose buvo mokoma bunkerinių statybos, minavimo, prognozinimo, ryšininkystės, topografijos, vokiečių ir rusų ginklų vartojimo ir ... propagandos. Pvz. buvo mokoma įvairių tautybių policininkus vokiečių tarnyboje vadinti "policajais", reikėjo sakyti, kad ne žydai yra žudomi, bet sovietų piliečiai.

Opus buvo žemės nuosavybės klausimas. Ten, kur vokiečių komendantai savo iniciatyva išdalino kolchozų žemes valstiečiams, bolševikų partizanai neturėjo pasisekimo. Į kalbas, kad vokiečiai dalina žemę, reikėdavo atsakyti: "Negi vokiečiai atsivežė su savimi žemę, kad dabar dalina" ir pan.

Drausmė desantininkų daliniuose buvo didelė. Savo sužeistuosius, kad nepakliūtų vokiečiams į rankas, patys draugai žudydavo. Maistas tose mokyklose buvo geras, ir desantininkai fiziškai buvo pajėgūs.

Partizanų eilėse

Lietuviai komunistų partizanams buvo nepalankūs — sovietų okupacija ir trėmimai į Sibirą nebuvo pamiršti. Miškų ir pelkių trūkumas nesudarė partizanų veikimui Lietuvoje tinkamų sąlygų. Tos sąlygos buvo apie Naručio ežerą, kur Rytų Lietuva susiliečia su Vakarų Gudija. Čia vietos gyventojai yra daugiausia niekad laisvės nematę gūdai, ku-

riems sovietų okupacija nebuvo blogesnė už lenkų ir vokiečių. Dėl šių priežasčių bolševikų partizanai ėmė kurtis aplink Naručio ežerą esančiose giriose ir pelkėse.

Vyriausiu Naručio srities partizanų vadu buvo Šumauskas. Daliai bolševikų partizanų buvo įsakyta persikelti keliolika kilometrų į pietus nuo Vilniaus esančion Rūdninkų girion, kuria, nevisada taikingai, jie dalinosi su lenkų AK. Čia bolševikų vadu buvo būsimas "Tiesos" redaktorius Zimanas. Generolas Klimovas buvo bendras visų vokiečių užfrontėje veikiančių partizanų vadas.

Nei generolas Klimovas, nei Zimanas nebuvo geto partizanams palankūs. Greičiausiai todėl, kad išvargę, nusilpę žydai buvo tvirtiems Maskvos desantininkams našta. Knygos autoriai rašo:

"Gen. Klimovas, atvykęs tikrinti partizanų, tuoj pastebėjo, kad jiems trūksta ginklų:

"Kodėl taip daug jūsiškių yra beginkliai? Jeigu neturite ginklų, ko čia į mišką atėjote?"

Partizanas Šmerke Kačerginskis paaiškino, kad esant gete nelengva yra apsiginkluoti.

Į tai generolas atsakė:

"Vienintelis dalykas, kurį yra lengva padaryti, tai išeiti pasivaikščioti!"

Kitoje knygos vietoje rašoma:

"Juozas Glazmanas kasdien dešimt kartų prašė "Jurgį" ginklų ir apsaugos. Nors "Jurgis" buvo žydas, jo širdis buvo kieta kaip akmuo. Pagaliau prieš išvykstant jis tarė Glazmanui: "Aš duosiu jums dešimt modernių automatinių ginklų ir patariu jums eiti Kazėnų kryptimi (120 km į rytus nuo Naručio, giliai Gudijoje). Kazėnų miškuose yra (Nukelta į 6-tą psl.).

Pirmas stiklelis — žingsnis prarajon

Kasdien matydami seses ir brolius, kenčiančius nuo alkoholizmo, jaučiame pareigą jiems padėti. Mums sunku yra suprasti jų padėtį: kodėl jie negali gerti alkoholio ir išlikti blaivūs? Patirtis betgi padeda suprasti jų padėtį. Tie, kurie yra buvę alkoholizmu naguose, aiškiai liudija, kad lemiamas stiklelis yra pirmasis.

Daugelis mūsų, pradėdami gerti, niekad nenorėjome išgerti daugiau kaip vieną ar du stiklelius, bet, laiku bėgant, stiklelių skaičius ėmė didėti ir nuvedė į pasigėrimą. Po tokio patyrimo bandėm mažinti stiklelių skaičių arba keitim gerimus, norėdami išlaikyti saiką, bet vis darėsi sunkiau.

Kartais sustodavom gerę ilgėsnį laiką. Po to vėl pradėdavom gerti tik vieną stiklėlį. Ir kai po to vieno nieko baisaus neatsitikdavo, išgerdavom antrą. Kartais pasiguosdavom, kad galime sustoti prie antro. Daug kas iš mūsų taip darėdavo. Bet tai buvo tik laikinio pobūdžio pinklės: kai atėidavom proga išgerti tikslai du stiklelius, manydavom, kad ir kiti du nepakenks. Ir taip visai nenorėdami vėl pasigėdavom. Prasidėdavo istorija vėl nuo pradžios.

Tokia ilgalaikė patirtis pagaliau atvedė prie logiškai neišvengiamos išvados: jei negerisi pirmo stiklelio, niekad nepasigersi. Tai aškinė taisyklė, kurios būtinybę laikytis kiekvienam, linkusiam į alkoholizmą. Užtuot planavę niekad daugiau nepasigerti, užtuot bandę gerti su saiku, užtuot rinkęsi nestiprius gerimus, turime ryžtis atsisakyti pirmojo stiklelio, nes tik nuo jo prasideda nesulaikomi žingsniai į pasigėrimą.

Tai buvo sunku suprasti prieš ateinant į "Alcoholics Anonymous" sąjūdį, nes nesupratome alkoholizmo. Dalyvaujami jame, aiškiai mato-

me, kad pirmasis stiklelis atkelia vartus į kitus stiklelius ir į pasigėrimą. Užtuot bandę, kiek galime be pavojaus išgerti, kad nepasigertume, prisiminkime pagrindinį įsakymą: "Negerk pirmojo". Ši taisyklė padeda tūkstantiems alkoholikų išlikti blaiviais.

Ir gydytojai — alkoholizmo specialistai pripažįsta, kad atsisakymas pirmojo stiklelio mediciniškai yra teisingas kelias.

Alkoholizmas yra labai rimta liga, kurion atkrintama ir pasigydžius.

Toronto lietuvių "Nežinomų alkoholikų" būrelis renkasi kiekvieną penktadienį, 7.30 v.v., Royal York — Mimico Ave. sankryžos šventovėje.

Jeigu geri ir gali gerti — tavo reikalas, bet jeigu nori nustoti gėręs — mūsų reikalas.

Skambinkite telefonu 487-5591.

A.A. narė

• Naujiem skaitytojam "Tėviškes Žiburiai" pirmaisiais metais — tik-tai \$15.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Tel. 533-7954

Daytona Beach, Florida

Baigiami statyti "Atlantic Villas" (Condominium-Townhouse).

Kiekvienas su keturiais balkonais, dviejų automobilų garažu ir dideliais kambariais. Iš vienos pusės skersai gatvę matyti nepaprastai gražus vaizdas į jūrą, o iš kitos pusės balkonų matyti visas Halifax upės slėnis. Kaina prieinama.

3764 South Atlantic Ave., Daytona Beach, Fla. 32019, USA Skambinti vakarais ir savaitgaliais (904) 761-5671 arba Čikagoje (312) 425-7160.

Vasario 16 gimnazijos dailės būrelis nariai su gimnazijos direktoriumi A. ŠMITU susirinkime nagrinėja lietuvių meno klausimus

Praeities puslapiai dabarties akimis

(Atkelta iš 5-to psl.)

stiprios partizanų bazės. Aš ten irgi vyksiu ir po kelių dienų susitiksime. Aš jį su savimi negaliu imti, nes didesniai partizanų būriai pavojaus yra pasirodę.

Kaip galėjo "Jurgis", žydas tautietis, pasiūsti Glazmaną tiesiai mirčiai į nasrus! Tačiau taip įvyko".

Zimanas melavo. Jis vyko į Rūdninkų girią, o ne į Kazėnų miškus. Visas Glazmano vadovaujamas partizanų būrys, išskyrus vieną merginą, žuvo kautynėse su vokiečiais.

Vienas knygos autorių, Chaim Lazar, buvo aktyvus FPO narys. Jį rašytojas Sutzkever šitaip vertina:

"Chaim Lazar, vienas labiausiai aktyvių FPO kovotojų, nepadarė sau gėdos ir miškuose. Per vieną vokiečių auto-vilkstinės užpuolimą tarp Vilniaus ir Gardino jis nušovė tris vokiečių karininkus ir su savo draugu dar penkiolika vokiečių".

Chaim Lazar sulaukė Raud. Armijos Rūdninkų girioje. Antrasis knygos autorius Lester Eckman po karo buvo penkeriem metų ištremtas į Sibirą. Abu autoriai šiuo metu gyvena JAV-bėse.

Stoka bešališkumo

Knyga "The Jewish Resistance" yra pilna meilės naikinamajam žydų tautai ir neapykantos priešams. Dėl šito pilnai suprantamo jausmo ji nevisada yra bešališka. Lenkų AK partizanai yra vadinami baltaisiais lenkais, pronaciais fašistais, kurie pirmoje eilėje žudė žydus. Taip nebuvo. Lenkų partizanai pirmoje eilėje kovojo prieš vokiečius ir troško nepriklausomos Lenkijos, kurios ribose būtų ir Vilnius. Ukrainiečių partizanų UPA (Ukrainska Pivstancia Armia) irgi norėjo laisvos Ukrainos, o ne vokiečių okupacijos. Jie mažiau kovojo prieš vokiečius negu lenkai, nes žinojo, kad jų pagrindinis priešas bus Sov. Sąjunga. Lietuviai žinojo ir žino, kad tauta gali geriausiai ekonomiškai ir kultūriškai vystytis būdama nepriklausoma. Lietuvos šauliai vokiečių okupacijos laikui neegzistavo.

Teisingiau žydų tautos tra-

gediją II D. karo metu yra aprašyta žydų enciklopedijoje "Encyclopedia Judaica" ir didžiuliam Leizer Ran trijų tomų albume "Jerusalem of Lithuania". Tai yra iliustracijų ir dokumentų rinkinys, liečiantis Vilniaus žydų gyvenimą nuo pat jų atsikraustymo į Lietuvos sostinę ligi paskutiniųjų laikų. Čia galima rasti daug faktų ir dokumentų kopijų, bet mažai komentarų. Šis milžiniškas darbas buvo galimas atlikti todėl, kad Vilniaus žydai dar prieš prasidedant karui suspėjo daug archyvinės medžiagos išvežti į Niujorką. Paskutiniuosiuose "Jerusalem of Lithuania" puslapiuose yra atskleisti nepalančius Sov. Sąjungai faktai.

Senieji ir naujieji imigrantai

Yra nemažas skirtumas tarp žydų senosios ir naujosios, dabar iš Sov. Sąjungos atvykstančios kartos. Senoji karta kalba "jidiš", gerai žino caristinės Rusijos ir Lenkijos antisemitizmą, yra išauklėta Šalom Aleichem knygų įtakoje ir pergyveno baisius Hitlerio vykdomus žudymus. Jiems raudonarmietis, išvaikantis koncentracijos stovyklos sargybinius, buvo gyvybės angelas.

Dabar iš Sov. Sąjungos atvykstantieji žydai visa tai žino tik iš knygų ir kitų pasakojimų, "jidiš" kalbos jie nemoka. Jiems teko nukentėti ne nuo Hitlerio, bet nuo bolševikų. Tai atsispindi jų rusų kalba leidžiamose knygose. Ivrahim Šifrinio knyga apie sovietų kalėjimus ir konc. stovyklas yra puikiausias žydų antikomunizmo pavyzdys. Efraim Savela knygoje "Monia Cackes — vėliavnešys" aprašo žydų pergyvenimus šešioliktojo "lietuviškoje" Raud. Armijos divizijoje. Čia yra pašiepiami komunistai, o ne lietuviai. Tokių pavyzdžių yra daug.

Nors fizinės geto sienos dingę kartu su Hitleriu, tačiau liko tarp krikščionių ir žydų kažkokia nematoma, bet sunkiai pereinama siena. Ši siena dabartinėje Lietuvoje yra vis dažniau peržengiama, nes lietuviai ir žydai žino kas yra jų nelaimių kaltininkas. Maskvai, aišku, nepatiktų, jeigu ši siena imtų byrėti ir Vakarų pasaulyje. J.B.

BALYS GAIDŽIŪNAS

Septynios naktys

Sapnų migla, sugėrusi nakties tikrovę,
Mane kaip mažą vaiką vedasi už rankos.
Nukelia per erdvę, per praradimo griovį
Ir dabartį į tuščią saują renka.

Tą pirmą šviesią naktį vaikščiojau po pievas
Ir žiedus dobilų rinkau į vieną žiedą.
Koplystulpį palikęs vaikščiojo ir Dievas
Pasižiūrėt, kodėl tas žiedas skausmu gieda.

O antrą naktį jau buvau savam miestely —
Naujųjų amžių kankinių mergaitės
Drąsiai išėję šlavė amžių kelią,
Dainavo apie laisvę, užgintą raštą skaitė.

Aš trečią naktį kryžkelėj stovėjau,
Kur batai svetimi per amžius dulkes nešė.
Mes sutarėm kovot, visi pasižadėjom
Ir priešai krauju ten pasirašėm.

Ketvirtą naktį į senuosius sodus
Ėjau įjėskot užuovėjos nuo šalto vėjo —
Ten verkė medžiai ir šakas palaužtas rodė,
Nuo rankos svetimos, kaip žmonės nukentėję.

Tik penktą naktį suradau tėvų sodybą
Ir pelenus žarsčiau, kaip kraujo miltus.
Ten pajutau, kad skausmas širdį gelia,
Kad grįžt sunku per sudaužytus tiltus.

O šeštą naktį vaiščiojau po tamsią girią,
Budėjau prie kapų brangiųjų brolių.
Gyvi jie tautai karžygiais numirę,
Jie šaukė, šauks visus sugrįžt namolei.

Septintą naktį vidury miestelio aikštės
Atsiklaupiau prašyt dangaus malonės,
Kad takuose, kur sunkūs žingsniai vaikšto,
Rytojaus pasitikti būtų savi žmonės.

Spaudos skaitymo konkursas

KLB švietimo komisija, palydėdama "Aušros" metus, skelbia lietuviškos spaudos konkursą Kanados liutuanistinių mokyklų mokiniams nuo II iki XIII skyriaus

Konkurso tikslas

Surinkti ir į albumą (scrapbook) arba į žiedinį aplanką (three-ring binder) įklijuoti nurodytą skaičių straipsnių, skelbimų, fotografijų-iliustracijų iš lietuviškų periodinių leidinių ir juos aprašyti pagal nurodytas gaires-taisykles. Nurodyti iškarų skaičiai yra minimumai. Mokiniai, kurie nori, gali įklijuoti ir aprašyti virš nurodyto minimumo iškarų.

Konkursui tinkama spauda

Periodiniai leidiniai gali būti laikraščiai, žurnalai ar paskirų grupių žiniaraščiai (biuletiniai, leidžiami lietu-

vių kalba betkur išėivijoje betkurių politinių partijų, draugijų, organizacijų, bažnyčių ir t.t.).

Mokiniai skatinami surinkti spaudos medžiagą ne tik iš savo namų, bet taip pat iš giminių, pažįstamų ir kaimynų, kad susipažintų su kuo didesniu skaičiumi lietuviškų leidinių. Leidiniai gali būti ir senesnių datų, nebūtinai išeinantys konkurso laikotarpyje.

Konkurso medžiagai sudėti albumus nusiperka patys mokiniai arba jų tėvai.

Konkurso datos

Prasideda: 1983 m. lapkričio 12, šeštadienį, baigiasi: 1984 m. vasario 4, šeštadienį.

Konkurso laimėtojai

Laimėtojai tampa visi, kurie atlieka konkurso reikalavimus suprantama lietuvių kalba.

Mokytojai

Išdalina ir paašškina konkurso taisykles; paskatina savo mokinius konkurse dalyvauti; paskutinę konkurso dieną — 1984 m. vasario 4 surenka konkursinius albumus iš savo mokinių; patikrina, ar juose yra nurodytas skaičius spaudos pavyzdžių ir aprašymų; perduoda rezultatus vedėjams.

Vedėjai

Pristato laimėtojų vardus ir pavardes pagal skyrius KLB švietimo komisijai iki kovo 3 d. Gautus iš KLB švietimo komisijos premijų pinigų perduoda laimėtojams iki galo šių liutuanistinių mokslo metų — 1984 m. gegužės mėnesio.

Tėvai

Glaudžiai dirba su savo vaikais spaudos medžiagos surinkime, albumo tvarkyme ir aprašymų užbaigime iki nustatytos konkurso baigimo datos.

Premijos pagal skyrius

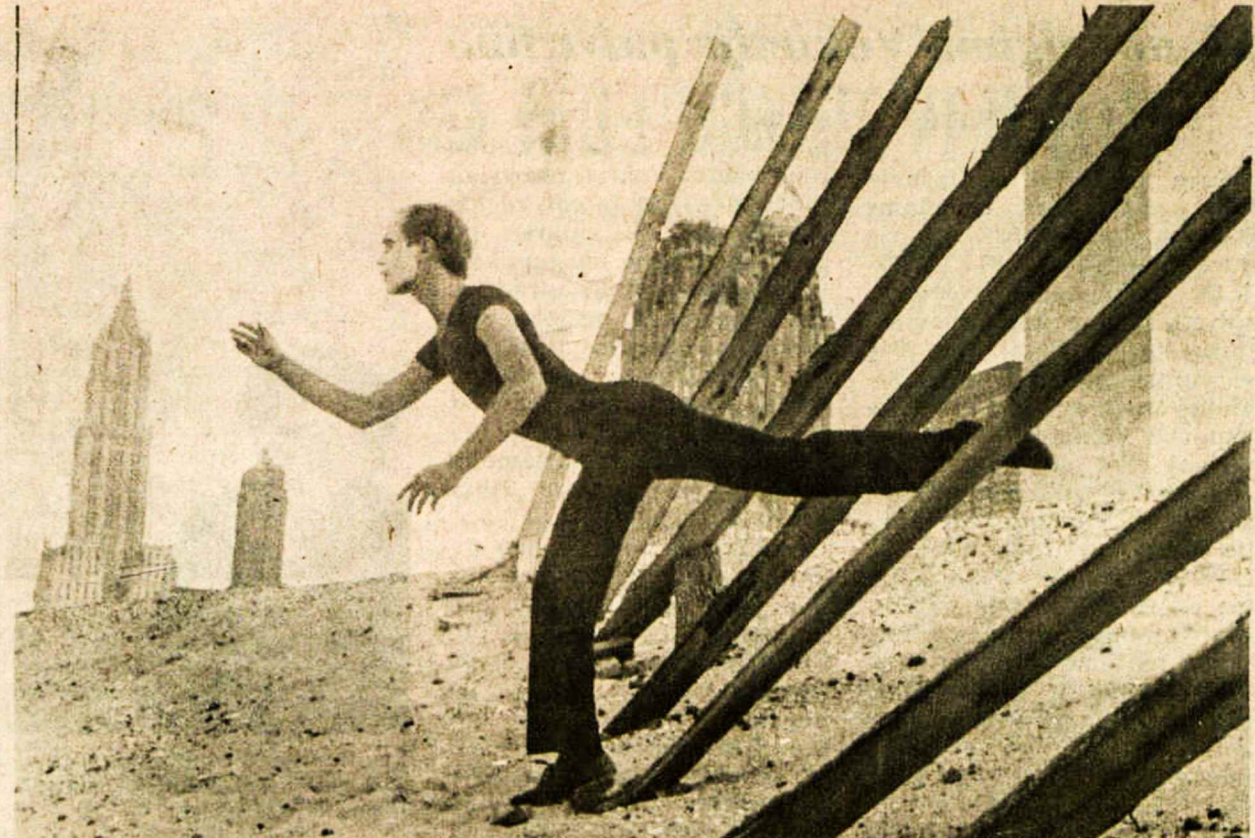
II ir III — \$10.00, IV ir V — \$15.00, VII, VIII, IX — \$20.00, X, XI, XII, XIII — \$25.00.

Premijų šaltinis — Kanados Lietuvių Fondas.

Smulkesni konkurso reikalavimai pagal skyrius yra išspausdinti atskiruose lapuose, kurie išdalinami mokyklose. Paašškinių teirautis pas savo skyrių mokytojus.

Petro Vaičiūno veikalas "Tėviškos pastogėje" primins netolimą praeitį, Lietuvos kaimą ir kalbės apie artimo meilę. Premjera įvyks Hamiltono Jaunimo Centre lapkričio 20, šeštadienį, 4 v.p.p. Kviečiame visus lietuvius paremti šį "Aukuro" darbą prieš kelionę į teatrų festivalį Čikagoje.

"Aukuras"

Mimikas PAULIUS RAJECKAS iš Niujorko, atkreipęs visuomenės dėmesį į savo meną. Jis įdomiai pasirodė jaunimo kongreso talentų vakare Čikagoje. Toronte jis pasirodys su savo partneriu lapkričio 18 d. Prisikėlimo saleje

Senovės menas — naujas ir dabar

Pantomimikas Paulius Rajeckas atvyks į Torontą š. m. lapkričio 18 dieną

Žodis "pantomima" yra kilęs iš graikų kalbos. "Pas, pantos" reiškia viskas, o "mimos" — mimika, judesys. Sudėję abu žodžius, gauname pantomimą arba vaidinimą judesiais. Prieš Kristaus laikus Graikijoje pantomima buvo labai populiari. Pradžioje ji buvo mitologinio pobūdžio, o vėliau įgavo humoristinę formą. Pantomima yra viena seniausių teatro meno šakų. Ilgus metus ji nebuvo populiari, tačiau pokario metais prancūzų Marcel Marceau dėka ji vėl išgarsėjo. Tai menas, per kurį kūno judesiais išreiškiamas mintis ar nuotykių, kurio vienintelė palyda gali būti muzika arba garso efektai.

Lietuvių tarpe pantomimikų turime labai nedaug. Tokį retą talentą turi 25 metų amžiaus Paulius Rajeckas iš Niujorko. P. Rajeckas ten dirba kaip pantomimikas profesionalas.

Niujorko Stony Brook kolegijoje jis baigė psichologijos mokslus. Pirmą kartą Oberlin kolegijoje pamatęs pantomimos spektaklį, juo tiek susižavėjo, kad pradėjo studijuoti pantomimos meną universitete. Jis yra studijavęs balletą bei kūno kultūrą, dramą ir pantomimos meną. Vienoje "Draugo" recenzijoje apie jo pasirodymus Čikagoje rašoma: "Rajeckas turi nepaprastą kūno ir raumenų kontrolę, intensyvią koncentracijos jėgą bei veido išraišką ir sugebėjo vien tik savo kūnu sukurti vaizdines teatrinės iliuzijas: sienas, duris ir t.t."

P. Rajeckas sugeba įvairių meistrų stiliumi atkurti vaizdus. Shields ir Yarnell stiliumi atvaizduoja mechaniskus judesius, reaguojančius į grojančią muziką. Taip pat atlieka Charlie Chaplin stiliaus pantomimą su tos eros muzikine palyda.

Šią vasarą įvykusio Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso talentų vakare Čikagoje Paulius išskirtinai pasižymėjo savo menu vaizdų pynėje "Keliuonė į Lietuvą". Joje atvaizdavo pasirošimą keliuonė, epizodą Maskvos munitinėje, sapną Lietuvos ir susitikimą su giminėmis. Tie, kurie kongreso metu matė jo pasirodymą, sutiks, kad Rajeko išraiška, veido bei kū-

no mostai yra taip aiškūs, tartum su juo kartu išgyventų įvykių ir žiūrovai.

Rajeckas pasirodo kartais ir su partneriu Neil Intraub. Jie vadinasi "Mime x 2". Niujorko leidinys "Prospect Press" balandžio mėnesio laidoje šitaip aprašo "Mime x 2" pasirodymus: "Aiškiai matyti, kad Rajeckas ir Intraub yra ilgus metus dirbę kartu. Jie yra paruošę aiškius, atskirus vaidmenis, kurie vienas kitą papildo. Intraub vaidina muštukus, dominuojančius vaidmenis, o Rajeckas — papildomuosius, daugiau filosofo, sapnuotojo. Intraub gali atvaizduoti tris vaidmenis tame pačiame pasirodyme. Intraub yra meistras scenos, atmosferos ir charakterių, o Rajeckas — meistris techninių mimikos judesių. Dviejų talentų junginys "Mime x 2" yra tikrai vertas dėmesio."

Rajeckas ir Intraub taip pat yra sukūrę specialius dalykus vaikams. Jie vaikus įtraukia į pjesę, perkeldami savo vaidybą nuo scenos į žiūrovus. Rajeckas yra vadovavęs visai eilei specialių pratybų Niujorko mokyklose ir Brooklyno vaikų muzėjuje. Suaugę dažnai pasimeta vaidinimo detalėse, bet vaikai šioje srityje yra daug pastabesni ir gvyai įsijungia į pasirodymą.

Torontiešiams pirmą kartą pasirodys Paulius Rajeckas ir Neil Intraub Prisikėlimo parapijos saleje lapkričio 18, penktadienį, 7.30 v.v. Tai bus originalios programos vakaras su lietuvių mėgstamais cepelinais. Vakarų programa tikoma suaugusių publikai. Pradžia — 7.30 v.v.; 8 v.v. — cepelinų pasirodymas.

linų vakariene, 9-10.30 v.v. pantomimos programa, 10.30 v.v. — kava su pyragaičiais. Veiks baras ("cash bar").

Vakara rengia Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų sekcija, norėdama sutelkti lešų jaunų šeimų stovyklai Wasagoje ir sudaryti progą lietuviškai visuomenei pamatyti reto talento profesionalaus lygio programą. Kadangi mimika nereikalauja kalbos, kviečiame atsivesti ir nelietuviškai kalbančius pažįstamus.

Bilietai gaunami po 10.15 v. Mišių Prisikėlimo parapijoje arba skambinant Danai Pranaitienei Toronte 762-1482.

Gabija

ZITA PRAKAPAITĖ, baigusi specialines mokyklos "School of Experiential Education" XIII skyrių su aukso medaliu. Šiais metais įstojo į Londono, Ont., universiteto paruošiamąjį medicinos skyrių. Iki šiol kasmet mokykloje buvo geriausia klases mokinė ir gaudavo premijas. Torontiešiai "Gintaro" šokeja, jo pranešėja ir moksleivių ateitinių kuopos pirmininkė

A+A agronomui

VACIUI KECORIUI

netikėtai mirus, mielą žmoną VALE, gimines ir draugus nuoširdžiai užjaučiame, jo netekimą skaudžiai jausdami —

Elena ir Petras Daliniai
Kleofa ir Bronius Gaižauskai
Bronė ir Stasys Juozapavičiai
Julija ir Juozas Navakai
Ona ir Jonas Pupininkai
Pranas Zelba

Kanados Lietuvių Fondas skelbia paminklo projekto

KONKURSA

Paminklo duomenys:

Vieta — Toronte, Park Lithuania
Kaina — iki \$15,000
Medžiaga — akmuo, granitas, gelžbetonis
Augstis — 8-10 pėdų
Irašas — Park Lithuania — Dedicated to Lithuanian Freedom Fighters
Lithuanian Canadian Community
Toronto Branch

Projektus siųsti iki š. m. gruodžio mėn. 31-os dienos šiuo adresu: Lithuanian Canadian Foundation, 28 The Palisades, Toronto, Ont., Canada M6S 2W8. Pirmą vietą laimėjusiam projekto autoriui bus išmokėta \$500 premija

KARYN-REGINA DIRSYTĖ iš Otterville, Ont., baigė Huron Park gimnaziją. Fanshave kolegija ir Waterloo universiteta ir tapo medicinos laboratorijos technologe. Dirba generalinėje Stratfordo ligoninėje

Hamiltono lietuvių teatro "Aukuras" aktoriai, atliekantys vaidmenis P. Vaičiūno veikale "Tėviškos pastogėje". Iš kairės: K. Mikšys, A. Mingelė, E. Labuckas, O. Stanevičiūtė, A. Stasevičius, režisėrė E. Kudabienė, K. Bungarda, M. Kalvaitienė. Trūksta I. Kudabaitės, K. Kalvaičio, A. Lukavičiaus. Jie dalyvaus ir teatrų festivalyje Čikagoje, Jaunimo Centre, 1983 metų lapkričio 23-27 dienomis

Šeštojo teatrų festivalio išvakarėse

Petro Vaičiūno veikalas "Tėviškos pastogėje" Hamiltone lapkričio 20

Minint "Aušros" sukaktį, šeštasis teatrų festivalis Čikagoje turės būti iškilmingas ir vertas susidomėjimo, nemąžesnio už dainų ar tautinių šokių šventes. Deja, toji svarbi meno šaka per mažai remiama. Ketvirtasis teatrų festivalis buvo surengtas Toronte KLB krašto tarybos, vadovaujant tuometinei kultūros komisijos pirmininkei E. Kudabienėi. Visi kiti, kaip ir ateinantys šeštasis, buvo surengti Anatolijaus Kairo Čikagoje.

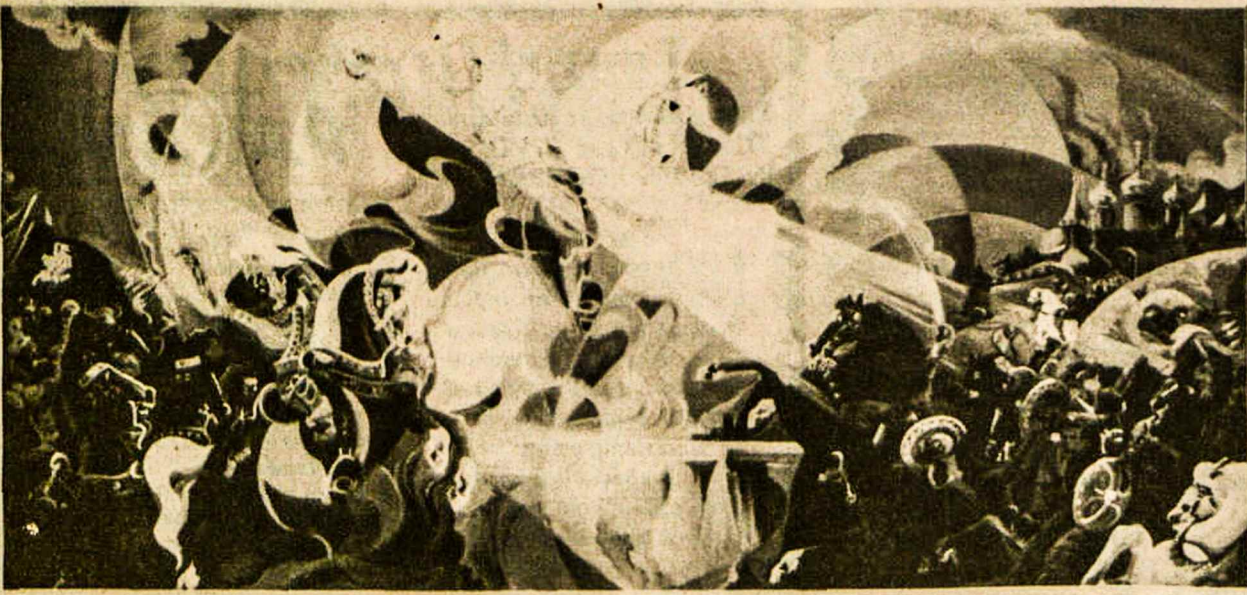
Išėivijos teatrai juo toliau, juo dažniau susiduria su klūtimis. Senieji vadovai bei aktoriai pavargsta, o prieauglio mažai atsiranda. "Aukuras", kartu su vadove E. Kudabienė, įieško naujų žmonių, bet, deja, dažniausiai be atgarsio. Sunkina įvairios klūties — trūku-

mas laisvalaikio, noro ir pasišventimo. Jos klūdo sudaryti gerą grupę. Atribotas ir įvairūs dalyvaujantys aktorių laikas trukdo tvarkingą darbą ir grupės tobulėjimą.

"Aukuro" rež. E. Kudabienė vis dėlto nepasiduoda ir su įprasta energija bei meile teatrui ruošia Petro Vaičiūno veikalą "Tėviškos pastogėje". Vaidina aktoriai: Kazimieras Bungarda, Albinas Stasevičius, Marija Kalvaitienė, Kęstutis Kalvaitis, Edvardas Labuckas, Ina Kudabaitė, Onutė Stanevičiūtė, Almis Lukavičius. Stasys Ilgūnas atvyks iš Ročesterio ir visus devynis veikėjus pasidens arba pajausins.

Kazys Mikšys, "Aukuro" reikalų vedėjas, rūpinasi scenos priežiūra. Jo didžiaus-

šias noras buvo veikalui "Tėviškos pastogėje" padaryti naujas dekoracijas. Deja, svajonė neišsipildė, nors Hamiltone yra daug dailininkų-mėgėjų. Jų prikalbinti nepavyko... K. Mikšys, kartu su E. Kudabienė, sudarė projektą, kuriam panaudos turimas "Aukuro" dekoracijas. Jas atnaujinti sutiko Dalia Jonikaitė ir kiti. O Kazio Mikšio laukia įvairūs sukalimai, medžio darbai, trobos, baldai ir daugybė kitų dalykų. Butaforija, garsai bus tvarkomi Albino Stasevičiaus, Antano Mingelos ir kitų aukuriečių. Toks visų pasišventimas yra neįkainojamas. Jiems priklausoma pagarba ir padėka. Hamiltono "Aukuras" yra viena iš senesniųjų lietuvių išėivijos teatro grupių, pradėjusi darbą 1950 m. ir dalyvavusi visuose šešiuose teatrų festivaliuose bei laimėjusi daug žymenų.

Dail. JURGIO JUODŽIO aliejinis paveikslas, kuriame vaizduojamas mūšis prie Polocko. Sakoma, kad ten pasirodęs šv. Kazimieras ant balto žirgo ir nulėmęs pergale Lietuvos kariuomenės naudai

Opera – misterija pakeliui į sceną

Pokalbys su kompozitoriumi ir dirigentu Dariumi Lapinsku, sukūrusiu muziką kazimierinei operai

Šv. Kazimiero metų (1984) proga Toronte rengiamas religinis pasaulio lietuvių katalikų kongresas, kurio programoje numatyta ir naujai sukurta opera – misterija kazimierinė tema. Jos libreto autorius yra poetas-rašytojas Kazimieras Bradūnas, o muzikos – Darius Lapinskas. Pastarasis, lankydamasis Toronte, užsuko ir į „TŽ“ redakciją. Čia įsiai atsakė į keletą jam pateiktų klausimų.

— Kanadoje Jūsų vardas kaip muziko gal kiek mažiau žinomas. Būtų pravartu sužinoti kur esate studijavęs muzikinius mokslus?

— Baigiau kompoziciją ir dirigavimą Bostone, po to – valstybinę Vienos muzikos konservatoriją, dar studijavau Stuttgarto konservatorijoje ir tada gavau darbą to miesto operoje.

— Esate sukūręs nemažai įvairių muzikinių kūrinių. Kurie jų yra stambiausi?

— Stambiausi yra keturios mano operos – „Lokys“, „Maras“, „Madar“ ir „Sanctus Casimirus, Patronus Lituaniae“. Pirmosios dvi buvo pastatytos Čikagoje prieš keliolika metų. „Madar“ buvo užsakytą lietuvių Fondo, bet dar scenos neišvydo. Naujausias kūrinys yra opera – misterija apie šv. Kazimierą, užsakytą šv. Kazimiero sukakties komiteto ir Religinio Pasaulio Lietuvių Katalikų Kongreso komiteto. Ją norėčiau pavadinti vardu „Dux Magnus“. Toks įrašas esąs ant vienos šv. Kazimiero statulos. Pavadinimas profaniškas, bet sakralinį operos – misterijos pobūdį išreiškia potitulinis pavadinimas „Sanctus Casimirus...“ Pagrindinis pavadinimas turi būti skambus ir trumpas.

— Kuriom operom esate dirigavęs?

— Paskutinė opera, kuriai dirigavau Čikagoje, buvo „Antigonė“. Ji buvo kaip premjera pastatyta amerikiečių publikai. Prie šios operos man teko daug dirbti būnant Stuttgarte. Dabar buvo proga pasinaudoti turima patirtimi.

— Ar tas bandymas buvo sėkmingas?

— Kaip ir kiekvienas bandymas. Tai buvo pirmas pastatymas naujai įsteigtos „New Opera Company“. Meniniu požiūriu buvo sėkmingas, finansai galėjo būti geriau, nors išėjim lygiomis. Pradžią visuomet sunki.

— Ar ketinate tęsti darbą su ta naująja operos bendrove?

— Taip. Tikimės maždaug per metus atstoti ant kojų, ypač finansiskai. Toliau bus lengviau. Ateityje ketiname įtraukti į savo repertuarą ir lietuviškas operas anglų kalba. Net ir kazimierinę operą bus galima parodyti amerikiečių publikai.

— Esate sukūręs muziką naujai kazimierinei operai pagal rašytoją K. Bradūno libretą. Kas tai per kūrinys? Kodėl jis pavadintas opera – misterija?

— Įprastinė opera turi tradicinį savo planą. Joje paprastai vyrauja meilės motyvas. Tenorais mylija su sopranu, o baritonas daro kliūtis ir pan. Misterijoje vyrauja pvz. pasiskirti šv. Kazimiero gyvenimo vaizdai, susieti į tam tikrą visumą. Be to, ji apima ir platesnį horizontą – vietomis nuoska į ateitį, paliečia praeities įvykius, sie-

dama juos su dabartimi ir ateitimi. Pvz. kazimierinėje operoje vaizduojama sugriauta Vilniaus katedra, kurią ryžtasi atstatyti iš įvairių šalių grįžtantys statytojai. Žinoma, tai simbolinė projekcija, atsiiremianti į dabartį, iškelianti religinę priespaudą ir jos subyrėjimą. Taip pat minėtoje operoje – misterijoje yra epizodas, kuriame karalaitis Kazimieras medžioja ir tampa sužeistas. Randa jį mergaitė ir sako – tai sužeistas „miško brolis“. Kitas veikėjas primena – tai esąs karalaitis. Pasigirsta pastaba: seniau jį vadindavo „banditu“, o dabar – karalaitė. Tame epizode yra dviejų epochų sampyna, kuri negalima chronologiškai, bet įmanoma misteriskai. Tai matyti pvz. ir kitame epizode, kur partizano motina įieško savo sūnaus ir randa karalaitį Kazimierą. Tai irgi misteriškas praeities ir dabarties supynimas, išryškinantis kazimierinės dvasios tęstinumą.

— Ar šiuo atveju žodis „misterija“ nereikškia, kad tai religinio pobūdžio kūrinys?

— Be abejonės, visas šv. Kazimiero gyvenimas yra religinis. Šioje operoje – misterijoje yra daug religinio giedojimo, pvz. katedros epizode ir kitose vietose, kazimierinė giesmė „Omni die die Mariae“ ir pan.

— Jūsų muzika yra naujoji, modernistinė. Ar kazimierinėje operoje – misterijoje ji derinsis su tradicinio pobūdžio libretu?

— Dabartinio metu ir religiniame gyvenime vyksta modernėjimas, ypač apeigose. Pvz. kai tarnavau Mišioms Jurbarko, kunigai jas atnaušindavo nusisukę į sieną, o dabar – veidu į žmones. Dailė irgi keičiasi, kaip ir visa kita. Sakysim, ar rasite dailininką, piešiantį senoviškai, ar rasite lietuvių namuose paveikslų, tapytų Vienožinskio stiliumi? Literatūroje taip pat įvyko daug pasikeitimų, atsirado naujovių. Muzika Lietuvoje yra bene jauniausia meno šaka. Ji per 20 metų turėjo pereiti 300 metų raidą. Kaikas dar vis tiksliai tokios muzikos, kurią kūrė Naujalis arba Šimkus, bet tai jau praėję dalykai. Naujoviškame gyvenime nebegalima kurti senoviškai.

— Taip, meno formos keičiasi. Tai matyti ir dabarties religiniame mene. Bet ar jūsiškėje operoje – misterijoje bus ryški religinė dvasia kad ir naujoviškoje muzikoje?

— Žinoma, ir K. Bradūno librete, ir mano muzikoje ji bus ryški. Aš mėgstu religinę muziką, ypač chorą – gregorinių giedojimų, kuris dabar labai retai girdimas šventovėse. Tai buvo didžiausias religinės muzikos laimėjimas. Mano komponuotoje operoje – misterijoje yra vietų, kur panaudojamas ir choralas, ir jai artimas folklorinis lietuvių dainavimas (senovės dainos). Pvz. rūpiapjūtės dainos yra artimos choralui.

— Kada ir kur tą operą – misteriją išvysime scenoje? — Jos premjera bus Toronte 1984 m. rugsėjo 1-2 dienomis (Darbo šventės savaitgalis) religinio pasaulio lietuvių katalikų kongreso metu, kuris rengiamas šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties proga.

— Ar nenumatote galimybų tai operai – misterijai išvysti sceną ir kitur?

— Viena tokių vietų būtų Čikaga. Būtų gėda, jei Čikaga to nepadarėtų. Aš manau, kad ir jau minėta amerikiečių operos bendrovė galėtų tai padaryti. Tai nėra eilinis kūrinys. Kadangi jo negalima parodyti Lietuvoje, reikia plačiau paskleisti jį išvežioje. Drauge su šv. Kazimieru ryškiau iškilų ir Lietuvą. Tai mūsų misija.

— Ar lankydamasis Toronte radote pakankamai talkos operiniam užmojui?

— Pradžioje buvo nemažai abejonų, bet kai pasikaibėjau su solistais ir choristais, tos abejonės dingo. Visi yra nusiteikę entuziastiškai dirbti. Tikiuosi, kad tas jų entuziazmas bedirbant dar padidės.

— Ar minimoji opera – misterija bus iškilus kūrinys, kuriame ryškiai suspindės kazimierinė dvasia, kalbanti ir dabarčiai?

— Taip, dabarties ir ateities elementas, kaip minėjau, yra įvestas. Pvz. visi grįžta iš įvairių pasaulio kraštų statyti sugriautos katedros. Tai labai įspūdinga scena. Visame veikale pinasi ir Dievo, ir Lietuvos tematika. Kartais net neaiški kuris motyvas yra ryškesnis. Kazimierui Lietuva yra dvasinio pakilimo simbolis. Jis atsisako karališkos karūnos ir grįžta Lietuvon, kurioje jaučia trauką Dievop.

— Žodžiu sakant, tai bus kūrinys, dėl kurio verta vargti ir Jums, ir solistams, ir choristams, ir praktiniam jo organizatoriui dr. J. Sungailai?

— O taip, aš manau!

SILVIJA-RENATA MAČIKŪNAITE-LAY, šiemet baigusi Ryersono politechnikos institutą labai gerais pažymiais ir gavusi bakalaurės laipsnį slaugymo srityje. Išlaikė Ontario egzaminus ir turi teisę dirbti betkurioje šios provincijos ligoninėje. Jos vyras dr. Thomas Lay yra vidurių ligų specialistas, kuris sekančiais metais baigs studijas ir dirbs Toronte. Silija-Renata yra baigusi Toronto Maironio mokyklą ir lituanistinius kursus, skautė. Jos tėvai gyvena Burlingtone, Ont.

Atsiųsta paminėti

XXVIII KANADOS LIETUVIŲ DIENOS. Redagavo Miras Chai-nauskas, viršelį nupiešė kun. J. Staškus, spausdino „Litho-Art Ltd.“ Toronte. London, Ont., 1983 m., 48 psl.

Juozas Brazaitis, RAŠTAI IV. Kultūros rūpesčiai, kultūrininkai, teatras, mokyklos klausimai. Leidėjas – „I Laisvę Fondas Lietuviškai Kultūrai Ugdyti“. Redakcinė komisija: Alina Skrupskienė ir Česlovas Grincevičius. Aplankas ir viršelis Ados Sutkuvienės. Leidinys nr. 14. Čikaga, 1983 m., 563 psl.

Lituanistinės katedros rėmimas Kanadoje

P. LELIS

1982 m. birželio 5 d. organizatoriai lituanistikos katedros Čikagos universitete (The Endowed Chair of Lithuanian Studies University of Illinois) kreipėsi raštu į laisvojo pasaulio lietuvių ir organizacijų, prašydami pinigines paramos šiam svarbiam PLB užmojui. Rašte pra-nešta, kad universitetas skiria tam reikalui \$150.000, o lietuvių visuomenė lieka sutelkti \$600.000, kurių trečdalis turi būti įmokėtas iki š. m. lapkričio 1 d. š. m. rugpjūčio 15 d. raštu, pasirašytu lėšų telkimo komiteto pirm. J. Kavaliūno ir reikalų vedėjos L. Balzarienės, pranešta, kad iki liepos 30 l. katedrai surinkta tik \$78.500, Lietuvių Fondas davė \$50.000, iš viso gauta \$128.500. Įmokėti iki lapkričio 4 d. dar trūkšo \$71.500. (Pradinė \$200.000 suma sutelkta ir įmokėta universitetui, Red.).

KLB krašto valdyba apie šį lėšų telkimą metų laikotarpyje nieko nedarė, lėšų neorganizavo ir aukotojų neskelbė, tai nežinome, kiek Kanados lietuvių prie katedros rėmimo prisidėjo. Iš paskelbto „Dirvoje“ nr. 34, 35 ir 37 aukotojų sąrašo matyti, kad beveik visa minėta suma surinkta iš JAV lietuvių ir jų organizacijų. (Iš Kanados aukotojų katedrai: D. V. Šaltmirai \$1000, J. V. Danys \$500, V. Matulaitis \$450, P. Lelis \$300, J. Vaičieliūnas \$600).

Pagal lietuvių proporciją Kanadai tektų surinkti vienas dešimtadalis reikalingos sumos, t.y. \$60.000 per penkerius metus. Ar tai perdidelė našta gerokai praturtėjusiems Kanados lietuviams ir jų stiprioms ekonominėms organizacijoms? Vietiniai reikalai, kaip šeštad. mokykla, jaunimo stovyklos, skautų, sporto organizacijos pas mus aprūpinami neblogai. Kasmet tos organizacijos gauna nemažą pašalpą iš lietuviškų kooperatyvų, Lietuvių Namų, Lietuvių Fondo ir kitų šaltinių. Kai atsiranda nauji, nevietiniai, bet platesnio masto reikalai ir dar už Kanados ribų, tai jų rėmimas mažai kam ten rūpi. Taip buvo pvz. su Lietuvos pasiuntinybės rūmų restauravimu, taip dabar su lituanistine katedra. Kiek ji Kanados lietuvių prisidėjo prie tų rūmų atnaujinimo? Gal pora ar trys, nes daugelis net nežinojo to reikalo, o mūsų reprezentantė krašto valdyba nieko apie tai neskelbė.

Urbaitytės paroda Toronte

KLK Moterų Dr-jos Torontose Priskilimo parapijos skyrė iniciatyvą š. m. spalio 1 ir 2 d.d. Parodų salėje Toronto lietuvių visuomenė turėjo progą susipažinti su dail. Elenos Urbaitytės meno darbų (tapybos ir kolažo) paroda.

Gimusi Kaune, pradėjo savo meno studijas Kauno meno mokykloje, kurias vėliau tęsė Muenchene ir Freiburge. Persikėlus į JAV, E. Urbaitytė meno studijas tęsė Columbia universitete, kur 1960 m. gavo magistrės laipsnį.

E. Urbaitytė yra brandi dailininkė, dalyvavusi visoje eilėje grupinių meno parodų bei suuruosius keletą individualių pasirodymų. Savo darbais ji yra susilaukusi nemažai dėmesio amerikiečių meno pasaulyje ir yra laimėjusi eilę meno žymenų.

Be tapybos, dailininkė reikišiai kolažais bei yra sudomėjusi erdvinė skulptūra, kuri susideda iš aliuminio, neono ir fosforinių šviesų bei kolažo junginių.

E. Urbaitytės kūrybiniai bruožai yra spalvinių plokštumų ir linijinės kompozicijos konstruktyvinis santykis. Spalva yra pagrindinė ekspresinė jėga. E. Urbaitytė taip apibūdina savo kūrybą: „Siekiu išreikšti savo gyvenamojo laikotarpio intensyvumą, kurį išgaunu lygindama dvi priešingybes... geometrinės formos pastatau prieš organines; per spalvinius kontrastus – raudoną prieš mėlyną; dviejų dimensijų plokštumų sprendi-

Betkokį didesnio masto lėšų telkimą turėtų organizuoti KLB krašto valdyba, paskirdama tam reikalui bent vieną pareigūną ar įgaliotinį, kuris lėšų telkimo vąjį vykdytų, skelbtų aukotojus. Tik š. m. spalio 13 d. krašto valdyba paskelbė lituanistinės katedros atsišaukimą „T. Žiburiuose“ ir „N. Lietuvoje“, nurodydama ir adresą, kur pinigų siųsti.

Įdomu patirti, kaip į katedros rėmimą žiūri Toronto lietuviška visuomenė ir kaip kurie jos veikėjai.

Š. m. spalio 23 d. informaciniam Toronto Lietuvių Namų susirinkime, kur dalyvavo apie 300-400 žmonių, pirm. V. Dauginis perskaitė, kiek Lietuvių Namai 1982 m. paskyrė pašalpų įvairioms organizacijoms. Jų buvo visa litanija. Pirmininkas buvo paklaustas, kodėl Liet. Namai nieko nedarė nei Lietuvos atstovybės rūmams restauruoti, nei lituanistinei katedrai. Juk tos institucijos yra gyvybinės reikšmės lietuviųbei išlaikyti. Pirmininkas atsakė, kad tie reikalai buvo valdybos svarstyti, bet prašymai pašalpų nepatenkinti. Esą lituanistinė katedra Kanados lietuviams nieko nepadės ir vargu ar bent vienas Kanados lietuvis ta katedra pasinaudos...

L. Tomošauskas griežtai pasisakė už lit. katedros rėmimą, o A. Rinkūnas, daugelio nusteibimui, pareiškė, kad jis Lietuvių Namų valdybos nutarimui pritaro... nes skirti ar telkti lėšas nežinant susitarimo su universitetu nėra pagrindo. Esą, jie neprisiuntė mums sutarties, ir nežinome tikros padėties.

Argi lit. katedros organizatoriai turi kiekvienam aukotojui siųsti savo sutartį su universitetu?

Tokią nepalankią katedrai situaciją gali pataisyti tik KLB krašto valdyba, paskelbdama lėšų telkimo vąjį, kreipdamasi į turtingesnius asmenis ir organizacijas. Jei Kanadoje kasmet surenkama Tautų Fondui \$50.000 tai tik energingo T. Fondo atstovybės pirmininko dėka, kuris nebijo paprašyti aukos asmeniškai.

Baigiant rašyti šį straipsnį gautas „TŽ“ 43 nr. kur straipsnyje „Lituanistikos katedra“ J. Kavaliūnas (katedrai lėšų telkimo komisijos pirmininkas) visus lit. katedrą liečiančius reikalus puikiai išdėstė ir paaiškino. Manau, kad šis Kavaliūno laiškas padės atidaryti Kanados lietuvių širdis ir kišenes.

ma balansuoją tame pačiame darbe su trijų dimensijų formomis“.

Šiuo metu E. Urbaitytė gyvena Niujorke, kur mokytojauna ir tęsia savo kūrybinį kelią. K.M.

Dail. ELENA URBAITYTĖ iš Niujorko, surengusi savo dailės parodą Toronte

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vydūno Jaunimo Fondas buvo įsteigtas Čikagoje 1952 m. ko-vo 23 d. vėlionies Jono Ivanausko iniciatyva. Veikia Akademinio Skautų Sąjūdžio ribose. Fondo tarybos pirmininkė yra R. Lukienė, valdybos pirmininkas – V. Mikūnas. Lėšos telkiamos aukomis, kalėdinių sveikinimo atvirukų vąjumi, leidinių pardavimu. Jomis duodamos pašalpos bei paskolos lituanistikai, studentams ir organizacijoms. Fondas trisdešimties metų laikotarpyje parūpino \$108.593 gražinamoms paskoloms, \$12.614 – lituanistikai, \$14.567 – įvairioms pašalpoms, \$3.195 – premijoms.

„Vilties“ leidykla Klevelande išleis atuntąjį Stasio Santvaro poezijos rinkinį „Buvimo pėdsakai“. Knyga, turėianti 168 psl., jau atiduota spausuvei. Ji bus įrta į ketus viršelius su dail. V. K. Jonyno sukurta aplanku.

Kan. J. Tumo-Vaižganto mirties penkiasdešimtmečio minėjimą Čikagos lietuviams spalio 9 d. Tautiniuose Namuose surengė korporacijos „Neo-Lithuania“ ir Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Čikagos skyriai. Tradicinė invokacija buvo pakeista visu dalyvių sugiedota giesmė „Pasaugok, Augščiausias“. Paskaitą „Tumas-Vaižgantas iš penkiasdešimtmečio perspektyvos“ skaitė rašytojas ir poetas Antanas Gustaitis, svečias iš Bostono, dalyvių supažindindamas su jo gyvenimo keliu, pažūromis, raštais, visuomenine veikla. Aktorė Z. Kevalaitė programon įsijungė Tumo-Vaižganto kūrinių „Juodžiaus kelmas“, lietuviškoms dainoms – „Dainuojančių žemaičių“ grupę, kurią sudaro B. Stravinskienė, D. Varneckienė ir A. Underienė su vadovu K. Skaisgiriū.

Prof. dr. Antano Maceinos deimantingė amžiaus sukaktį savo susirinkime rugsėjo 25 d. paminėjo Los Angeles ateitininkai sendraugiai. Apie žymųjį filosofą, gyvenantį V. Vokietijoje, kalbėjo prel. dr. P. Celičius, kadaise su juo mokėsis „Žiburio“ gimnazijoje Prienuose. Jiedu buvo pasirinkę teologinius mokslus, įstoje į kunigų seminariją. Tačiau A. Maceina, du kartus mėgęs siekti kunigystės, apsisprendė būti pasauliečiu. Baigęs teologijos-filosofijos fakultetą Kauno universitete, studijas gilino užsienyje. Gavęs doktoratą, buvo pakviestas profesoriauti Kauno universitete ir vėliau netgi išrinktas fakulteto dekanu. Pokaryje profesoriavo V. Vokietijos universitetuose. Paskaitininkas prel. dr. P. Celičius aptarė sukaitytininko parašytus svarbius veikalus, primindamas, kad jis taipgi yra paskelbęs daug vertingų straipsnių spaudoje ir netgi sukūręs eilėraščių Antano Jasmanto slapyvardžiu. Prof. dr. A. Maceinai buvo pasiūstas visų minėjimo dalyvių pasirašytas sveikinimas.

Pirmasis kultūrinis šio sezono subatvakaris Bostone spalio 1 d. Tautinės Sąjungos Namuose buvo skirtas susitikimui su Broniu Raila, susipažinimui su jo naujausiomis knygomis – „Raibos agavos“ ir „Kitokios Lietuvos ilgesys“. Subatvakarį įvadiniu žodžiu pradėjo rengėjų pirm. Edmundas Cibas. Antanas Gustaitis humoristiškai aptarė paskaitininkę dr. Eloną Marijošūtę-Vaišienę ir knygų autorių Bronį Railą. Iš dr. E. Vaišienės paskaitos paaiškėjo, kad „Raibos agavos“ nieko bendro neturi su Kalifornijos lėšomis. Šioje knygoje yra sutelkti Br. Railos straipsniai, o „Kitokios Lietuvos ilgesys“ – okupuotai Lietuvai skirtos jo kalbos per „Laisvės“ radiją. Lietuviams jos ten tampa savotišku veidrodžiu, kuriame jie gali matyti save, kitoki savo gyvenimą, negu ji vaizduoja okupantai. Paskaitininkė galbūt be reikalo pažėrė priekaisių dėl į kalbas įjungtų svetimžodžių, kurių jos nuomone, ten nesupranta lietuviai. Iš ten gaunama spauda yra pilna visokių svetimžodžių, kuriais pakeičiami net ir gerai išpildintieji lietuviški žodžiai. Atrodo, tiesiog sergama svetimžodžių liga, nors juos net ir mokant kelias užsienio kalbas kartais sunku suprasti dėl slytiutvintos rašybos įvestų iškraipymų. Pats Br. Raila prisipažino, kad jam teko tapti radijo žurnalistu. Darbas esąs sunkesnis negu laikraštiniškas, nes jį varžo ribotos minučių skaičius. Iš juostelės buvo perduotos trys Br. Railos Lietuvos transliuotos kalbos. Subatvakario dalyviai išpirkė visas Br. Railos atsiųstas minėtas knygas.

Aštuntasis novelės vakaras buvo surengtas P. Cvirkos giminėje Klagiuose. Jame dalyvavo ir savo kūrinius skaitė rašytojai A. Pocius, A. Dabulskis, R. Sadauskas, E. Ignatavičius, aktorius J. Čepaitis. Lietuvių novelės raidą apžvelgė literatūros kritikas P. Bražėnas.

Kaunietis Romualdo Rakausko meninės fotografijos paroda „Žydėjimas“ surengė centrinė Šilutės rajono biblioteka. Parodai buvo sutelkti 74 šio Tarptautinės Fotografijos Meno Federacijos nario darbai. Lankytojai galėjo susipažinti su R. Rakausko fotografijos albumais „Mūsų Kaunas“, „Vilniaus šokiadieniai“, „Šalis ta Lietuva vadinas“, neseniai išėjusia fotonovelių knyga „Vilties šviesa“, spaudoje skelbtomis nuotraukomis.

Visuomeninis vandentiekio ir kanalizacijos muzėjus yra įsteigtas Šiaulių miesto vandentiekio bokšto pirmajame aukšte. Juo pasirūpino teritorinės vandentiekio ir kanalizacijos valdybos krašto tyrininkai, ilgokai telkę nuotraukas, dokumentus, ruošę metrašius. Sutelktoji medžiaga lankytojus supažindina su pirmųjų lietuvių kanalizacijos linijų tiesimu Šiauliuose, vandens ūkio tvarkymu. Įrankiai bei prietaisai atskleidžia ilgą vandens kelią į gyventojų butus.

Šaulių dramos teatras jaunuosius žiūrovus pakvietė į leningradiečio G. Solovickio pjesės-pasakos „Skiriam princiesei“ premjerą. Ją režisavo Juozas Javaitis. Scenovaizdžius sukūrė šiauliečių teatre debiutuojanči dail. Nina Livont. Teatras savo 53-ajam sezonui yra numatęs keletą premjerų. Vyr. rež. S. Varnas paruošė V. Majakovskio pjesę „Blakė“, I. Bergmano „Žemųjų pievelę“. Repertuarą taipgi papildys maskviečio A. Červinskio „Popierinis patefonas“. Lietuviškajai dramaturgijai atstovaus G. Mareckaitis pjesė „Eglės namai“ ir V. Jasiukaitės „Žemaitė“. Mažiesiems žiūrovams bus skirta Pelenę liečianti T. Gabės pasaka „Kristolinė kurpaitė“, atnaujinta G. Mareckaitės inscenizacija „Kas bijo komėtų“.

Rygoje pasibaigė XVI-sis saviveiklinių filmų festivalis, kuriame dalyvavo Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Leningrado filmuotojai. Festivalis buvo sėkmingas Lietuvos saviveiklininkams-dokumentalistams. Aukso medalį laimėjo Kėdainių „Mėgėjo“ studijos autorio A. Railos, V. Laumakio ir A. Morėno dokumentinis filmas „Berlincheno trikampis“, liečiantis Stepono Dariaus ir Stasio Gireno skrydį per Atlantą. Sidabro medalį susilaukė klaidiečio I. Vaznovos filmas „Archimedo žvejai“ ir panevėžiečio J. Lauraičio pieštinis filmas „ŠOP-as visiems“. Bronzos medaliai paskirti: vaidybiniam vilniečių A. Pročkio ir A. Baryso filmui „Intelektuali popietė“, vilniečių R. Stančiū ir V. Blnstrubui už dokumentinį sportinės temos filmą „Šuolis per vidutinybės slenkstį“, prieniškiui R. Strikauskui už filmą „27.12 megherco“.

Sigita Samuolienė, Paminklų Konservavimo Instituto meno tyrininkė, „Literatūros ir Meno“ spalio 1 d. laidoje rašo: „Buvusio Plungės dvoro rūmai – vienas įdomiausių XIX a. pabaigos neorenesanso architektūros paminklų Lietuvoje. Rūmai buvo pastatyti 1887 m. architekto Karlo Lorenco, kunigaikščio Mykolo Oginskio lėšomis. Jų interjeras puošė lipdyba, tapybos pano, puošnios krosny, apie 100 Oginskių giminės portretų. Čia buvo Žemaitijos krašto archeologinių radinių, numizmatikos rinkinys, archyvas ir turtin-ga biblioteka. Šiuose rūmuose muzikos meno mokėsi ir orkestre grojo M. K. Čiurlionis. Tačiau, laikui bėgant, pražūvus dviem pasauliniams karams, rūmai buvo gerokai apnaikinti, ypač nukentėjo jų interjeras. Šiuo metu jie restauruojami pagal Paminklų konservavimo instituto vyriausiojo projektų architekto D. Gričiaus projektą. Kadangi interjeras beveik nelikę, o ikonografinės medžiagos (nuotraukų, graviūrų ir kt.), vaizduojančių jį, beveik nėra muziejų, archyvų bei bibliotekų saugyklose, prašytume visuomenę mums padėti. Visus, kurie ką nors prisimena apie buvusį rūmų interjerą arba turi kokios nors vaizdinės medžiagos, labai prašome laiškais arba tiesiog kreiptis į Paminklų konservavimo institutą...“ Pridedamas adresas: Vilnius, Žemaitijos 13/10. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 23 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
		90 dienų termin. indėlius	8 1/2%
		180-185 d. termin. ind.	8 1/2%
Pirmadieniais	10-3	term. indėlius 1 metų	9 1/2%
Antradieniais	10-3	term. indėlius 2 metų	9 1/4%
Trečiadieniais	10-3	term. indėlius 3 metų	10 %
Trečiadieniais uždaryta		pensijų s-ta	10 %
Ketvirtadieniais		spec. taip. s-ta	8 %
Penktadieniais		taupomąją s-ta	7 1/2%
Šeštadieniais		depozitų-čekių s-ta	6 %
Sėdmeniais		DUODA PASKOLAS:	
Sėdmeniais		asmenines nuo	12 %
Sėdmeniais		mortgiculus nuo	10 1/4 - 13 %

ANAPILYJE skyrus veikla sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgiculus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. Mūsų TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dan Air

Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.

Savininkas — Danny Jurėnas

Toronto tel. 233-9185

(tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (priešus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visų automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVUVA (KOMPIUTERĮ)

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.
REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada
Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius
Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

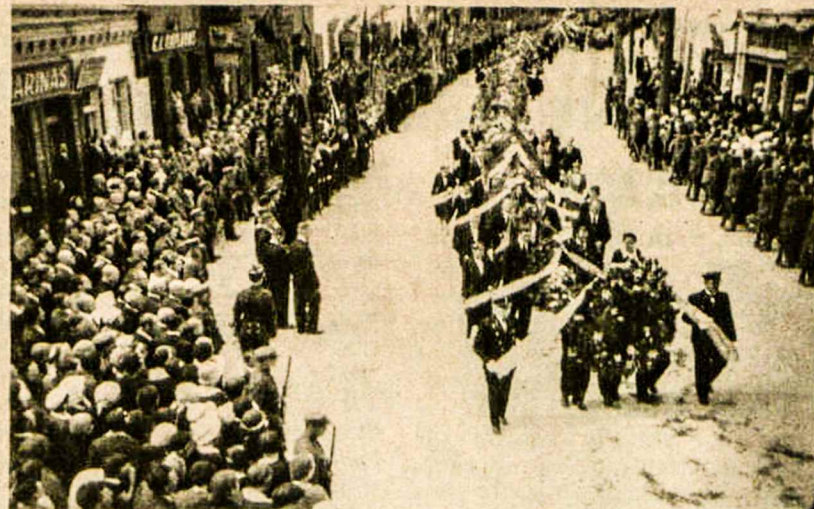
482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai.
Parduodu varčius automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St.W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTSOS BROS
Telefonai 533-8451, 533-8452

Žuvusių transatlantinių lakūnų — STEPONO DARIAUS ir STASIO GIRĖNO laidotuves Kaune 1933 m. Nuotrauka iš Eugenijos Šajukaitės albumo

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

rėjęs užregistruoti torontiečių džiaugsmą, bet jis nedaug tesuradęs galiono rėmėjų. Ypač taikli buvo J. Sairo pastaba, kad jam nėra jokio skirtumo ar benzinas perkamas galionais, ar litrais, nes juk už jį tenka mokėti tą pačią kainą, kuri Kanadoje yra tikrai augsta. Ontario teisėjas M. Charles žmogaus teisių pažeidimu pripažino provincinės valdžios įstatymu įvestą krautuvų uždarymą sekmadieniais. Nelegalus jų atidarymas yra baudžiamas pinigėmis baudomis. Ir šiuo atveju, atrodo, reikės augštesniųjų teismų apeliacinį sprendimą. Torontietis R. Baxteris kreipėsi į augščiausią Ontario teismą, reikalaujamas panaikinti savo buvusios žmonos išsikrovotas skyrybas, nes jos pažeidžia jo religinius įsitikinimus, kuriuos jam užtikrina konstitucijon įjungtos žmogaus teisės. Šios bylos rezultatai dar nėra žinomi.

Ukrainiečiai Kanadoje ir kitose valstybėse šiemet plačiai paminėjo badmečio Ukrainoje penkiasdešimtmetį. Tai buvo J. Stalino suplanuotas privertinis badas 1932-33 m., kai ukrainiečiai priešinosi kolchozų įvedimui. Iš ūkininkų tada būdavo atimamos grūdų ir maisto atsargos jų pasipriešinimui palaužti. Badu mirė milijonai ukrainiečių. Prieš pasaulį Sovietų Sąjunga teisinosi, kad jai trūkstama maisto, bet jokios pagalbos iš užsienio neįsileido. Badmečio aukoms pagerbti Edmontone, V. Churchillio aikštėje, tragedijos penkiasdešimtmečio proga buvo atidengtas specialiai pastatytas paminklas, vienintelis visame laisvajame pasaulyje. Atidengimo iškilmėje dalyvavo 3.000 ukrainiečių.

Spauldoje vėl plačiai nuskambėjo Lietuva ir Kaunas, kai Kasselio kalėjimo ligoninėje vėžiu mirė esesininkas Albertas Rauca, Kanados atiduotas V. Vokietijos teismui už Kau- no žydų žudymą. Oficialiai jo byla dar nebuvo pradėta. Mirė beveik sulaukęs 75 metų amžiaus. Jis buvo pirmas kariniais nusikaltimais kaltinamas Kanados pilietis, atiduotas kitos valstybės teismui. Kanados vidaus reikalų ministeris R. Kaplanas, kuris pats yra žydiskos kilmės, spaudžia vietiniai žydai bei jų organizacijos sustiprinti karinių nusikaltėlių pajėškas. R. Kaplanas prasiarė, kad V. Vokietijon buvo nušautas RCMP policijos viršininkas R. Simmondsas. Ten jis žydų žudymu kaltinamą kanadiečių išdavimą aptarė su federaciniu teisingumo ministru ir dviejų provincijų teisingumo ministrais. Esą Kanadoje yra apie 100 įtariamų nacių. Atrodo, pralaužus pirmuosius ledus su A. Rauca, planuojami ir kitų asmenų išdavimai V. Vokietijos teismams.

Darbininkų unijas Ontario provincijoje jungia Ontario Darbo Federacija, kurios vadovas yra C. Pilkey. Jis pranešė spaudai, kad šioje provincijoje bus įsteigta bedarbių unija. Tai unijai vadovaus 100 asmenų taryba, kurią sudarys pusė OD Federacijos paskirtų veikėjų, o kita pusė — bedarbių atstovai. Ontario provincijoje dabar yra apie 400.000 bedarbių. Šiuo metu nežinoma, kiek jų norės įsijungti bedarbių unijon. Jie bus atleisti nuo nario mokesčio, bet greičiausiai neturės balsavimo teisės Ontario Darbo Federacijos suvažiavimuose. Bedarbių unija darys spaudimą vyriausybei, kad būtų parūpinata daugiau darbų. Federaci-

ja padengs unijos įsteigimo ir jos vadovavimo išlaidas, bet neduos finansinės paramos bedarbiams. Spauda šį sumanymą sutiko skeptiškai. Esą Kanados Darbo Federacija tik nori nutildyti bedarbius, kad jie, būdami jos kontrolėje, nereikalautų dalinimosi darbu su dirbančiais unijonariais. Federacija atmeta betkokį darbo padalinimą valandų skaičiaus sumažinimu, nes dėlto sumažėtų darbus turinčių unijų narių uždarbis.

Iškilūs sportininkai

Jack Sharkey, buvusiam pasaulio sunkaus svorio meistrui, 1983 m. spalio 26 d. suėjo 81-ri metai. Gimęs lietuvių šeimoje 1902 m. Binghamton, N.Y., Juozas-Povilas Žukauskas buvo meistrui nuo 1932 m. birželio 21 d. iki 1933 m. birželio 29 d. Meisteriu tapo įveikęs vokiečių Max Schmelingą. Meisterystę prarado netikėtai kritęs nuo italų milžino Primo Carneros smūgio. J. Sharkey buvo vienintelis kumštšininkas, kuriam teko susitikti ringe su tokiais neįveikiamais kaip Jack Dempsey ir Joe Louis. Su boks susipažino tarnaudamas JAV laivyne. Jam buvo įsakyta stoti į kovą ringe arba prarasti leidimą aplankyti krantą. J. Sharkey ne tik pasirodė ringe, bet ir laimėjo pirmąsias rungtynes.

Šiuo metu ramiai gyvena Eppig, N.H., jaukiame name. Mielai prisimena kumštšininko dienas, tačiau visuomet nušvinta paminėjus žmoną Dorothy, su kuria išgyveno beveik 50 metų. Žmona mirė prieš 8 metus.

Leonas Rautišas Filadelfijos "76-ers" komandoje žaidė draugiškas krepšinio rungtynes Amerikoje ir Kanadoje. Jo gimines ir draugai buvo nuvykę į Buffalo pasižiūrėti jo žaidimo, tačiau jis tą dieną negalėjo žaisti — buvo susižeidęs koją. "76-ers" komandos žaidėjai gyvė L. Rautišo sugebėjimus krepšinio aikštėje. Būdamas tik pradžios profesionalų varžybose, jis jau rodo subrendusį žaidimą, aklumą ir yra geras derinių organizatorius.

Vitas Gerulaitis žaidė draugiškas rungtynes prieš John McEnroe ir abejas pralaimėjo. Torontie pralaimėjo 3-6, 6-3, 1-6. Geriau žaidė Edmontone, kur pralaimėjo tik 5-7, 6-7 (5-7). Po to žaidė Šveicarijos uždary pataly turnyre, kurį laimėjo, baigminiai žaidime įveikęs lenką W. Fibak 4-6, 6-1, 7-5, 5-5. Paskutinio žaidimo neužbaigė, nes W. Fibak pasitraukė.

Ateitininkų žinios

Mokslieiviai ateitininkai prisidėdami prie Žmogaus Teisėms Ginti Komiteto darbo, prisikėlimo parapijos patalpose rinko parašus protestui prieš kun. S. Tamkevičiaus suėmimą Vilniuje kun. A. Svarinsko teismo metu.

Jauinių susirinkimas įvyks lapkričio 12, šeštadienį, po lietuvių mokyklos pamokų pas seses. Visus jaunių (5-8 sk.) kviečia naujoji globėja Ramona Valadkienė.

Koordinacinis komitetas pasiuntė AF rinkimų komisijai sąrašus Toronto ateitininkų, kad jie gautų balsavimo lapelius. Rinkimai į tarybą vyks iki gruodžio 3 d. L. U.

Skautų veikla

• LSS tarybos pirmijos pirm. fil. v.s. S. Miknaitis ir pirmijos narys v.s. J. Paronis atvyksta į Torontą lapkričio 19 d. ir dalyvaus lapkričio 20 d. rengiamame 65 m. sukaktuviniame koncerte, minėjime ir vakarienej. Kviečiama į šiuos renginius įsigyti bilietus iš anksto, ypač į vakariene, nes salė talpina ribotą žmonių skaičių.

• Dail. J. Dagio sėkmingai parodai talkino skautininkai ir skautininkės. Talkos organizavimu rūpinosi S. J. Dambaras.

• Mindaugo dr-vės išskyloje spalio 29-30 d.d. dėl šalto oro dalyvavo tik prityrę skautai ir vienas jų kandidatas.

• Rajono vadijos posėdis — lapkričio 15 d. 7 v.v. Darbotvarkėje — stovyklos ir suvažiavimo programos.

• Kūčios — gruodžio 18 d. Prisikėlimo salėje. Č. S.

Dr. Andrius Aglinskas gyvena Havajuose ir dažnai dalyvauja "Iron man" mažosios trikovės varžybose ir kasmet bėga Honolulu saloje rengiamuose maratonuose. Šiais metais žada dalyvauti ir didžiosios trikovės varžybose. "Iron man" trikovė reikalauja geležinės ištvermės. Ji prasideda 24 mylios plaukimu atvirame vandenyne. Po to dalyvis tuoj pat sėda ant dviračio ir skuba įveikti 112 mylių kelią. Įveikęs šį nuotolį ir vos spėjęs persiauti batus pasileidžia maratono bėgimui (26.2 m.). Be to, trikovės dalyvis Havajuose dar lydi gerokai kaitinant tropikų saulę.

Dr. A. Aglinską galima atpažinti trikovės varžybose iš lietuviškos trispalvės ant jo dviratininko uniformos.

Praėjusią vasarą jis dalyvavo trikovės varžybose Čikagoje, kur teko plaukti 1 mylią, dviračiu nuvažiuoti 25 ml. ir nubėgti 15 km.

A.S.

AUSROS ŽINIOS

Etobicoke Recreations League krepšinio pirmenybėse lapkričio 3 d. Martingrove gimnazijos patalpose Ausros vyrų krepšinio komanda pralaimėjo prieš sau lygią Reds komandą 88:80 (43:37). Reds komanda sužaidė labai gerai, išnaudojo visas baudas, kurios ir nulėmė laimėjimą. Ausros vyrams trūko laimės. Pirmas puslaikis buvo pasigėrėtinas. Ausros komandoje žaidė: S. Žylis 30, R. Kaknevičius 26, R. Underys 2, K. Bartusevičius 3, V. Gataveckas 5, A. Valickas 4, E. Norkus 2, V. Deментavičius 2, A. Nakrošius 6, E. Baziliauskas.

Antroji Ausros vyrų krepšinio komanda York B Lygoje spalio 31 d. George Harvey gimnazijos patalpose laimėjo prieš United Celtic 77:41 (64:34). K. Š.

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7

Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.

* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linali Kuliavienai arba Vidai Šiaučiušienei

PARKSIDE

MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

Dabar turime įvairių silkų pigia kaina: kibiras — \$32.50 arba \$1.39 už svarą (kibire yra 25 svarai — 50-70 silkų)

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas.
Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA gyvybės, automobilių, gaisro atvejų, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

8 1/2% už 90 dienų term. indėl.
8 1/2% už 6 mėn. term. indėlius
9 1/2% už 1 m. term. indėlius
9 3/4% už 2 m. term. indėlius
10 % už 3 m. term. indėlius
10 % už pensijų planą
9 % už namų planą
8 % už specialią taup. s-tą
7 1/2% už taupymo s-tas
6 % už čekių s-tas (dep.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 12 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 3/4%
2 metų 11 1/2%
3 metų 12 3/4%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 10 1/4%
(variable rate)

AKTYVAI virš 36 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgiculus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta stataupų dydyje, bet neduodame \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antriniai mortgiculai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

AL

GARBENS REALTOR

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

ALFONSAS GARBENIS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto įkainavime (Capital Gains), investicijose, mortgiculių parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *
(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431
Namų 769-9424

Windsor, Ontario

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkojame visiems windsorietėms už mums taip gražiai suruoštas įkurtuves. Giliai įvertiname Jūsų linkėjimus ir dovanas. Ypatingai dėkojame klebonui kunigui K. Smidui ir mūsų visai šeimai, kuri suvažiavo iš arti ir toli pašventinti mūsų namų.

Jūsų Rasa ir Paulius Kurai

London, Ontario

"TAURO" VYRAI padėjo nuoširdiems aukotojams Lietuvių Dienų krepšinio turnyre Londonui laimėti antrą vietą. Tasų "Taurui" iškovojo (prieš kabele) — tasai pirmose rungtynėse prieš "Vyti", o po kabele — prieš "Kovo" B klasės komandą dėl pirmos vietos: D. Šicas 14,6; G. Pocius 11,7; J. Butkus 4,12; P. Jocius 5,6; E. Andriukaitis 6,4; R. Šicas 4,6; M. Šicas 2,8; R. Genčius 2,0; F. Šicas 0,2.

Septyniolikos tasų skirtumu "Tauras" laimėjo prieš stiprią Toronto "Vyčio" komandą, įveikusią Toronto "Ausros" B kl. komandą net 25 taškų skirtumu! Pradžioje atrodė, kad "Tauras" gali laimėti LD turnyro I v., nes rungtynės vienu momentu santykius buvo 20:12 "Tauro" naudai, bet dėl susižeidimo nebegalint žaisti vienam iš dviejų geriausių žaidėjų, pasekmė pradėjo keistis "Tauro" naudai. Pirmas puslaikis baigtas 33:36 Hamiltono "Kovo" naudai, o rungtynės 51:64 "Kovo" naudai. Vieną aplinkybę ir ateity liks "Taurui" nepalanki — sunku susirinkti visą komandą: vieni studijuoja kituose miestuose, kiti — atlieka praktika Europoje ir Lt.

Gerai pasirodė ir "Tauro" jauniai. Krepšinio rungtynėse prieš "Vyti" pirmas puslaikis baigtas 22:24 "Tauro" naudai, o rungtynės 49:41 "Vyčio" naudai. "Taurui" taškų iškovojo: R. Šicas 22, F. Šicas 9, R. Švilpa 4, R. Genčius, R. Dragunevičius ir P. Šicas po 2 taškų.

LD ŽAIDYNIŲ rengėjai dėkoja: Kanados Lietuvių Fondui, paaukojusiam \$500, taip pat KLB

Ottawa, Ontario

ISVYKSTA DR. J. RIMŠAITĖ.

Šioje apylinkėje šiuo metu yra per 150 įvairaus amžiaus tautiečių. "Išvyko-atvyko" keitimasis vyksta visą laiką. Ankstesniais apsigyvenusiems Otavoje kiekvieno iš seniau gyvenusių tautiečių išvykimas atrodo tarsi labai sumažina pasilikusiųjų skaičių. Pastaruoju metu toks sumažėjimas ir vėl palietė mus.

Ši karta išvyksta geologė dr. Jadvyga Rimšaitė, išbuvusi Otavoje 24 metus. Čia ji visą laiką dirbo federacinės valdžios žinyboje kaip mokslinė bendradarbė geologijos srityje. Išėjusi poilsio, pasiryžo apsigyventi Toronte, arčiau savųjų giminių.

Mūsų Bendruomenės gyvenime ji paliečia ir ryškiai pėsakus. Jos būta nepaprastai pareigingos, jautrios, sąžiningos ir duosios asmenybės.

SKAITYTOJAI PASISAKO

APIE DEKANOZOVĄ

R. Bulovas "TŽ" 43 nr. teisingai patikslino. Buvusį 1940 m. sovietų emisarą Lietuvai, vėliau ambasadorių Berlyne sušaudė ne Stalinas, bet Chruščiovas.

Pagal M. Koriakovo "Žyva istorija 1917-1975" Dekanozovas kartu su Berija ir kitais Berijos šalininkais sušaudyti 1953 m. gruodžio 23 d. Kiti keturi: Merkulov, buvęs KGB viršininkas, Kabaļov — jo padėjėjas, Goglidze — Gulago virš. ir Mešik — Ukrainos vidaus reik. ministeris. Dekanozovas tuo metu buvo Gruzijos vidaus reikalų ministeriu. Jie buvo apkaltinti panaudojimu vidaus reikalų ministerijos MVD organų prieš partiją ir vyriausybę.

P. Lelis

VILNIUS AR GEDIMINAS?

Toronto Lietuvių Pensininkų namų statyba jau baigiama. Reikėjo parinkti pastatui vardą. Buvo prašoma per laikraštį siūlyti vardą pastui, pasirašant slaptavardžiu, bet oficialaus konkurso nebuvo. Konkursą paskelbus ir dar su premija, pasiekama gerų rezultatų. Vysdėto vardas jau yra. Norėta pavadinti Gediminas vardu, kuris neatrodė patrauklus. Gediminas tik mums žinomas ir gerbiamas kunigaikštis. Be to, būtų buvę sunkumų ir su istorimu, angliškai kalbantiems. Dėlto buvo parinktas pavadinimas "Vilnius Manor". Dabar galėsime kanadiečiams paaiškinti, kad Vilnius mūsų per amžius, o ne lenkų.

Antroji dalis vardo "Manor" žodyne taip aiškinama: "manor (mansion) is a large and impressive house". Taigi pensininkai nori šiek tiek pasigirti. Taip ir reikia, jie sako, nes toks pavadinimas namo nepagadins.

Žiezūla

GAJŲ GALE...

"TŽ" š. m. rugsėjo 8 d. išspausdinti V Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso nutarimai, pavadinti "Kongresas ragina lankyti Lietuvą", atkreipė šiuo eilučių autorius dėmesį.

Kaikurie šio jaunimo kongreso nutarimai nėra nauji šių eilučių autoriui ir kitiems, į spaudą rašantiems tautiečiams, su kuriais teko taktis ar panašias mintis spaudoje gildinti. Pvz. steigimas "greitos reakcijos būrelis", sekantių svetintaučių spauda, primena ryšius tarp kelių Lietuvos ir JAV lietuvių, ne jaunųjų, kurie sutartinai reaguoja "svetintaučių" spaudoje. Taigi jaunimo nutarimas įsteigti tokius "reakcijos būrelius" yra sveikintinas. Žinoma, būtina paklausti, kodėl tik dabar, taip pavėluotai, apie šitokius būrelius kalbama? Kodėl tie būreliai turėtų tik "atsiliepti" į pasaulio skelbiamas ne tikslas žinias apie Lietuvą? Kodėl tie būreliai negalėtų dažniau parodyti straispnių į vietinę spaudą mums palankioje šviesoje, netaikant kada jie bus priversti "atsiliepti"? Nenuostabu todėl, kad amerikiečių spaudoje užtikti straispneliai (laikraščio redaktoriai) visuomet rašomi jų pačių žmonių, lietuvių senjorų. Taip ir stebiesi žmogus: kur gi dingę mūsų jaunimas? Nejaugi jis berastis...

Tenka pabrėžti, jog mūsų jaunimas (JAV ir Kanados) yra "nupolitintas" ir todėl kaip ir nutarimai jam vargu ar bus įmanomi įgyvendinti. Terminas "nupolitintas" yra nukaltas vieno lietuvių žurnalisto. Matote, toks apibūdinimas puikiai parodo mūsų jaunime esamą padėtį, kurią turbūt ne iš blogos valios padėjo įgyvendinti mūsų veiksniai, kurie visuomet jaunimui skiepjo kultūrą, bet pasykytę politinio švietimo. Galbūt todėl ir "kisingerinė" politika buvo tokia patraukli mūsų lietuviams studentams.

Kongresas ragina jaunimą lankyti okup. Lietuvą, bet primena, kad ten važiuojant reikia geriau susipažinti su Lietuvos istorija, kultūra, politine padėtimi. Todėl PLJS politinės veiklos komisija "įpareigojama paruošti vyksiantiems į Lietuvą informacijas bei teikti patarimus, rengti politinius seminarus, per kuriuos ši informacija būtų pateikiama". Įsipareigojimas geras, mintis nėra nauja ir viskas dvelkia, sakyčiau, amerikiečių taip priimta "crash program", kuri niekuomet neatliks to, ką metų eilėje galėjo ir turėjo atlikti pastovi jaunimo politinio auklėjimo programa.

V. Semaška

MOKOSI LIETUVIŲ KALBOS

Esu gimęs Amerikoje. Prieš daugelį metų išmokau gražiai kalbėti ir skaityti lietuviškai, bet per 45 metus neturėjau progos nei kalbėti, nei skaityti lietuviškai. Taip užmiršau kalbą. Dabar iš jūsų laikraščio iš naujo mokausi brangios lietuvių kalbos.

John J. Buja, Pawtucket, R.I.

Ottawa, Ontario

(Atkelta iš 8-to psl.)

je: ejo kelis kartus įvairias pareigas apylinkės valdyboje ir revizijos komisijoje. Aktyviai dalyvavo PLIAS Otavos skyriaus veikloje. Dalyvė mokslo ir kūrybos simpoziumų Čikagoje, duosni Lietuvių Fondo rėmėja, jautri šeštadienines mokyklos veiklai.

Pažymėtina, kad ji yra nepaprastai ryžto keliautoja. Savos tarnybos apimtyje dalyvavo labai gausiose mokslinėse konferencijose, atstovaudama Kanadai beveik visose pasaulio miestuose. Gal lengviau būtų išskaičiuoti tas vietas, kuriose ji nėra buvusi.

Grįžusi iš tokių kelionių, padarydavo pranešimus ir papasakodavo savuosius įspūdžius PLIAS Otavos skyriaus sueigose, o kartais ir visai Bendruomenei.

Jos mokslinių darbų galima rasti įvairiuose moksliniuose leidiniuose. Per tuos 24 metus yra apdorojusi per 70 mokslinių uždavinių. Visi kalbėjusieji labai šiltais žodžiais įvertino ją kaip asmenį, tautietę, pareigūnę, kuriai išvykus iš Otavos, jausis didele spraga.

Kun. dr. V. Skilandžiūnas savo žodyje citavo žodžius iš Senojo Testamento, kur sakoma, kad "visam kam yra metas ir valanda kiekvienam reikalui po dangumi". Jis užbaigė savąjį žodį savo paties sukurtu posmieliu:

Sudiev, Jadzyte mūs brangiausia, Dukryte Lietuvos lauk, Dievilio meilė kuo karščiausia Tave telydi kelyje audry visu...

Prisiminti Otavai jai buvo įteikta kukli dovanelių nuo visų susirinkusiųjų, Lietuvių Fondo, o apylinkės v-bos vardu K. Statkevičius įteikė gėlių.

Pasidžiaugta, kad dr. J. Rimšaitė savo jautriam padėkos žodyje pasakė ne sudiev, bet iki pasimatymo...

Albinas Vilniškis

Šypsėnos

Pėsiųjų drauda

Į gyvybės draudos agentūrą užėjo piliėtis.

— Ar ponas skraidote lėktuvais? — paklausė agentas.
— Ne.
— Ar tamsta važinėjate automobiliu? — Ne.
— Dviračiu? — Irgi ne.
— Deja, tamstos apdrausti negalėsime, — atsakė agentas, nes su pėsičiais per daug rizikos.

Parinko Pr. Alš.

Išvyko į gamtą Kalgario lietuviai. Priekyje — RUTA ASTRVAITE

TORONTONT

N. Pradėtosios Marijos seserų bei jų rėmėjų metinė šventė lapkričio 6 d. Prisikeliu par. salėje sulaukė labai gausių dalyvių. Sėslė Ona Mikailaitė savo paskaitoje dėstė dabartines teologijos mintis apie dvasinį žaismingumą, o meninę dalį pianinu ir trompete atliko seserys Ilona ir Kristina Kuprevičiūtės iš Klevelando. Kristina yra muzikos mokytoja, o Ilona — dar studentė. Po gražiai paruoštos vakarienės K. Manglicas ir dr. J. Čuplinskienė pravedė loteriją bei paveikslų ir torto varžytines. Iškilmė pradėjo rėmėjų pirmininkė L. Kunnapu, o padėkos žodžius užbaigė seselių vyresnioji Margarita Barreikaite.

Ekumeninė reformacijos iškilmė M. Liuterio 500-jo gimtadienio proga, rengta evangelikų Išganytojo parapijos Liet. Namuose lapkričio 6 d., sutraukė arti 400 dalyvių. Programos pranešėja A. Šernaitė pakvietė rengėjų komisijos pirm. E. Bumeisterį įvadiniu žodžiu. Jis pasidžiaugė gausiu dalyvavimu ne tik evangelikų, bet ir katalikų, kvietė sekančiais metais evangelikus dalyvauti šv. Kazimiero 500 m. mirties sukakties iškilmėse. Parapijos chorui, vadovaujamam P. Šturmo ir akompanuojamam J. Govedo, padainavus Nabucco vergų giesmę, inž. G. Šernas pateikė keletą įvadinių žinių apie paskaitininką kun. Pr. Gaidą. Pastarasis kalbėjo apie praeities ir ateities reformaciją, keldamas šią mintį: praeities reformacija krikščionią suskaldė, ateities reformacija turi ją suvienyti. Kun. P. Dilys supažindino su kitu kalbėtoju — prof. dr. A. Jurėnu iš JAV.

Pianino technikas A. BRICKUS gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti juos perkant arba parduodant. Skambinti 255-9924 Toronto.

DAŽYTOJAS-DEKORATORIUS su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei papieravimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronto. KAROLIS ABROMAITIS

OPTOMETRISTAS Dr. S. Brogowski 412 Roncevalles Ave. Toronto, Ontario (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas 531-4251 Pacientai priimami susitarus telefonu

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR 3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8 NAUJAS TELEFONAS: (416) 232-1111

* nuosavybių įvertinimas
* priežiūra ligos ar nelaimių atveju
* palikimų nuosavybių tvarkymas
* patarimai perkant ar parduodant

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD" MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskellūnas) Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814 2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403 Toronto, Ontario M8V 1C6 VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS • ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Šis giliai teologijoje paskaitoje gildino dvasinę M. Liuterio raidą ir motyvus, vedusius jį prie reformacijos.

Pabaigai dar kartą pasirodė choras su atitinkama giesme. Iškilmė baigta visų giedama giesme "Tvirčiausia apsaugos pilis". Prie kavos ir skanėstų gausių dalyviai dalinosi įspūdžiais ir džiaugėsi ekumenine — vienijančia dvasia.

"Volungės" choras, negalėdamas nusiuti savo atstovo j. a. a. A. Mikulskio atsisveikinimo vakarą, telefonu perdavė velionies artimiesiems atsisveikinimo tekstą, kuris buvo perskaitytas, bet "TŽ" aprašyme nepaminėtas. Be to, "Volunge" nusiuntė \$100 velionies kompozicijoms išleisti.

Lana-Liucija Vytė

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

Patikslinimas. "TŽ" 43 nr. per neapsižiūrėjimą spaustuveje prie korespondencijos iš Vankuverio pridėtas žodis Ontario vietoje Br. Kolumbijos. — "TŽ" 44 nr. korespondencijoje iš Sault Ste. Marie vietoje vardo Marius turi būti Miriam.

"Uždeki žiburį savo gyvenimu!"

Visi kviečiami į

SUSIKAUPIMO DIENA,

vadovaujamą kun. Gedimino Kijausko, S.J.
Anapilio salėje

lapkričio 19, šeštadienį nuo 9.30 v.r.

Bendri pietūs ir užkandžiai Kaina asmeniui — \$3.00

Rengia ir visus dalyvauti kviečia
Anapilio parapijos taryba

Registruotis pas G. Trinkienę tel. 762-9517 arba pas
R. Celejevską tel. 231-8832 (tik vakarais)

TORONTO

Anapilio žinios

— Metinė parapijos vakarienė — lapkričio 13, sekmadienį, 5 v.p.p., Anapilio salėje. Meninė programą atliks parapijos choras, solistės — S. Žiemelytė ir A. Pakalniškytė.

— Susikaupimo diena — rekolekcijos rengiama Anapilio salėje lapkričio 19, šeštadienį, nuo 10 v.r. iki 7 v.v. Vadovaus kun. G. Kijauskas, S.J., iš Klevelando. Bus bendri pietūs ir užkandžiai. Rengia parapijos taryba ir kviečia visus Toronto bei apylinkių tautiečius ir tautietes dalyvauti. Kaina už visą dieną — \$3.00. Registruotis pas G. Trinkienę 762-9517 arba pas R. Celejevską 231-8832 (tik vakarais).

— Kapinių komisija su dėkingumu praneša, kad Pranas Juozaitis lietuvių kapinių papuošimui paaukojo medelį.

— Religinei Lietuvos šalpai šiauliečių sambūris paaukojo \$180, pagerbdami a.a. Bronių Orbaką.

— Pakrikštytas Craig-Derek, Pauliaus ir Denise (Degutytes) O'Connor sūnus.

— Parapijos skolos mokėti paaukojo \$1000 — Juozas Beniusis; \$300 — Marija Yurkšienė; \$200 — P.M. Peterson; \$125 — Gražina ir Vytautas Balsiai; \$100 — P.B. Daržinskai; \$50 — P.M. Krilavičiai; lietuvių kapinėms \$100 — M. Yurkšienė; Anapilio sodybai \$1000 — P. Štepačiūnas.

— Mišios lapkričio 13, sekmadienį, 10 v.r. — už Petraičių ir Vanagų šeimų mirusius, 11 v.r. — už a.a. Joną Senkų.

Ilganytojo parapijos žinios

— Pamaldas lapkričio 13, sekmadienį, 11.15 v.r., laikys kun. P. Dilys.

— Šv. Rašto apmąstymai — lapkričio 17, ketvirtadienį, 7.00 v.v., šventovės salėje.

— Parapijos valdybos posėdis — lapkričio 16 d., 7.30 v.v., šventovėje.

— A.a. Julius Grimas, 82 m., palaidotas lapkričio 5 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje. Paliko liūdinčią žmoną Elę, dukrą Liliją ir vaikaičių Casey.

— Lapkričio 20 d. pamaldų metu bus paminėti paskutiniai metu mirusieji parapijos nariai. Kas pageidautų paminėti anksčiau mirusius, yra prašomi pranešti kun. P. Diliiui 588-1130 arba parapijos sekretorei M. Dambarienei 536-1433. Po pamaldų važiuosime į lietuvių kapines, kur bus gedulingos pamaldos.

Lietuvių Namų žinios

— Sėkmingai praėjo LN Moterų Būrelio dešimtmetis ir LN tradicinis balius. Šokiams grojo ir programą atliko Niujorko lietuvių grupė "Jinai ir trys gintarai" ir LN dainos vienetas.

— Gruodžio 4 d. rengiamas V. Krėvės minėjimas. Paskaitą skaitys dr. G. Bijūnienė. Meninę programą atliks A. Sungailienė, R. Paulionis ir Klevelando kanklininkės M.R. Bankaitytės.

— Svečiai: Z. Jurys, R. Nakornė, O. Striugaitė, F. Shapiro, J. Nakas, T. Nakas, dr. J. Misiūnas, S. Janušas iš Niujorko, L.A. Dimša, J.J. Ratkus iš Detroito, dr. A. Jurėnas iš Harrison, Me., dr. K. Eringis iš Chicago, dr. S. Ginitaitė iš Otavos, E.W. Trautrim iš Kitchenerio, S.S. Hopkins iš Kalgario.

Anapilio knygynas

šlemet išleido naują kalėdinį sveikinimo atvirukų. Du iš jų — su kun. St. Ylos eilėrašciais, vienas — su D. Augienės eilėraštau; ketvirtasis atvirukas — su Anapilio kilimo nuotrauka.

NAUJOS KNYGOS: B. Raila, "Kiltokios Lietuvos ilgesys" \$6.25; "Ausra", 2 dalyb po \$24; E. Juclaitė, "Ilgankos Naujamiestis" \$12.50; B. Ramanauskas, OFM, "Aš savo daili atlikau" \$6.00; J. Puzinas, Rinkiniai raštai I ir II po \$26. Šv. Kazimiero metų medaliai po \$12.50.

Priskėlimo parapijos žinios

— Šv. Rašto Būrelis renka lapkričio 15 d., 7.30 v.v., Parodų salėje.

— Lapkričio 1 d. palaidotas a.a. Henrikas Liubavičius, 73 m., a.a. Anelė Vasiukevičienė, 84 m., lapkričio 2 d.

— Pakrikštyta: Kristina, Stasio ir Birutės Obelenių dukrelė.

— Lapkričio 12, šeštadienį, mūsų parapijos choras paminės savo 30 metų veiklos sukaktį koncertu, vakariene ir šokiais.

— Cepelinų vakarienė ir mimikos vakaras — lapkričio 18 d., 7.30 v.v., Priskėlimo salėje. Vakara rengia parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija.

— Parapijai aukojo: Alf. Carson (Kežys) \$500, B.A. Rickevičiai \$300, B.S. Sakalai \$350, A. Jagėla \$200, A. Navickas \$200; po \$100: B. Dūdienė, A. Pranckevičius, P. Kudreikis, J.O. Mickai, J.H. Lasiai, A.V. Lukai, O.D. Balaišiai; po \$50: O.H. Adomonis, J. Danisevičius, J. Pikšilingienė, J.E. Bukšaičiai; vienuolynui: J.J. Varkavičiai \$500; klierikų fondai: J.O. Mickai — \$200, P. Barbatavičius \$150, M.S. Meškauskai \$100, J.A. Puteiriai \$100, O. Dobaitienė \$100, J.M. Gudeliai \$60, T.A. Žiliai \$50, U. Apanavičienė \$50. Vėlinių novenos proga aukojo po \$100: J. Zapp, dr. J. Valaitis, B. Misius, E. Jasiūnienė, M.E. Zabulioniai; E. Mardosienė \$75, G. Sudeikienė \$60; po \$60: St. Baskutis, L. Balsys, J.B. Kozuškauskai, A.J. Ramonai, J. Avižius, O. Tačilaušienė, M. Zala-torienė, F. Urbonienė, J.M. Vasieriai, J. Gudavičius, A. Domeika, V. Mickus, N.N.; siuntiniams į Lenkiją: T. Gražulienė \$40, J. Dragašius \$15; kun. A. Grauslio knygai: K.M. Juzumai \$100, J.Z. Didžbaliai \$100, K. Rukšienė \$100.

— Mišios lapkričio 13, sekmadienį, 8.30 v.r. — už Juozą Stalioraitį, 9.30 v.r. — už Vėlinių novenai pavestas vėles, 10.15 v.r. — už Magdalėną ir Petrą Tamošaitčius, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už Leoną Gotceitą.

Toronto Universiteto Lietuvių Studentų Klubo metinis susirinkimas

įvyko spalio 21 d. Išrinkta nauja valdyba — Ona Jurėnaitė, Natalija Sliuvinskaitė ir Bernadeta Abromaitytė. Sekantis susirinkimas įvyks lapkričio 11, penktadienį, 5 v.p.p., International Students Centre, 33 St. George St. Kalbės Antanas Šileika ir Dainora Juozapavičiūtė tema "Kaip ir kodėl įsteigtas TULSK?" Kviečiami dalyvauti visi lietuviai studentai iš Toronto, Yorko universitetų ir kitų augstųjų mokyklų.

Programa vaikams

Paulius Rajekas ir "Mime x 2" Toronto Priskėlimo parapijos Parodų salėje atliks specialią programą vaikams lapkričio 20, sekmadienį (po 10.15 val. Mišių). Programa taikoma vaikams nuo priešmokyklinio iki 10-13 m. amžiaus. Tėveliai, seneliai ir kiti kviečiami atsivesti savo vaikus. Bilietai — prie įėjimo.

— Anapilio Sodybos Korporacijos metinis susirinkimas įvyks 8 m. lapkričio 23, trečiadienį, 7 v.v., Lietuvos Kankinių parapijos salėje Anapilyje.

— Svarstybos apie tautines mažumas komunistinėse sistemose rengiamos Yorko un-to McLaughlin kolegijoje (Junior Common Room) lapkričio 23, trečiadienį, 3 v.p.p. Kalbės prof. Marija Subtelny iš Toronto un-to, prof. Orest Subtelny iš Yorko un-to, prof. Raphael Israeli iš hebrajų un-to Izraelyje. Įėjimas nemokamas. Tel. informacijai 667-3821.

"ATŽALYNAS" TRADICINI BAZARŲ-POPIETĖ

nuoširdžiai kviečia visuomenę į

1983 m. lapkričio 13, sekmadienį, Toronto Lietuvių Namų

Karaliaus Mindaugo menėje. Bazaras — 12.30 v.p.p. Popietė ir meninė programa — 3 v.p.p.

PROGRAMOJE: visos "Atžalyno" tautinių šokių grupės. Turtinga loterija, bazaras,

kava ir pyragai. Įėjimas — laisva auka.

Visi kviečiami savo dalyvavimu ir aukomis paremti mūsų šokantį — dainuojantį jaunimą.

TĖVŲ KOMITETAS

Lietuvių skautijos

sukakties proga

KONCERTAS-MINĖJIMAS-VAKARIENĖ

1983 metų lapkričio 20, sekmadienį, Lietuvių Namuose

Koncertas — 3 v.p.p. Mindaugo menėje,

minėjimas-vakarienė — 5 v.p.p. Vytauto D. menėje

Koncerto programą atlieka iš JAV-bių ELENA BLANDYTĖ ir ONUTĖ JAMEIKIENĖ akompanuojant muz. Jonui Govėdui

* Estradinės dainos * Meninis žodis

Įėjimas: į koncertą \$6.00 asmeniui, studentams ir pensininkams — \$5.00, vakarienė — \$6.00 asmeniui

Visus maloniai kviečia dalyvauti koncerte ir vakarienėje Romuva

Maloniai kviečiame golfinkus bei jų draugus atsilankyti į Toronto Lietuvių Golfo Klubą rengiamą

pobūvį

Baras, šilta vakarienė, šokiai

Įėjimas — \$15.00 asmeniui. Informacijas teikia: V. Kaknevičius 767-0529, S. Krašauskas 766-5367, A. Klimas 766-5972

Visus dalyvauti kviečia — TLG Klubą valdyba

š. m. lapkričio 26, šeštadienį, 7 v. v., Toronto Priskėlimo parapijos Parodų salėje.

Toronto lietuvių skautų vyčių Romo Kalantos būrelis maloniai kviečia jaunimą atsilankyti į

ŠOKIUS "TOGA"

š. m. lapkričio 26, šeštadienį, 7 valandą vakaro, žemutinėje Toronto Lietuvių Namų salėje

* Įdomiausios ir gražiausios togos premijuojamos. * Veiks baras. * Gros "Axe victim" orkestras ir moderni DJ muzika. * Nemokamai duodami gruzdinti kukurūzai (popcorns)

Įėjimas — \$3.00 asmeniui, \$4.00 — po 9 v.v.

Bilietai gaunami iš anksto pas skautus vyčius arba prie įėjimo. Iki pasimatymo! Rengėjai

Kanados Lietuvių Fondo tarybos posėdis įvyks š. m. lapkričio 27, sekmadienį, 2 v.p.p., Toronto Lietuvių Namuose.

Lietuvos kariuomenės atstėgimo 65-ji sukaktis Toronte bus paminėta lapkričio 27, sekmadienį, 3 v.p.p., Lietuvių Namuose (1573 Bloor St. W.). Minėjimą rengia ir visuomenę kviečia dalyvauti Vl. Putvio šaulių kuopa. Pagrindinę kalbą pasakys Č. Senkevičius. Organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis ir minėjime, ir pamaldose.

Lietuvių Tautodailės Instituto kuratorius dail. A. Tamošaitis ruošia naują knygą "Lietuvių tautinės juostos". Knygos paruošimui LT Institutas iš federacinės Kanados valdžios gavo \$5,000. Tikimasi, kad knyga galės būti išleista 1984 ar 1985 m.

Lietuvių Bendruomenės įvyka į šv. Kazimiero iškilmes Romoje 1984 m. Dabar galima prasižesti atostogas ir po savaitės Romoje su ekskursija aplankyti Šv. Žemę. Išskrendama vasario 27 d., grįžtama kovo 12 d. Kanados keleiviai gali prisijungti Niujorko. Kaina asmeniui iš Niujorko — \$1580.00, gyvenant dviese kambarielyje. Smulkesnės informacijos ir brošiūrų kreiptis: American Travel Service Bureau, 9727 South Western Ave., Chicago, IL 60643. Tel. (312) 238-9787. (Skib.).

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjunga

kviečia visus į

jaunimo šokius "kalvelio subatėlė"

Muzika — "Disc Jockey"

1983 m. lapkričio 19, šeštadienį, 8.30 v.v., Priskėlimo parapijos salėje,

1011 College St. W., Toronto

Įėjimas: \$2.99 su "cowboy" apranga,

\$3.99 paprastai apsirengusiems

Iki malonaus pasimatymo!

KLJS valdyba

K. CIBAS atlieka visus staliaus darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

ATLEIKU visokius namų remonto ir staliaus darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofas (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

JAU 20 METŲ veikia natūralaus gydymo klinika, kurioje su mediciniškomis ir pooperacinėmis problemomis daugybę žmonių pasveiko arba rado pagerėjimą. B. NAUJALIS — Mass. Ther. N.D.R.N.A. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

DĖL PERSIKELIMO parduodamos dvi naujos sofos — viena miegama ir antra moderniška. Skambinti tel. 663-9096 arba 638-3171 Toronte.

PIETŲ FLORIDOJE — SURFSIDE išnuomojamas naujai išdėžytas dviejų miegamųjų butas. Rami vieta, svarus rajonas, netoli Atlanto maudyklų. Skambinti telefonu 242-5139 Toronte.

MONTREALQUE

KLK Moterų Dr-jos Montreale skryliaus metinė šventė įvyks gruodžio 4, sekmadienį, 11 v. bus Šv. Mišios už gyvas ir mirusias nares. Po to salėje bus iškilmingi pietūs su loterija ir programa, kurią atliks jau senokai Montrealyje girdėtas "Pavasario" choras.

Su dideliu pasisekimu praėjo pensininkų klubo "Rūta" ruoštas kalėdinis bazaras, kuris truko dvi dienas. Atidarymo dieną bazare lankėsi liberalų partijos atstovas parlamente R. Savard.

Lankytojus viliojo, be didžiulios loterijos, dar trys mažesnės loterijos. Buvo pardavinėjami įvairūs mezginiai, medžiagos, gėlės, rankdarbiai ir pyragai su kava. Daugiausia bazarą lankė lietuviai, tačiau nemažai buvo ir sveitimačių. Taip pat visi galėjo gauti pietus, kuriuos paruošė A. Jonelis su savo pagalbininkėmis.

Vida Petronytė ir Peter Turner susilaukė antros dukrelės. Naujagė dukraitė džiaugiasi ir motė Bionė Petronienė.

Ruošiasi tuoktis Danutė Rudzevičiūtė su Edvardu Brikiu. Jungtuvės bus lapkričio mėnesį. Apsigyvens Otavoj. Danutė Rudzevičiūtė buvo surengtas jaukus mergvakaris naujose Petro ir Reginos Brikių namuose. Būsimai jaunajai buvo įteikta vertingų dovanų ir palinkėta sėkmingo gyvenimo.

Muz. Aleksandras Stankevičius persikėlė į Kaliforniją. Jo išvykimas skaudžiai palies Montreale lietuviškąją visuomenę ir neišvengiamai atsilieps į mūsų kolonijos kultūrinį gyvenimą. N.B.

A. a. Juozas Lenktis mirė spalio 20 d. Palaidotas spalio 23 d. iš AV šventovės.

AV parapijos pietūs — lapkričio 27, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių. Meninę programą atliks choras "Pavasaris"

Judinamas lietuvių kapinių

reikalus. Abiejų parapijų klebonai tarėsi su "Dalaire Inc." bendrove ir teiravosi apie sąlygas. Kol kas pasiūlymas svarstomas, bet sprendimas dar nepadarytas. Laukiama parapijiečių nuomonų.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Spalio 30 d. metiniam parapijos susirinkime dalyvavo 115 asmenų. Klebonas kun. St. Šileika šv. Kazimiero metų progą pageidavo padidinti par. komitetą iki 8 asmenų. Trejų metų tarnybą baigė: P. Bunys, G. Macnamara ir L. Simonėlis. Aklamaciniu būdu į komitetą išrinkti: Zenonas Valinskas, Jonas Naruševičius, Rimvydas Skučas, Antanas Zienka, Ona Cuzineau. Komitete pasiliko Elena Kurilienė, Tony Yaunish, Richardas Martel. Pirm. P. Bunys trumpai apžvelgė praėjusius metus: parapijos sukaktį, parengimus, bazarą ir kt. R. Martel pranešė, kad parapijos ižde yra \$35.000. Išnuomotas kambarys klebonijoje kunigui, kuris duoda \$450 pajamų per mėnesį. — Del klebono ir kaikiurių parapijiečių išvykimo į šv. Kazimiero iškilmes Romoje nenumatoma Kazimierų vakarienė. Keli parapijiečiai pasisakė kad jų reikėtų ruošti, nes esanti tradicinė. — Parapijos iškilmės numatomos rengti 1984 m. rudenį, jungiant kartu su popiežiaus Jono-Pauliaus II atsilankymu. — Susirinkime dalyvavo "Lito" pirm. B. Niedvaras, kuris kalbėjo apie lietuvių banką, kuriame yra arti \$11.000.000 ir atidarytą naują skyrių šioje parapijoje. — Po susirinkimo — puikiai paruošti pietūs. — St. Cabrini ligoninėje nuo širdies priepuolio gydo si Jonas Kalinauskas. — Lapkričio 13 d. po Sumos svetainėje — Šv. Onos Dr-jos valdybos ir narių susirinkimas. Lapkričio 18-19-20 d. par. bazaras; rankdarbiai ir kiti reikmenys. — Klebonijoje ir svetainėje įvairius darbus atliko B. Bunys, A. Zienka, V. Svetolis ir R. Palisaitis. Sk.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8.

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

certifikatus 1 m.	9.5 %
Terminuotus indėlius:	
1 metų	9 %
180 — 364 d.	8.25%
30 — 179 d.	7.75%
Trumpalaikiai indėliai	
\$20,000 ar daugiau	
Taupomosios sąskaitos:	
specialios	7.25%
su drauda	7 %
Čekių sąskaitos:	5 %

DUODA PASKOLAS:

Nekilnojamo turto, asmenines ir prekybines. Paskolos mirties atveju draudžiamos iki \$10,000

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS

1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 — 3.00
Ketvirtadieniai	12.00 — 8.00
Pentadieniai	10.00 — 6.00
Sekmadeniai nuo spalio 15 iki gegužės 15	
1475 De Seve ir Šv. Kazimiero par. salėje: 10.30 — 12.30	

JAUNA LIETUVAITĖ nori susipažinti su nevedusiu vyru, 25-33 metų, negeriančiu, augšto ūgio. Paslaaptis garantuota. Rašyti "Tėv. Žiburių" adresu, pažymint ant voko Jieva.

PARDUODAMA skalbimo mašina ir šaldytuvas. Skambinti tel. 532-9733 Toronte.

DĖMESIO! MIAMI BEACH, FLORIDOJE, netoli jūros išnuomojamas privatus kambarys su visais patogumais. Skambinti vakarais tel. 625-3632 Toronte arba nuo spalio 1 d. iki sausio 30 d. tel. 1-305-861-2161 Floridoje.

JIEŠKOMA MOTERIS prižiūrėti pusantrų metų vaiko savo namuose ar mūsų Dixie Rd. ir Burnhamthorpe Rd. apylinkėse arba netoli Priskėlimo šventovės. Skambinti tel. 625-8964 vakarais.

WILLOWDALE-VONGE ir FINCH rajone, netoli požeiminio traukinio, išnuomojamas kambarys su baldais ir visomis virtuvės privilegijomis bei atskiru šaldytuvu. Pagaidaujama nerūkanti moteris ar studentė. Tel. 221-9648 Toronte.

KURKIME TIK LIETUVIŠKAS ŠEIMAS. "Piršlys Vytenis" jums padės surasti gyvenimo draugę, visuose pasaulio žemynuose. Rašydami Vytenii, pridėkite adresą su slapvaidžiu ar pavarde, trumpą savo biografiją, amžių ir pažymėkite ko pageidaujate. Susirašinėjimo išlaidoms pridėkite auką. Adresas: "Vytenis", P. O. Box 4861, Melbourne 3001, Vic., Australia.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progoms skambinti į "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas į rytus nuo Jane St. Pristatymas į ligonines, laidojimų namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J.S. BUBULIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuvių, parenkiamai namuose